Sēdes video translācija 09.07.2020 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2104
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=75fef9dc-149f-47b8-b19d-6e74bb37fc3f&stage=5

09.07.2020. 13.Saeima pirmā sēde-vasaras ārkārtas, attālināti (A1) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*
2020.gada 9. jūlija sēde (pirmā) sākas pl. 11:55
sēde slēgta pl. 18:57, sēdes ilgums- 4 h 26 minūtes -darbs sēdē pārtraukums uz nenoteiktu laiku, lems Prezidijs

PIEBILDE: 9. jūlijā notiek trīs sēdes: nr.A0, nr.A1, nr.A2 (ārkārtas vasaras). Sēde A2 notiek starplaikā starp sēdes A1 daļām

Latvijas Republikas 13. Saeimas ārkārtas sesijas attālinātā sēde 2020. gada 9. jūlijā (pulksten 11.50)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja Ināra Mūrniece.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Sēdes videotranslācija
Sēsu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Sāksim izskatīt 2020. gada 9. jūlija ārkārtas sesijas attālinātās sēdes darba kārtību.

Darba kārtībā – Prezidija ziņojumi par iesniegtajiem likumprojektiem.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījums Ventspils brīvostas likumā"** nodot Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījums Ventspils brīvostas likumā" nodošanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 72, pret un atturas – nav. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu"** nodot Ārlietu komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu" nodošanu Ārlietu komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret un atturas – nav. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Enerģētikas likumā"** nodot Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Enerģētikas likumā" nodošanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret un atturas – nav. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Ģerboņu likumā"** nodot Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Ģerboņu likumā" nodošanu Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā"** nodot Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par *(Dep. V. Agešina starpsauciens.)*... Tā, es atvainojos. Tātad, Agešina kungs, runāsiet "pret".

"Pret" pieteicies runāt deputāts Valērijs Agešins.

V. Agešins (SASKAŅA).

Godātie kolēģi! Ministru kabinets 30. jūnijā atbalstīja likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā". Un šie grozījumi paredz risināt advokatūras darbības regulējumam būtiskus jautājumus. Nav šaubu, ka tos ir nepieciešams risināt un ka daži piedāvātie risinājumi ir pamatoti.

Vienlaikus, rūpīgi analizējot un lasot šo likumprojektu, šaubas rada likumprojektā paredzētie noteikumi attiecībā... saistībā ar tiem zvērinātiem advokātiem, kuru darbība ir apturēta. Es runāju par likumprojektā piedāvāto Latvijas Republikas Advokatūras likuma papildināšanu ar $16.^1$ panta trešo daļu, $24.^2$ un $38.^2$ pantu.

Jāsaka, likumprojekts ievieš pavisam jaunu regulējumu attiecībā uz zvērinātiem advokātiem, kuru darbība bijusi apturēta uz laiku, kamēr advokāts ir tiešas vai pastarpinātas valsts pārvaldes iestādes, atvasinātas publiskas personas, citas valsts iestādes vai valsts, pašvaldības kapitālsabiedrības, dienesta... un, proti, tātad paredzēts papildināt $16.^1$ pantu ar trešo daļu šādā redakcijā: "Zvērināts advokāts, kura darbība bijusi apturēta uz laiku, ilgāku par pieciem gadiem, pirms darbības atjaunošanas kārto zvērināta advokāta eksāmenu [..]"; papildināt likumu ar $24.^2$ pantu šādā redakcijā: "Zvērināti advokāti [..] var piedalīties zvērinātu advokātu kopsapulcē bez tiesībām piedalīties balsošanā." un papildināt trešo sadaļu ar $38.^2$ pantu šādā redakcijā, ka patiesībā "zvērināti advokāti, kuriem [..] darbība ir apturēta vai kuri atstādināti"... viņi nav un nebūs "tiesīgi darboties Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas institūcijās".

Nu, te ir jāsaka un visiem, kuri nezina, varbūt jāatgādina, un jāpievērš uzmanība, ka patiesībā zvērināts advokāts, kura darbība ir apturēta, arī darbības apturēšanas laikā ir pilntiesīgs neatkarīgas profesionālās korporācijas – Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas – biedrs. Tāpat zvērinātam advokātam, kura darbība ir apturēta, saglabājas pienākums veikt maksājumus Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas uzturēšanai pilnā apmērā, tādā pašā apmērā, kā praktizējošie advokāti to dara. Advokāts ir saucams pie disciplinārās atbildības par pārkāpumiem, kā arī advokātam ir saistoši visi citi Latvijas Republikas Advokatūras likumā, Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģijas statūtos un citos normatīvajos aktos noteiktie advokāta pienākumi. Turklāt jāuzsver, ka zvērināta advokāta darbības apturēšana skaidri un gaiši ir jānošķir no atstādināšanas no zvērināta advokāta pienākumu pildīšanas.

Turklāt, analizējot iesniegto likumprojektu, es redzu arī nopietnus satversmības riskus. Un runa ir par Satversmes 106. panta tvērumu. Ar to es gribu pateikt, ka šis regulējums būtībā paredz zvērinātu advokātu, kuru darbība apturēta ilgāk par pieciem gadiem, pienākumu no jauna kārtot eksāmenu uzņemšanai zvērinātu advokātu skaitā, kā arī paredz aizliegumu laikā, kamēr darbība ir apturēta, balsot zvērinātu advokātu sapulcē... kopsapulcē un piedalīties citu Zvērinātu advokātu

kolēģijas institūciju darbībā. Tātad pēc būtības tas ir aizliegums piedalīties profesionālas korporācijas autonomu funkciju īstenošanā. Citiem vārdiem sakot, likumprojekts šajā daļā paredz ierobežojumu atjaunot zvērinātu advokātu darbības nākotnē, kā arī piedalīties šai darbībai būtisku jautājumu izlemšanā un funkciju veikšanā. Tātad likumprojekts paredz ierobežojumus saistībā ar zvērinātu advokātu darbību kā profesionālu darbību jeb nodarbošanos.

Es atgādināšu, ka Satversmes 106. panta pirmais teikums nosaka: "Ikvienam ir tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos un darbavietu atbilstoši savām spējām un kvalifikācijai." Turklāt tiesības brīvi izvēlēties nodarbošanos ietver sevī tiesības saglabāt esošo nodarbošanos arī nākotnē. Par to var paskatīties vairākus Satversmes tiesas spriedumus.

Līdz ar to es aicinu neatbalstīt šo likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies, paldies.

Tātad deputāts ir runājis "pret".

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā" nodošanu Juridiskajai komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 60, pret – 18, atturas – 1. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par zemes dzīlēm""** nodot Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija.

Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par zemes dzīlēm"" nodošanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai, nosakot, ka tā ir atbildīgā komisija! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Likumprojekts komisijai ir nodots.

Darba kārtībā – likumprojektu izskatīšana.

Likumprojekts **"Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā"**, trešais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – deputāts Jānis Cielēns.

J. Cielēns (JK).

Labdien, kolēģi! 30. jūnija sēdē Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā strādājām ar likumprojektu "Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā". Likumprojekta mērķis ir nodrošināt efektīvu un savlaicīgu direktīvas prasību pārņemšanu attiecībā uz ražotāju paplašinātās atbildības sistēmām.

Uz trešo lasījumu tika saņemts viens priekšlikums.

1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums par likuma stāšanos spēkā. Likums stājas spēkā 2020. gada 1. augustā. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

J. Cielēns. Komisijas vārdā lūdzu atbalstīt likumprojektu trešajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 84, pret – nav, atturas – 1. Likums pieņemts.

Likumprojekts **"Grozījumi Iepakojuma likumā"**, trešais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – deputāts Daniels Pavļuts.

D. Pavļuts (AP!).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Kolēģes un kolēģi! Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija ir sagatavojusi izskatīšanai trešajā lasījumā likumprojektu "Grozījumi Iepakojuma likumā" (Nr. 641/Lp13). Likumprojekta mērķis ir nodrošināt Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas [..] par iepakojumu un izlietoto iepakojumu, prasību pārņemšanu, par prioritāti izvirzot atkritumu rašanās novēršanu, tostarp atkārtotu izmantošanu un pārstrādi saskaņā ar atkritumu apsaimniekošanas hierarhiju. Likumprojektu izstrādājusi Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.

Uz trešo lasījumu saņemti divi priekšlikumi. Abi attiecas uz pārejas noteikumiem.

1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz likumprojekta 17. pantā minētajā pārejas noteikumu 13. punktā aizstāt skaitļus un vārdus "līdz 2020. gada 1. jūlijam" ar skaitļiem un vārdiem "2020. gada 1. oktobrim", tādējādi pagarinot Ministru kabineta noteikumu izdošanas termiņu. Atbildīgajā komisijā atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Tātad priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. 2. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz papildināt likumprojekta norādi par likuma spēkā stāšanos šādā redakcijā: "Likums stājas spēkā 2020. gada 1. augustā." Atbildīgajā komisijā priekšlikums atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. Atbildīgā komisija ir lēmusi virzīt likumprojektu izskatīšanai trešajā, galīgajā, lasījumā Saeimas sēdē.

Aicinu atbalstīt likumprojektu trešajā, galīgajā, lasījumā, balsojot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Iepakojuma likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Likums pieņemts.

Likumprojekts **"Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā"**, trešais lasījums.

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – deputāte Janīna Kursīte. *(Pauze.)*

Kursītes kundze, mēs jūs neredzam un nedzirdam. *(Pauze.)*

Kursītes kundze, mēs jūs neredzam un nedzirdam šobrīd. *(Pauze.)*

Tātad darba kārtībā – likumprojekts "Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā".

Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā – deputāts Daniels Pavļuts.

D. Pavļuts (AP!).

Jā, mēs vakar Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā vienojāmies, ka, iespējams, sakaru traucējumu gadījumā par šo likumprojektu varētu noziņot es. Līdz ar to ziņoju, ka Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā ir sagatavots izskatīšanai trešajā, galīgajā, lasījumā likumprojekts "Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā" (Nr. 680/Lp13).

Likumprojekts ir nepieciešams, lai Latvijas normatīvajos aktos pārņemtu trīs direktīvu prasības atkritumu apsaimniekošanas jomā. Likumprojektā tiek precizētas prasības finanšu nodrošinājuma piemērošanai atkritumu apsaimniekotājam. Tāpat tiek paredzēts ieviest finanšu nodrošinājumu atkritumu tirgotājam un atkritumu apsaimniekošanas starpniekiem. Likumprojektā tiek paredzēts, ka atkritumu apsaimniekošanas reģionā ietilpstošās pašvaldības izstrādā atkritumu apsaimniekošanas reģionālo plānu. Tiek paredzēts, ka atkritumu pārvadājumu uzskaites sistēmā tiks iekļauta arī uz atkritumu apglabāšanas vietām nogādāto un izvesto atkritumu uzskaite.

Likumprojektu ir izstrādājusi Vides aizsardzības un reģionālas attīstības ministrija.

Uz likumprojekta izskatīšanu trešajā lasījumā ir saņemti 12 priekšlikumi.

1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz papildināt likuma 14. panta pirmo daļu, kas regulē Valsts vides dienesta kontroli pār atkritumu apsaimniekotāju darbību, kā arī tāda komersanta darbību, kurš rada atkritumus, atbilstoši normatīvajiem aktiem atkritumu apsaimniekošanas jomā un attiecīgajai atļaujai, ar otro teikumu, kas nosaka: "Ja ir pamatotas aizdomas par atkritumu apsaimniekošanas normatīvo aktu prasību pārkāpumiem, atkritumu apsaimniekošanas atļauju vai piesārņojošu darbību veikšanas atļauju nosacījumu pārkāpumiem, kā arī gadījumos, ja komersanta atbildīgās amatpersonas ir bijušas iesaistītas vides aizsardzības normatīvo aktu prasību pārkāpumu izdarīšanā, Valsts vides dienestam ir tiesības veikt atkritumu plūsmas kontroli, izmantojot tehniskos līdzekļus." Priekšlikums atbildīgajā komisijā atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. 2. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz precizēt likuma 16. panta pirmo daļu šādā redakcijā: "(1) Sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, tai skaitā atkritumu dalītajā savākšanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu

savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību atbilstoši šā likuma 18. panta pirmajai daļai." Šis priekšlikums komisijā ir daļēji atbalstīts, iekļauts 3. – komisijas priekšlikumā. Aicinu balsot atturoties vai "pret".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 7, pret – 47, atturas – 18. Priekšlikums nav atbalstīts.

D. Pavļuts. 3. – atbildīgās komisijas priekšlikums. Paredz izteikt likuma 16. panta pirmo daļu jaunā redakcijā: "(1) Sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs piedalās pašvaldības organizētajā sadzīves atkritumu apsaimniekošanā, tai skaitā atkritumu dalītajā savākšanā, ievērojot normatīvos aktus par atkritumu apsaimniekošanu (arī pašvaldības izdotos saistošos noteikumus) un noslēdzot līgumu par sadzīves atkritumu savākšanu un pārvadāšanu ar atkritumu apsaimniekotāju, kurš ir noslēdzis attiecīgu līgumu ar pašvaldību atbilstoši šā likuma 18. pantam." Tātad šī redakcija ir tā, kura aizvieto Jura Pūces priekšlikumu. Priekšlikums atbildīgajā komisijā ir atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. – atbildīgās komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 73, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. 4. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz papildināt likuma 16. pantu ar $1.^1$ daļu: "(1^1) Sadzīves atkritumu sākotnējais radītājs, valdītājs vai bijušais valdītājs sedz visas izmaksas, kas saistītas ar viņa radīto sadzīves atkritumu, tai skaitā sadzīvē radušos bīstamo atkritumu, apsaimniekošanu, tai skaitā par nepieciešamo infrastruktūru un tās darbību." Priekšlikums atbildīgajā komisijā ir atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 4. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 75, pret – nav, atturas – 1. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. Arī 5. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz izslēgt likumprojekta 14. pantu, jaunā redakcijā izteikt likuma $17.^1$ panta pirmo un otro daļu, kas nosaka atkritumu pārstrādes vai reģenerācijas iekārtas operatora darbības pēc sadzīves, ražošanas vai bīstamo atkritumu saņemšanas pārstrādei vai reģenerācijai, kā arī Ministru kabineta kompetenci jautājumā. Priekšlikums atbildīgajā komisijā ir atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. Arī 6. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz likuma 17. pantā svītrot pirmās daļas 4. apakšpunktu, kas nosaka, ka bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu sākotnējais radītājs vai valdītājs sedz bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas. Priekšlikums atbildīgajā komisijā atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 6. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

D. Pavļuts. Arī 7. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz papildināt 17. panta... 17. pantu ar $1.^1$ daļu, tātad aizvietojot iepriekš svītroto redakciju

iepriekšējā priekšlikumā, un noteikt: "(1^1) Bīstamo atkritumu vai ražošanas atkritumu sākotnējais radītājs, valdītājs vai bijušais valdītājs sedz visas bīstamo atkritumu vai arī ražošanas atkritumu apsaimniekošanas izmaksas, tajā skaitā par nepieciešamo infrastruktūru un tās darbību." Priekšlikums komisijā ir atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 7. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. Kolēģi, jūs droši vien nebrīnīsieties, arī 8. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz izteikt likuma 22. panta $1.^2$ daļu jaunā redakcijā, lai precizētu, ka šī norma attiecas uz sadzīves atkritumiem. Priekšlikums komisijā atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 8. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 75, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. Kolēģi, esam tikuši līdz pārejas noteikumiem.

9. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz izteikt pārejas noteikumu 47. punktu jaunā redakcijā: "[..] finanšu nodrošinājumu atkritumu tirgotājs vai atkritumu apsaimniekošanas starpnieks, kurš ir reģistrēts Valsts vides dienestā līdz 2020. gada 30. decembrim, iesniedz Valsts vides dienestam līdz 2021. gada 31. martam." Priekšlikums atbildīgajā komisijā ir atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 9. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

D. Pavļuts. 10. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz pārejas noteikumu 50. punkta 1. apakšpunktā aizstāt skaitļus un vārdus "2020. gada 1. jūlijam" ar skaitļiem un vārdiem "2020. gada 1. oktobrim". Priekšlikums atbildīgajā komisijā atbalstīts. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 10. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

D. Pavļuts. 11. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz pārejas noteikumu 50. punkta 2. apakšpunktā aizstāt skaitļus un vārdus "2020. gada 1. oktobrim" ar skaitļiem un vārdiem "2020. gada 30. decembrim". Priekšlikums komisijā atbalstīts. Lūdzu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 11. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 78, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

D. Pavļuts. Un visbeidzot 12. – arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Jura Pūces priekšlikums. Paredz papildināt likumprojektu ar norādi par likuma spēkā stāšanos: "Likums stājas spēkā 2020. gada 1. augustā." Priekšlikums atbildīgajā komisijā atbalstīts. Lūdzu balsot "par".

Sēdes vadītāja. *(Nav saklausāms.)...* par 12. – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Pūces priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Līdz ar to priekšlikums ir atbalstīts.

D. Pavļuts. Paldies, kolēģi, par darbu pie šī likumprojekta.

Esam izskatījuši visus priekšlikumus.

Tā ka lūdzu balsot un atbalstīt likumprojektu trešajā, galīgajā, lasījumā. Aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 83, pret un atturas – nav. Likums pieņemts.

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli""**, trešais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – deputāts Mārtiņš Šteins.

M. Šteins (AP!).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Sveicināti, sēdes skatītāji un klausītāji! Šodien trešajā lasījumā skatām Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā izskatīto likumprojektu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" (Nr. 667/Lp13), kas skatāms kopā ar likumprojektu "Grozījumi Kredītiestāžu likumā" un paredz iespēju kredītiestādēm vienpusēji dzēst parādsaistības par hipotekārajiem kredītiem, kas ņemti pirms 2008. gada ekonomiskās krīzes. Grozījumi paredz kredītu dzēšanas pamatprincipus, kārtību un regulē šī procesa dažādās nianses.

Trešajam lasījumam likumprojektā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" iesniegti pieci priekšlikumi.

1. – deputāta Šteina priekšlikums. Paredz izmaiņas likuma 9. panta pirmās daļas 27. punktā, nosakot, ka ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā naudas summa palielināta no tūkstoša uz diviem tūkstošiem eiro par palīdzību naudā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas līdzekļiem personai, kura nepārtraukti slimo ilgāk par trīs mēnešiem, vai personai ar invaliditāti, vai šo personu ģimenes loceklim. Komisijā priekšlikums ir atbalstīts un iekļauts 2. – komisijas priekšlikumā. Aicinu arī Saeimu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Sākam debates.

Vārds deputātam Mārtiņam Šteinam.

M. Šteins (AP!).

Sveicināti! Tātad šis grozījums likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" paredz lielākus nodokļu atvieglojumus tiem, kuriem ārstniecības izdevumu segšanai vajadzīgs ziedotāju atbalsts. Priekšlikuma mērķis ir palīdzēt smagi slimu bērnu ģimenēm un personām, kuras saskārušās ar slimībām un kuras atbalsta sabiedriskā labuma biedrības un nodibinājumi ar ziedojumiem.

Priekšlikums paredz palielināt ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamo naudas summas apmēru no tūkstoša uz diviem tūkstošiem eiro gadījumos, kad atbalsts ir palīdzība naudā, kas personām sniegta ārstniecības izdevumu segšanai, un to atbalstu sniegušas tieši sabiedriskā

labuma organizācijas no saviem ziedojumiem. Priekšlikums nosaka to personu loku, kas uz atvieglojumiem var pretendēt. Tās ir personas, kuras nepārtraukti slimo ilgāk par trīs mēnešiem, personas ar invaliditāti, šo personu ģimenes locekļi.

Grozījumi risina absurdo situāciju, kad onkoloģijas slimniekiem vai viņu ģimenēm, saņemot ziedojumu atbalstu vairāk par šobrīd noteiktajiem tūkstoš eiro gadā, nākas maksāt iedzīvotāju ienākuma nodokli. Tas nav pareizi. Šis regulējums attiecas tikai uz sabiedriskā labuma organizācijām, kas veic ziedojumu piesaisti un palīdzību.

Likumprojektā arīdzan paredzēts, ka grozījumi stāsies spēkā 2021. gada 1. janvārī. Priekšlikumi tapuši sadarbībā ar nevalstisko sektoru, Veselības un Finanšu ministriju, un vēlos teikt lielu paldies par sadarbību.

Aicinu Saeimu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Tātad arī komisijas vārdā ziņotājs jau ir ziņojis.

Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – deputāta Šteina iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 75, pret – 3, atturas – nav. Tātad priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 2. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikums. Saistīts ar iepriekšējo un tehniski precizē normu. Komisijā priekšlikums ir atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt to.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 75, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

M. Šteins. 3. – deputāta Šteina priekšlikums. Regulē likuma 9. panta pirmās daļas 27. punkta grozījuma spēkā stāšanos 2021. gada 1. janvārī. Šim punktam ir jālabo numurs, ko komisija izlaboja nākamajā priekšlikumā. Šis priekšlikums daļēji atbalstīts un iekļauts 4. – komisijas priekšlikumā. Aicinu balsot "pret" vai atturēties par šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. – deputāta Šteina priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 5, pret – 61, atturas – 12. Priekšlikums nav atbalstīts.

M. Šteins. 4. – atbildīgās komisijas priekšlikums. Tehniski precizē normu. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 4. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 5. – Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izslēgt noteikumu par grozījuma likuma spēkā stāšanās laiku. Priekšlikums atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. Komisijas vārdā aicinu Saeimu atbalstīt likumprojektu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" trešajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Likums pieņemts.

Likumprojekts **"Grozījumi Kredītiestāžu likumā"**, trešais lasījums.

Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas vārdā – deputāts Mārtiņš Šteins.

M. Šteins (AP!).

Likumprojekts "Grozījumi Kredītiestāžu likumā" (Nr. 668/Lp13) saistīts ar iepriekšējo likumprojektu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"" un paredz pirms 2008. gada ekonomiskās krīzes ņemto hipotekāro kredītu dzēšanu.

Saņemti 12 priekšlikumi.

1. – deputāta Gata Eglīša priekšlikums. Paredz papildināt likumu ar to, ka tiesības Latvijas Republikā vienpusēji pilnā vai daļējā apmērā dzēst kredīta saistības ir arī citā dalībvalstī reģistrētas kredītiestādes filiālei. Priekšlikums komisijā daļēji atbalstīts un iekļauts 11. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – deputāta Eglīša iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 11, pret – 52, atturas – 6. Priekšlikums nav atbalstīts.

M. Šteins. 2. – Juridiskā biroja priekšlikums. Tehniska rakstura. Komisijā ir atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – Juridiskā biroja iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. Arī 3. – Juridiskā biroja priekšlikums. Tehniska un redakcionāla rakstura terminoloģisks precizējums. Komisijā ir atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 78, pret – 1, atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 4. – Juridiskā biroja priekšlikums. Arī tehniska rakstura. Komisijā ir atbalstīts un iekļauts 5. – deputāta Eglīša priekšlikumā. Aicinu Saeimu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 4. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 70, pret – nav, atturas – 1. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 5. – deputāta Eglīša priekšlikums. Paredz izmaiņas pārejas noteikumu 88. punktā. Komisijā ir atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. – deputāta Eglīša iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 75, pret – 1, atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 6. – deputāta Gata Eglīša priekšlikums. Tehniska rakstura priekšlikums par izmaiņām pārejas noteikumos. Daļēji atbalstīts un iekļauts 7. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 6. – deputāta Eglīša priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 9, pret – 58, atturas – 6. Priekšlikums nav atbalstīts.

M. Šteins. 7. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikums. Paredz izteikt pārejas noteikumu 91. punktu jaunā redakcijā ar precizējumiem. Priekšlikums komisijā atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 7. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 8. – deputāta Gata Eglīša priekšlikums. Paredz papildināt pārejas noteikumu 93. punktu. Tehniska un redakcionāla rakstura priekšlikums. Ir daļēji atbalstīts, iekļauts 9. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 8. – deputāta Eglīša priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 8, pret – 61, atturas – 6. Priekšlikums nav atbalstīts.

M. Šteins. 9. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikums. Paredz papildināt pārejas noteikumu 93. punktu. Tehniska un redakcionāla rakstura priekšlikums. Komisijā atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 9. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

M. Šteins. 10. – Juridiskā biroja priekšlikums. Komisijā atbalstīts. Aicinu arī Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 10. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret – nav, atturas – 1. Priekšlikums ir atbalstīts.

M. Šteins. 11. – atbildīgās komisijas priekšlikums. Paredz papildināt pārejas noteikumus ar 97. punktu. Tehniska un redakcionāla rakstura priekšlikums. Komisijā atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt šo priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 11. – Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 76, pret – nav, atturas – 1. Priekšlikums atbalstīts.

M. Šteins. 12. – Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izslēgt noteikumu... par grozījuma likuma spēkā stāšanos. Komisijā šis priekšlikums atbalstīts. Aicinu Saeimu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 12. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

M. Šteins. Visi priekšlikumi ir izskatīti.

Komisijas vārdā saku paldies visiem iesaistītajiem likumprojekta izstrādē.

Un aicinu balsot par šo likumprojektu trešajā, galīgajā, lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Kredītiestāžu likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Likums pieņemts.

Likumprojekts **"Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā"**, trešais lasījums.

Ārlietu komisijas vārdā – deputāts Rihards Kols.

R. Kols (NA).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Cienījamie, godātie deputāti! Ārlietu komisija savā sēdē skatīja likumprojektu "Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā" trešajā lasījumā.

Uz trešo lasījumu komisijā netika saņemts neviens priekšlikums.

Līdz ar to Ārlietu komisijas vārdā aicinu deputātus atbalstīt likumprojektu "Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā" trešajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā" trešajā, galīgajā, lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 78, pret un atturas – nav. Likums pieņemts.

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību""**, pirmais lasījums.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā – deputāts Artuss Kaimiņš.

A. Kaimiņš (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien, cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Esiet sveicināti, cienījamie kolēģi! Izskatām likumprojektu "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību"" (Nr. 735/Lp13).

Tātad likumprojekta mērķis ir papildināt likumu ar 27. pantu šādā redakcijā: "27. pants. No 2020. gada 1. septembra līdz dienai, kad stājas spēkā grozījumi Civillikumā un citos normatīvajos aktos par bērnu adopciju uz ārvalsti, bērnu nevar adoptēt ārzemnieki, kuriem nav pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijā, vai ārvalstī dzīvojošas personas, izņemot gadījumus, ja

1) uzsāktas adopcijas procesa lietas, kurās sniegta informācija par adoptējamo bērnu;

2) tiek adoptēts otra laulātā bērns;

3) bērnu adoptē viņa radinieki.

Uzsāktajās adopcijas procesa lietās piemērojami normatīvie akti, kas bija spēkā uz adopcijas uzsākšanas brīdi."

Komisija ar šiem jautājumiem ir strādājusi vairāk nekā astoņus mēnešus. Šis likumprojekts ir saistībā arī ar nākamo darba kārtības jautājumu, kas ir likumprojekts "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā".

Tātad mazliet par to, kā tas tapa, kāpēc tapa, kas notika, kur bija problēma un kādi varētu būt potenciālie risinājumi, lai šādas problēmas vairs nebūtu. Tātad tā doma ir tāda, ka no 1. septembra ārzemniekiem adopcija uz ārvalstīm tiks aizliegta līdz brīdim, kamēr stāsies spēkā "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā". Kā jau minēju, tas ir nākamais likums... Civillikumā un citos normatīvajos aktos par bērnu adopciju uz ārvalstīm. Likumprojekts paredz,

ka pēc 1. septembra ārvalstu adopcija būs atļauta tikai tajos gadījumos, kad adopcijas procesa lieta būs jau uzsākta, tiks adoptēts otra laulātā bērns, kā jau minēju, vai bērnu adoptēs viņa radinieki. Šajos gadījumos arī būs piemērojami normatīvie akti, kas bija spēkā uz adopcijas procesa uzsākšanas brīdi.

Tālāk. Principā 2019. gada martā Valsts kontrole sadarbībā ar Tiesībsarga biroju, pamatojoties uz revīzijas rezultātiem, nāca klajā ar ziņojumu par situāciju ārpusģimenes aprūpē un nepieciešamību to nekavējoties mainīt. Valsts kontroles atzinumā tika izteiktas nopietnas bažas par Latvijas bērnu tiesību aizsardzības sistēmas kvalitāti, kā arī konstatēti vērā ņemami pārkāpumi bāriņtiesu darbībā.

Tātad jautājums par bērnu adopciju uz ārzemēm Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas uzmanības lokā nonāca pēc tam, kad mēs komisijā saņēmām tiesībsarga vēstuli par reālajā praksē notikušajiem pārkāpumiem, konstatētajiem likuma pārkāpumiem, kuros bāriņtiesa, lai rastu iespēju bērnu adoptēt uz ārvalstīm, pieņēma lēmumu par bērna uzturēšanās pārtraukšanu audžuģimenē Latvijā un ievietošanu bērnu aprūpes iestādē.

Tiesībsargs mums vēstulē norādīja, ka ir ticies ar Labklājības ministrijas speciālistiem, lai pārrunātu konkrēto praksi, un saņēmis apliecinājumu, ka arī Labklājības ministrija ir konstatējusi šādus gadījumus. Tātad ir konstatēti fakti, ka ir pārkāpts likums. Un tas ir darīts, iespējams, apzināti.

Turklāt tiesībsargs norādījis, ka tiesiskajā regulējumā ietvertie kritēriji par ārvalstu adopciju aizvien ir pretrunīgi un praksē tiek piemēroti atkarībā no bāriņtiesas darbinieka izpratnes par bērna labākajām interesēm.

Runājot par statistiku, man ir jāteic pavisam sausi fakti. Latvija ir līdere bērnu adopcijā uz ārvalstīm, un tas neliecina par atbildīgu valsts politiku šajā jautājumā. Drīzāk tas liecina par bezatbildību.

Uz ASV no 2018. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 30. septembrim tika adoptēti bērni no 80 valstīm. Latvija šo valstu vidū bērnu skaita ziņā, kas nodoti ārvalstu adopcijai, Latvija... mēs ieņemam 13. vietu. Šajā ziņā mēs esam arī līderi Baltijas valstu vidū. Šie dati neliecina, ka pēdējos divos gados no Latvijas bērni adoptēti tikai uz... vēlreiz, atvainojiet. Tātad pēdējos divos gados bērni, kas ir doti uz adopciju, vienīgā valsts, kas... uz kuru ir sniegti šie adopcijas pakalpojumi, ir Amerikas Savienotās Valstis. Un Amerikas Savienotās Valstis arī ir vienīgās, kas nav pieņēmušas ANO Bērnu tiesību konvenciju. Dati par adopcijas reģistru liecina, ka 16 gadu laikā uz ASV tika adoptēti 987 bērni, uz Franciju – 586 bērni, uz Itāliju – 319 bērni. Gribētu vēlreiz atgādināt, ka pēdējo divu gadu laikā vienīgā valsts ir Amerikas Savienotās Valstis. Uz citām valstīm bērni netika adoptēti.

Tālāk par problēmām, kas tad ir, kāpēc šāds likumprojekts ar nākamo likumprojektu iet tandēmā šodienas darba kārtībā. Problēma ir tāda, ka esošajā adopcijas kārtībā konstatētie riski liecina, ka mēs pašlaik nevaram pārliecināties par to, vai adopcija uz ārzemēm ir šo bērnu labākajās interesēs. Tāpat arī mēs nezinām, kas ar šiem bērniem notiek vēlāk. Jau iepriekš komisijā mēs apspriedām šo jautājumu par bērnu adopciju uz ārvalstīm un mēs secinājām, ka gribam lielāku kontroli pār Latvijas pilsoņu atdošanu dzīvei ārpus Latvijas valsts robežām. Un, kamēr nav novērsti šie trūkumi, jaunas adopcijas lietas nevajadzētu uzsākt. Vēl viens būtisks risks ir vājais Latvijas pēcadopcijas pārraudzības process. Tas ir viens no īsākajiem un vājākajiem starp Eiropas Savienības dalībvalstīm, kuras šajā laika posmā iesaistījās ārvalstu adopcijas programmās ar Amerikas Savienotajām Valstīm. Pēcadopcijas uzraudzība šobrīd aprobežojas ar viena ziņojuma saņemšanu, kurš ne vienmēr satur pilnvērtīgu informāciju. Vai, ņemot vērā, ka ārvalstu adopciju

ASV pārrauga, un tas ir ļoti svarīgs fakts... pārrauga privātās adopcijas aģentūras un valstiskas organizācijas (tādas kā bāriņtiesa) šajā procesā netiek iesaistītas. Kā tik vāja pēcadopcijas pārraudzība, kāda ir Latvijā... kā tā ir savienojama ar bērnu ģimenes politiku attīstību Latvijā? Kā tas ir savienojams? Komisijas sēdēs mēs, lemjot par šo jautājumu, uzklausījām dažnedažādus viedokļus. Likumprojektā arī ir minēts, kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot šo likumprojektu un arī nākamo, lai nebūtu jāatkārto pēc tam vēlreiz viens un tas pats.

Tātad Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija, strādājot pie šī likumprojekta sagatavošanas, ir analizējusi situāciju, kā jau minēju, vairākās komisijas sēdēs. Un mēs komisijā esam konsultējušies ar Alternatīvās bērnu aprūpes alianses organizācijām – biedrību "Latvijas SOS – bērnu ciematu asociācija", biedrību "Zvannieku mājas", Latviešu audžuģimeņu biedrību, biedrību "Azote" –, biedrību "Alianse Latvija bez bāreņiem", ar Labklājības ministriju, ar Tieslietu ministriju, ar Latvijas Republikas tiesībsargu, Bāriņtiesas darbinieku asociāciju un citām organizācijām un iestādēm. Šis personu spektrs principā bija patiešām ļoti plašs. Vai varētu vēl plašāku iedomāties? Diez vai. Bet šīs konsultācijas un šie izvērtējumi... un riska iespējas arī tika izvērtētas.

Tālāk par riskiem, kurus vēl ir svarīgi minēt šeit, pie šī likumprojekta. Ir tas, ka mums ir nepieciešams izvērtēt bērnu ārvalstu adopcijas jautājumā pāradopciju tieši uz Amerikas Savienotajām Valstīm, kas notiek. Tātad bērniņš ir Amerikas Savienotajās Valstīs vienam pārim, viņš aiziet pēc tam kādam citam pārim. To mēs vispār Latvijā vairs nespējam ne noreģistrēt, ne piefiksēt, ne uzzināt. Tikai no mutes mutē varētu būt informācija. Tātad šobrīd ārvalstu adoptētājiem esošās priekšrocības pār Latvijas adoptētājiem kā, piemēram, viesprogrammas, kuru slēptais mērķis ir ārvalstu adopcija... Dažkārt vēlākā periodā adoptētajiem bērniem ārvalstīs palīdzības sniegšanu no Latvijas puses apgrūtina fakts, ka lai Pilsonības likums paredz dubultpilsonību adopcijas gadījumos, tiesas, apstiprinot adopciju bērnam, nesaglabā Latvijas pilsonību. Un līdz ar to palīdzēšana no Latvijas puses ir daudz ierobežotāka. Un, kad es esmu runājis visu šo problēmu gūzmu, nostādījis šo problēmu, tad tas risinājums, ko komisija piedāvā... un arī augstākā lēmējvara nāk talkā, kas būtu jādara... tad par to, kas būtu veicams, lai mēs šādu situāciju novērstu un uzlabotu šo visu, mums ir... lai ieviestu Latvijā ANO ieteikumus attiecībā uz bērnu interešu novērtēšanu, ir izstrādājami Ministru kabineta noteikumi, kas ietver kārtību, kādā novērtējamas ir bērna labākās intereses. Patiesībā runa ir par to, ka tas mērķis varētu būt tāds, ka tiek izveidota jauna institūcija. Tā atrastos Ministru kabineta paspārnē, un tajā būtu iesaistītas visas bērnu tiesību institūcijas, tajā skaitā bāriņtiesu pārstāvji. Tai būtu mandāts izvērtēt bērnu labākās intereses un pieņemt vai nepieņemt lēmumu par starptautisko adopciju. Proti, tā institūcija būtu ar tik spēcīgu mandātu, ka tiesā, kurā izskata konkrētā bērna jautājumu, šai institūcijai būtu principā... Šis mandāts... ka nevar... tas vairs nav konsultējošs... tā nav kāda konsultējoša institūcija, bet institūcija ar mandātu – kā tā saka, tā arī ir –, un šajā institūcijā iesaistās pilnīgi visas puses.

Tāpēc ir jāveic visi nepieciešamie sagatavošanās darbi bāriņtiesu reformai. Es uzsveru vēlreiz – bāriņtiesu reformai. Lai nodrošinātu, ka pēc pašvaldību vēlēšanām un administratīvi teritoriālās reformas bāriņtiesu vietā sāk darboties jauni pašvaldību bērnu tiesību aizsardzības dienesti, kuros strādā kvalificēti speciālisti un tiek nodrošinātas augstas kvalitātes tiesību aizsardzības procedūras.

Tas komisijas vārdā viss, ko es gribēju teikt par šo likumprojektu. Gribētu atgādināt, cienījamie kolēģi, ka šī likumprojekta atbalsts ir... Es ļoti lūgtu arī nākamo, 14., darba kārtības jautājumu skatīt atsevišķi... respektīvi, skatīt atsevišķi, bet domāt kopā ar šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Sākam debates.

Vārds deputātei Evitai Zālītei-Grosai.

E. Zālīte-Grosa (JK).

Labdien, godātie deputāti! Komisijas vadītājs Artuss Kaimiņš jau iezīmēja daudzus šos jautājumus arī vēsturiski, bet es tomēr atgriezīšos pie tā 2018. gada, kad tika veikti grozījumi Ministru kabineta noteikumos Nr. 111 "Adopcijas kārtība", kas noteica aizliegumu nodot ārvalstu adopcijai bērnus no audžuģimenēm.

Tas bija ļoti labs sākums, un patiesībā pēdējo divu gadu laikā mums iestādēs ir... institūcijās ir samazinājies bērnu skaits par 42 procentiem, pateicoties tajā laikā iesāktajām lietām... iepriekšējās valdības laikā iesāktajām lietām. Tas bija ļoti cerīgi, un tas, kas notiks tagad, varētu būt arī kā turpinājums vai kā pēctecība iepriekšējās valdības iesāktajam darbam.

Ārvalstu adopcijas jautājuma iekļaušana arī šī sasaukuma Saeimas komisijas dienaskārtībā, reaģējot uz tiesībsarga izteiktajām bažām par gadījumiem, kad atsevišķas bāriņtiesas veido shēmas, lai apietu noteikumos izteikto aizliegumu, liecināja, ka mums ir pienācis laiks izšķirties par vēl stingrāku ārvalstu adopcijas aizliegumu. Tiesībsarga biroja Bērnu tiesību nodaļas vadītāja Laila Grāvere norādīja, ka tas nav pieļaujams, ka regulējums ir tāds, ko var apiet. Tāpēc, tiesībsarga ieskatā, likumdevējam ir jāizdara izšķiršanās – vai adopcija uz ārvalstīm ir atbalstīta. Piekrītot tiesībsarga paustajai nostājai, ka Latvijai ir jāpieņem valstiski atbildīgs lēmums par ārvalstu adopcijas aizliegumu, komisijā tika izveidots šis likumprojekts, par kuru mums šodien jābalso.

Ārvalstu adopcija ir katras valsts politisks lēmums. Mums kā likumdevējvarai ar saviem lēmumiem ir jāapliecina un ar rīcību jānodrošina, lai katrs valsts iedzīvotājs Latvijā justos piederīgs, drošībā un vērtīgs, tai skaitā bērni, kas palikuši bez vecāku gādības. Realitāte šobrīd ir neviennozīmīga, un attiecībā uz ārvalstu adopciju Latvijā, manuprāt, tiek piekopta tādiem mītiem aptverta... apvīta sērdienīšu politika, nevis tādas valsts politika, kura ir Eiropas Savienības un *OECD* dalībvalsts.

ANO Bērnu tiesību konvencijas 21. pants nosaka, ka adopciju citā valstī var uzskatīt par alternatīvu bērna aprūpes veidu, ja bērnu nav iespējams nodot audžuģimenē vai iekšzemes adopcijai vai nodrošināt citu piemērotu aprūpi bērna izcelsmes valstī. Tātad ārvalstu adopcijas galvenā un vēsturiskā loma – ārkārtas aizsardzības pasākums bērnam, kuram izcelsmes valstī nav iespējams izveidot piemērotas alternatīvas. Tādējādi ārvalstu adopcija ir uzskatāma par galējo līdzekli, jo valsts nespēj nodrošināt bērniem piemērotu aprūpes risinājumu savas jurisdikcijas ietvaros.

Vairākas nevalstiskās organizācijas, ko pieminēja arī Artuss Kaimiņš, – tādas kā "Latvijas SOS – bērnu ciematu asociācija", "Zvannieku mājas", Latvijas Audžuģimeņu biedrība, biedrība "Azote", "Alianse Latvija bez bāreņiem", profesionālo audžuģimeņu apvienība "Terēze", nodibinājums "Sociālā atbalsta un izglītības fonds", kustība "Piesaiste" – vēstulēs deputātiem ir apliecinājušas, ka Latvijā ir pietiekams cilvēciskais un sociālais kapitāls un resursi, lai rastu piemērotus risinājumus kvalitatīvai ģimeniskai bērnu aprūpei valstī. Mums nav... mums nav pamata neticēt cilvēkiem, kuri ikdienā uzņēmušies rūpes par šiem bērniem.

Tas, kas mums būtu sevišķi jāņem vērā pirms balsojuma, ir šo nevalstisko organizāciju, kā arī sociālās aprūpes... "Rīga" vadītājas Ilzes Dzenes ar statistiku argumentētie mīti, kas saistās ar ārzemju adopciju, kurus diemžēl medijos vairo gan Labklājības ministrija, gan citas ārvalstu adopcijā ieinteresētas organizācijas.

Šeit es uzskaitīšu dažus no mums adresētajās vēstulēs... Bet es ceru, ka mēs, lielākā daļa, esam tās izlasījuši. Neticēt šiem argumentiem man nav pamata.

Mīts, ka bērnus uz ārvalstīm adoptē ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem. Kopumā no valsts sociālās aprūpes centru filiālēm "Teika", "Pļavnieki", "Rīga", "Kalkūni", "Liepāja" uz ārvalstīm pēdējo trīs gadu laikā adoptēts viens bērns. Adopcijā... adopcijā pieejami aptuveni 90 bērni. Gandrīz visi bērni, kas palikuši bez vecāku gādības, un bērni ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem ilgstoši atrodami ārvalstu adopcijas reģistros – pat padsmit gadus. Secinājums – ārvalstu aģentūrām nav intereses par bērniem ar smagiem funkcionāliem traucējumiem un šo bērnu uzņemšanu ģimenēs.

Mīts, ka Latvijā uzņemošajām ģimenēm ir nepietiekama... Latvijas uzņemošajām ģimenēm ir nepietiekama vai nav intereses par bērniem ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem. Tas patiešām ir mīts, jo konkrēti no filiāles "Rīga" divu gadu laikā adoptēti un uzņemti aizbildniecībā, audžuģimenēs, specializētajās audžuģimenēs 11 bērni ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem. Jāpiebilst, ka minētie 11 bērni ilgstoši atradās ārvalstu adopcijas reģistros.

Mīts, ka uz ārvalstu viesprogrammām dodas bērni ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem. Un te, mīļie draugi, man liekas, mums ir tomēr svarīgi dzirdēt, ko raksta sociālās aprūpes centra "Rīga" vadītāja. 2019. gada vasaras... vasarā filiālē "Rīga" viesojās viesprogrammu aģentūras pārstāve Daina Roze. Līdzi bija ASV viesprogrammas aģentūras pārstāve Sintija Gotharde. Lai veicinātu bērnu iespēju piedzīvot ģimeniskas attiecības, plānojām piesaistīt ārvalstu viesprogrammas. Rezultāta nebija, jo pārstāve Roze elektroniski atbildēja, ka ASV viesģimenēm nav intereses par bērniem ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem, savukārt Gotharde līdz šai dienai nav sniegusi atbildi.

Mīts, ka bērnu var nodot ārvalsts adopcijā, ka bērnam... ka tā bērnam, piemēram, ASV būs ģimene uz visu viņa dzīvi. Nu, tas, kā mēs dzirdējām arī no Artusa Kaimiņa teiktā, diemžēl tā nav. Jo ir zināmi gadījumi, kad šie bērni tiek nodoti pāradopcijai, un reizēm... reizēm tās ir arī četras reizes. Ir bažas par šādu pāradopcijas veidu, jo tas ir nekontrolēts un šajā procesā nav iesaistītas valsts, pavalsts institūcijas, kas pārstāvētu bērnu intereses. Nav zināms, vai šādā pāradopcijas procesā bērns sasniedzis ģimeni, kas Latvijas izpratnē atbilst un iztur uzņemošās ģimenes kritērijus. Tā varētu būt kvalifikācija, psiholoģiskā izpēte, personas sodāmības pārbaude, dzīvesvietas pārbaude, finansiālie aspekti, ģimenē dzīvojošo personu pārbaudes un cits... un citi viedokļi.

Nu, mans komentārs būtu, ka vēstulē minētie piemēri ir apstiprināti, bet par to labprāt klusē ārvalstu adopcijas lobētāji, jo bez misijas apziņas, kāda viņiem noteikti ir, strādājot šajā darbā, viņi darbu... viņi ir arī materiāli ieinteresēti.

Mīts, ka ārvalsts adoptētājs ir bagāts un pilnībā spēs nodrošināt bērna vajadzības – terapijas, manipulācijas, izglītību. Visbiežāk ārvalstu adoptētāji, lai adoptētu bērnu no Latvijas, vairākus gadus vāc ziedojumus, lai aģentūrām samaksātu ar adopciju saistītos izdevumus līdz 50 tūkstošiem dolāru.

Un te man jāsaka vēl viena piebilde, ka šajās aģentūru mājaslapās ir atrodami apraksti par Latviju... par Latvijas bērniem. Sevišķi ir uzteikta bērnu labā veselība un pārspīlētie...

pārspīlētās... ka indikācijas, ar kādām viņi tiek nodoti adopcijai, ir pārspīlētas. Tātad tās mūsu bažas par to, ka ārsti reizēm raksta kaut ko, kā nav, – tās ir pamatotas, bet šajās adopciju mājaslapās tās tiek uzteiktas kā teicamas... laba lieta. Aģentūru mājaslapās tiek teikts arī, ka mūsu bērni ir labi kopti, jo tās vietas, kur viņi atrodas līdz tam brīdim (vai ģimenes, vai aģentūras, piedošanu, bērnunami), ir tādas, kas par viņiem rūpējas. Tātad laba prece.

Mīts, ka ASV visi bērni ir adoptēti un dzīvo ģimenēs. Nu, šeit Ilze Dzene raksta, ka ASV adoptējami aptuveni 71 000 bērnu, bet aptuveni 69 bērni atrodas ārpusģimenes aprūpē, dzīvo institūcijās, grupu un jauniešu mājās. Turklāt ASV savus bērnus nodod ārvalstu adopcijā. 2019. gadā ASV tika nodoti ārvalstu adopcijā 56 bērni. Mazajā Latvijā mazliet mazāk.

Tātad par faktiem. Latvija pasaules mērogā ir līdere ar nodoto bērnu skaitu ārvalstu adopcijā. Arī jautājumā, ka Latvija formāli seko līdzi savām gaitām ārvalstīs pēc adopcijas fakta apstiprināšanas.

Vēl viens diezgan skumjš fakts. Fakts, ka ārvalstu viesprogramma... adopcijas aģentūru mājaslapās un *Facebook* ir pieejama informācija par Latvijas bērniem (bērna fotogrāfijas, apskats... apraksts, bieži vien veselības apraksts) ikvienam ASV iedzīvotājam. Latvijas uzņemošajām ģimenēm šādas informācijas nav.

Un vēstules nobeigumā Ilze Dzene pauž bažas, ka Latvijas sabiedrība tiek maldināta ar nepatiesu informāciju, ka bērniem, kas ir smagi slimi, tiek un tiks liegta iespēja tikt adoptētiem uz ārvalstīm.

Es domāju, mums likumprojekta ietvaros ir iespēja daudz strādāt, lai tas tā nebūtu, un, ja mērķtiecīgi veicināsim 2017. gadā veiksmīgi valsts uzsākto bērnu un ģimenes politiku par bērnu uzņemšanu ģimenēs, kā arī nepieciešamā atbalsta sniegšanu ģimenēm, bērnu skaits institūcijās vēl vairāk samazināsies. Mums ir iespēja kā deputātiem pie tā strādāt savās komisijās.

Maldinot sabiedrību un sniedzot nepatiesu informāciju, mākslīgi tiek veicināts priekšstats par valsts nespēju rūpēties par saviem iedzīvotājiem. Es pat piemetinātu tādu domu, ka tādā veidā tiek grauta pilsoņu ticība savai valstij. Ja mēs graujam pilsoņu ticību savai valstij, tad tādā veidā mēs mazinām Latvijas valsts drošību. Un tas ir ļoti nopietns jautājums.

Ņemot vērā vēstulēs paustos argumentus, vēlos norādīt, ka ārvalstu adopcijas alternatīva, bērna interesēm atbilstoša risinājuma rašana nacionālajā līmenī prasīs visu iesaistīto institūciju un organizāciju pūles un darbu. Bet mūsu kopīgais balsojums apliecinās valstiski morālu briedumu, spēju uzņemties atbildību par saviem bērniem. Tas nebūs populistiski. Tas būs grūti, bet tas būs pareizi.

Es aicinu balsot "par".

Sēdes vadītāja. Paldies, kolēģi.

Debates turpināsim pēc pārtraukuma.

Deputāti Golubeva, Bondars, Baumane, Šteins un Agešins lūdz izsludināt pārtraukumu līdz pulksten 14.00. Tātad mums vajadzētu par to balsot.

Lūdzu aktivizēt procedūras sadaļu! Balsosim par pārtraukumu līdz pulksten 14.00! Lūdzu, balsosim! Par – 83, pret un atturas – nav. Lēmums pieņemts.

Pārtraukums līdz pulksten 14.00.

Vārds **paziņojumam** Ārlietu komisijas priekšsēdētājam Rihardam Kolam.

R. Kols (NA).

Cienījamie, godātie Ārlietu komisijas deputāti! Informēju, ka pēc piecām minūtēm – pulksten 13.27 tiek sasaukta Ārlietu komisijas sēde, links uz attālinātu Ārlietu komisijas sēdi ir nosūtīts jums e-pastos.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vēl notiek deputātu reģistrācija. Tā veiksmīgi noslēgusies.

Pārtraukums līdz pulksten 14.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpinām Saeimas sēdi.

Darba kārtībā – likumprojekts "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību"".

Turpinām debates.

Vārds deputātei Vitai Andai Tēraudai.

V. A. Tērauda (AP!).

Labdien, kolēģi! Bērnam ir tiesības augt ģimenē, bet mums, pieaugušajiem, ir pienākums šīs tiesības nodrošināt. Šodien no virtuālās tribīnes mēs jau dzirdējām un dzirdēsim daudz liecību par to, ka mēs ar šo pienākumu netiekam galā. Joprojām Latvijā ir bērni, kuri aug bērnu aprūpes iestādēs, nevis ģimenēs. Joprojām atklājas situācijas, kad bērni, kuri ieguvuši ģimeni, tomēr nav drošībā, vai tā ģimene būtu te, Latvijā, vai ārvalstīs.

Latvijā ir jau notikušas reformas, kas palīdzējušas daudziem bērniem aprūpes iestādi nomainīt pret ģimeni, bet tomēr darbs nav galā. Par problēmām ziņo Valsts kontrole, ziņo tiesībsargs. Priekšā... ir veicamas nopietnas pārmaiņas bāriņtiesās, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijā. Ir nepieciešama aktīvāka rīcība, lai meklētu tepat, Latvijā, ģimenes, kuras būtu gatavas adoptēt bērnus. Ģimenes ir jāmeklē, jāizglīto, jāiedrošina un jāatbalsta arī pēc tam, kad tās kļuvušas par jauno ģimeni adoptētajam bērnam. Ir aktīvāk jārīkojas, lai uzlabotu sistēmu un lai mazinātu riskus, kas ir saistīti ar adopciju, vai tie riski būtu ģimenēs Latvijā vai ģimenēs ārvalstīs.

Mēs varam pagarināt esošo divu gadu pēcadopcijas uzraudzības periodu adoptētājiem ārvalstī līdz bērna pilngadībai. Mēs varam nodrošināt Latvijai rīcības iespējas, ja pēcadopcijas ziņojumos atklājas problemātiskas situācijas, piemēram, pāradopcijas gaitās šķirti brāļi un māsas.

Mēs varam piešķirt prioritāti sistēmiskām reformām Latvijā. Apzinoties, ka ir būtiskas atšķirības, kā Latvijas un ārvalstu adoptētāji var iepazīties ar adoptējamiem bērniem, mēs varam uzlabot šo procesu tieši Latvijas adoptētājiem.

Ministru kabineta plānos ir bāriņtiesu reforma 2021. gadā, lai nebūtu nedz mums, nedz tiesībsargam nākotnē jāšaubās par bāriņtiesu lēmumu kvalitāti un spēju rīkoties atbilstoši likumiem. Tiek veikts analītiskais darbs, lai pārskatītu bērnu tiesību aizsardzībā iesaistīto institūciju funkcijas. Funkciju audits būs gatavs uz gada beigām.

Šīs ir absolūti nepieciešamas sistēmiskas reformas, bet sistēmiska pieeja prasa laiku. Un, kamēr mēs, pieaugušie, veltām laiku šo reformu īstenošanai, bērni aug. Ir daudzi bērni, kuri, nesagaidot šīs pārmaiņas, visu savu bērnību pavadīs aprūpes iestādē. Šodien Latvijā tādu ir vēl simtiem.

Aicinu šodien aizdomāties par to bērnu likteni, kuri šobrīd ir vecuma grupā no 10 līdz 18 gadiem. Šodien apspriežamais likumprojekts ietekmēs tieši šo bērnu likteņus.

Atbilstoši Labklājības ministrijas apkopotajiem datiem 2019. gadā 3 šāda vecuma bērniem izdevās atrast ģimenes Latvijā, bet 33 atrada ģimenes ārvalstīs. Ar šo moratoriju izdziest sapnis par ģimeni tieši šai vecuma grupai. Šī ir tā grupa, par kuru vismazāk interesējas adoptēt gatavās ģimenes Latvijā.

Uz 2020. gada jūniju adopcijas reģistrā ir ziņas par 146 adoptētājiem Latvijā, no kuriem 3 ir gatavi adoptēt bērnu vecuma grupā no 10 līdz 18 gadiem. Šī ir bērnu grupa, kura vairs nesagaidīs nekādus šodien veikto sistēmisko reformu augļus. Viņi negaidīs, kamēr mēs, pieaugušie, izdarām savus darbus, pildām savus pienākumus, viņi vienkārši pieaugs aprūpes iestādē, pieaugs kā sistēmas un piedāvātā moratorija ķīlnieki.

Kolēģi! Problēmas, kas ir saistītas ar adopciju gan Latvijā, gan ārvalstīs, ir jārisina! Tas ir mūsu pienākums! Bet ar moratorija palīdzību nerodas jaunas adoptēt gatavas ģimenes Latvijā. Ar moratorija palīdzību nevirzās neviena nepieciešamā reforma bērnu tiesību aizsardzības institūciju darbā. Diemžēl moratorijs nerisina nevienu no šīm problēmām. Viss, ko tas izdara, – tas izgaisina pārdesmit bērniem cerības uz ģimeni.

Aicinu noraidīt likumprojektu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ramonai Petravičai.

R. Petraviča (KPV LV).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Godātie kolēģi! Adopcijas reģistrā šobrīd ir ziņas par 141 bērnu, kurš atrodas bērnu aprūpes centrā un vēlas tikt adoptēts. Bērni, par kuriem Latvijas adoptētāji nav izrādījuši nekādu interesi. Bērni, no kuriem ir novērsušās audžuģimenes un aizbildņi. Bērni, par kuriem bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumu atļaut tikt adoptētiem uz ārvalstīm.

Tādējādi patlaban tiek lemts par 141 bērna iespēju iegūt ģimeni un izbeigt uzturēšanos bērnu aprūpes iestādē.

Ar šī grozījuma pieņemšanu bērnam, kurš atrodas bērnu aprūpes iestādē, tiek liegts nokļūt ģimenē. Nenoliedzami – ikvienam bērnam ir jārod iespēja augt ģimenē Latvijā. Bet patlaban tiek

runāts konkrēti par 141 bērna iespēju nokļūt ģimenē, jo šiem bērniem nav bijis iespējas augt ģimenē vai pat ģimeniskā vidē.

Šobrīd spēkā esošie regulējumi nosaka, ka uz ārvalsti var adoptēt bērnu tikai virs deviņu gadu vecuma vai arī, ja tie ir vienas ģimenes trīs un vairāk bērni, kā arī tad, ja bērns ir ar invaliditāti vai smagu saslimšanu.

Šis grozījums neatbilst nedz bērna interesēm, nedz starptautiskajiem dokumentiem, kas paredz, ka bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, primāri jānodrošina aprūpe ģimeniskā vidē. Bērnu aprūpes iestāde nav un nevar būt ģimeniska vide.

Atbilstoši statistikas rādītājiem uz ārvalstīm visbiežāk tiek adoptēti bērni – pusaudži. Starptautiskie, kā arī nacionālie dokumenti paredz, ka bērnu viedoklis ir noskaidrojams visos jautājumos, kas skar bērna intereses atbilstoši bērna vecumam un briedumam. Ar šo grozījumu tiek ignorēts bērna viedoklis un bērna vēlmes, jo 141 bērns, kurš atrodas bērnunamā, ir izteicis vēlmi būt adoptēts, tai skaitā uz ārvalsti.

ANO Bērnu tiesību komiteja uzskata, ka bērna ievietošana iestādē ir pēdējā iespēja, un īpaši uzsver šo iestāžu neatbilstību gadījumos, kad jauna cilvēka attīstībai nepieciešama pastāvīga pieauguša aprūpētāja klātbūtne.

Ar šo grozījumu Latvija akcentēs to, ka uzskatām: bērna palikšana iestādē un noturēšana Latvijā prevalē pār bērna interesēm, tiesībām uz ģimeni un bērna tiesībām tikt uzklausītam. Aptauja rāda, ka 80 procenti Latvijas sabiedrības atbalsta bērna adopciju uz ārvalsti, ja bērnam Latvijā nav iespējams sameklēt ģimeni vai arī ir bērns ar invaliditāti un smagiem veselības traucējumiem.

Labklājības ministrija ir uzsākusi bāriņtiesu reformu, un bāriņtiesu reformas galvenais akcents tiek likts uz preventīvo darbu, lai mums nebūtu jāizņem bērni no ģimenēm, lai bērni nenonāktu bērnu namos. Tāpat ir izveidoti arī 16 atbalsta centri, kas sniedz konsultācijas, izglīto adoptētājus, aizbildņus un audžuģimenes.

Bet mēs sabiedrības viedokli nevaram mainīt ne mēneša, ne gada laikā. Latvijā adoptētāji diemžēl visbiežāk izvēlas adoptēt veselus bērniņus vecumā līdz sešiem gadiem. Šis vecums, par laimi, palēnām palielinās, un adoptētāji no trīs gadiem ir tikuši jau līdz sešu gadu vecumam. Ļoti ceru, ka šis vecums pieaugs. Bet, protams, lai mēs nonāktu līdz tam brīdim, kad adoptētāji ir gatavi adoptēt pusaudžus ar dažādām problēmām, tai skaitā atkarību problēmām, līdz tam mums vēl ir solis, ko iet.

Neaizliegsim bērniem dzīvot ģimenē ar šo grozījumu, neatņemsim bērniem vienīgo iespēju pārrakstīt savu dzīvi!

Lūdzu neatbalstīt grozījumu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (AP!).

Godātie kolēģi! Mūsu kolēģiem, kas balsos par moratoriju bērnu adopcijai uz ārzemēm, es gribētu uzdot dažus jautājumus. Vai tas, ka bāriņtiesas nav spējušas pienācīgi nodrošināt adopcijas procesa atbilstību bērnu tiesību normām, ir institūcijās dzīvojošo bērnu problēma? Vai tas, ka privātām aģentūrām, kas nodrošina adopciju uz ārzemēm, un viņu klientiem dažreiz ir pieejama daudz plašāka informācija par adopcijā pieejamajiem Latvijas bērniem nekā Latvijas potenciālajiem adoptētājiem, ir šo bērnu problēma? Domāju, ka nav. Tā ir valsts pārvaldes un pašvaldību problēma. Tā ir mūsu problēma, bet tā pavisam, pavisam noteikti nav šo bērnu problēma, kas pašlaik dzīvo sistēmā un vēl nav sastapuši savus jaunos vecākus... potenciālos vecākus.

Tiem, kam ir 10 gadi un vairāk, kā jūs tikko dzirdējāt no manas kolēģes Vitas Andas Tēraudas, spriežot pēc pēdējo gadu statistikas, ir visai zemas izredzes šos vecākus sastapt Latvijā. Un likt bērnunamos dzīvojošajiem pusaudžiem gaidīt, kamēr valsts sakārtos sistēmu, vienalga, cik ātri mēs ceram to izdarīt, ir cietsirdīgi. Viņiem ir tikai viena dzīve. Un, ja tā gadījās, ka Latvijā viņiem nav palaimējies, bet ir kāds godprātīgs adoptētājs no ārzemēm, mums nav morālu tiesību liegt šiem pusaudžiem pēdējo cerību un likt viņiem gaidīt, kamēr mēs sakārtosim sistēmu. Mēs viņiem tādā veidā varam liegt viņu individuālo laimi. Viņi nav valsts īpašums.

Man šis ir principa un vērtību jautājums. Es esmu liberāla un aizstāvu indivīda brīvību.

Aicinu balsot "pret" un neaizliegt nevienam pusaudzim viņa sapni par labāku dzīvi ārpus institūcijas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Andrejam Judinam.

A. Judins (JV).

Labdien, kolēģi! Man bija iespēja, strādājot Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, no paša sākuma redzēt un dzirdēt diskusiju par šo jautājumu. Man gribētos jums atgādināt, ka mēs sākām runāt par problēmu, saņēmuši no tiesībsarga vēstuli, kurā viņš norādīja uz... būtībā shēmošanām. Proti, lai nodrošinātu iespēju adoptēt bērnus, viņus ievietoja bērnunamos, kaut gan tādas vajadzības nebija. Jā, tad izņēma no audžuģimenēm. Tā ir viena problēma.

Mēs sākām diskusiju, mēs dzirdējām arī par citām problēmām. Tagad es tieši dzirdu un klausos šīs diskusijas turpinājumu, kur daļa pieaugušo mēģina pārliecināt citus pieaugušos par to, kā labāk aizsargāt bērnu intereses. Bet mūsu problēma ir saistīta ar faktu, ka ir pamats uzskatīt, ka tiešām mūsu regulējums nav pietiekams, ka vairāku bērnu intereses ir apdraudētas. Un kā problēmu risināt? Vai nu turpinot adopciju uz ārzemēm, zinot, ka notiek shēmošanas, vai tomēr pārtraukt to uz laiku, kamēr sistēma tiks sakārtota.

Es sapratu, ka šeit nav iespējams pārliecināt vienam otru, jo katram ir cipari, katram ir argumenti un būtībā katrs vienkārši pauž savu viedokli, nevis klausās, ko stāsta citi. Bet es gribu uzsvērt, ka šis likumprojekts nav par adopcijas uz ārzemēm aizliegšanu vai turpināšanu. Jautājums ir par to – vai turpināt... saglabāt situāciju tādu, kāda tā ir, un meklēt... risināt pakāpeniski problēmas, vai tomēr uz laiku, kamēr netiks veikts audits un netiks piedāvāti citi risinājumi, procesu apturēt.

Es domāju, ka mēs komisijā turpināsim diskusijas par šiem jautājumiem, bet likumprojekts tomēr ir jāatbalsta, lai mēs varētu Saeimā par šiem jautājumiem diskutēt, lai mēs varētu meklēt labākos

risinājumus un lai mēs tiešām varētu labāk pasargāt bērnus no tām problēmām, par kurām mēs runājām komisijas sēdēs.

Paldies. Lūdzu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi, pirmām kārtām es vēlos norādīt uz dažām, manuprāt, būtiskām kļūdām, kuras tika pieļautas šī jautājuma izskatīšanā.

Pirmā būtiskā kļūda ir šī jautājuma skatīšana šajā Saeimas ārkārtas sesijas laikā, Covid-19 laikā. Vebināra formātā šādi nopietni, sensitīvi, emocionāli jautājumi vispār nedrīkst tikt skatīti. Tas ir viens. Kāpēc? Tāpēc, ka pati Ārlietu ministrijas... arī pati vadība ir atzinusi, ka nekas nevar atsvērt klātienes diskusiju svarīgos jautājumos un šāda veida pārrunas caur datora ekrānu ir pieļaujamas tikai ārkārtas situācijā. Cilvēki, kuri ir pieredzējuši diplomātiskajā komunikācijā (atkārtošu, ka runāju par Ārlietu ministriju), to labi zina. Tāpēc arī šajā gadījumā, manuprāt, šis jautājums bija jāatliek līdz normālam brīdim... līdz brīdim, kad mēs būtu atsākuši normālu funkcionēšanu. Tas ir viens.

Otra problēma ir... Es arī, klausoties šīs komisijas sēdes, nonācu pie secinājuma, ka komisijas vadītājs nav atbilstošs šīs situācijas risinājumam. Viņš nav piemērots tam... Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītājs nav piemērots šī jautājuma risināšanai diplomātiskā, korektā veidā.

Tas, kādā veidā netika uzklausīti atšķirīgi viedokļi, kā netika dots vārds cilvēkiem, kuri vēlējās izteikt bažas vai, piemēram, kontrargumentus uz dažādiem apgalvojumiem, – tas nav pieņemami. Manuprāt, tas absolūti nav atļauts normālā parlamenta darbā, un ir absolūti pamatoti iebildumi pret komisijas vadītāja darbu. Tie kolēģi, kuri ir tiešām ļoti ieinteresēti, lai šis likumprojekts tālāk virzītos un kaut kādā veidā šī problēma tiktu atrisināta, – tad es tiešām ļoti aicinātu pievērst uzmanību tam, kā darbojas komisijas vadītājs, un aicinātu viņu koriģēt savu darbu tā, lai pēc tam nebūtu jāsarkst varbūt arī diplomātisko pārstāvju priekšā.

Tālāk – jautājumā par adopcijas aizliegumu uz ārvalstīm. Jā, es varētu teikt... faktiski varētu teikt, ka abām pusēm ir savā ziņā taisnība atsevišķos jautājumos. Ja mēs runājam par to, ka adopcija uz ārvalstīm norit krietni naskāk attiecībā uz pusaudžiem, un varbūt kāds arī piemin bērnus ar īpašajām vajadzībām, lai gan es saprotu, ka dati atšķiras. Šeit ir viens moments, ja mēs runājam attiecībā uz ASV. Tās ģimenes, kuras ņem bērnus gan viesģimenēs, gan arī uz adopciju, – tām ir pavisam citi nosacījumi atšķirībā no Latvijas realitātes. Ja ģimene no ASV ņem bērnu no Latvijas uz vasaras periodu kā viesģimene, tad, cik es arī esmu iepazinusies un lasījusi, es saprotu, ka tā ģimene saņem nodokļu atvieglojumus ļoti labā, lielā apmērā gan attiecībā uz aviobiļetēm, gan attiecībā uz visiem izdevumiem, kuri ir pierādāmi un attiecināmi uz bērna izmitināšanu.

Šeit mēs arī redzam, ka dažāda attieksme no valsts veicina šo nelīdzvērtīgo situāciju, kur mēs nespējam parūpēties paši par saviem bērniem, un saprotam, ka šī nespēja, kura ir ilgusi jau, nezinu, 30 gadus kopš neatkarības atjaunošanas, ir rezultējusies tajā, ka ir citas valstis, kuras daudz labāk var parūpēties par mūsu bērniem. Un tas ir ļoti, ļoti, ļoti slikti.

Tāpēc, kamēr mēs neesam uzbūvējuši paši savu sistēmu, kurā atbalsta adoptētājus, nevis vienkārši nogrūž bērnu adoptētājiem, pasakot: "Viss! Jūsu bērns – jūsu problēma. Šekur jums neliels pabalstiņš, un tālāk mokieties, kā gribat!", kamēr mēs nemainīsim attieksmi pret adoptētājiem, ceļot adoptētājus godā, ceļot adoptētāju prestižu Latvijā, izstrādājot atbalsta sistēmu adoptētājiem... Mēs zinām, ka esam tikai pavisam mazu... pirmo solīti spēruši, ja runājam par nelielu atvaļinājumu, 10 dienu atvaļinājumu, adoptētājiem neatkarīgi no bērna vecuma. Tas ir pirmais solis. Es ļoti gribētu, lai mēs turpinātu šo darbu pie adoptētāju prestiža celšanas un atbalsta sistēmas. Jo bērna ienākšana ģimenē ir tikpat daudz atbalstāma no valsts kā bērna piedzimšana. Tikpat daudz valstij ir jāpalīdz un jāizrāda pozitīvā attieksme adoptētāju ģimenēm, tieši tāpat kā valsts izrāda savu pozitīvo attieksmi katrai jaunai ģimenei, kura sagaida bērniņu.

Es tiešām ar lielu nožēlu gribu secināt, ka man ļoti nepatīk arī tas, ka šis priekšlikumu iesniegšanas termiņš... Ja jūs plānojat priekšlikumu iesniegšanas termiņu diezgan tādā mazā laikā, tad es aicinātu jūs, godātie kolēģi, noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu tik garu, lai mēs tiešām varētu uz otro lasījumu vēlreiz kārtīgi izdiskutēt šo jautājumu, apspriežot visus priekšlikumus, un tā, lai tas pēc iespējas notiktu klātienē, lai mēs uzklausītu abas puses, lai mums būtu skaidrība par visiem jautājumiem. Lai tas būtu pieņemts ne tikai uz emocionālas kaut kādas, teiksim, bāzes, bet lai tas būtu tiešām racionāli izsvērts jautājums. Protams, ļoti svarīgi ir apjautāt ne tikai Latvijas iedzīvotājus, ko viņi domā par adopciju uz ārvalstīm, bet pirmām kārtām apjautāt pašus bērnus, kuri gaida adopcijas reģistrā uz jaunu ģimeni, kāds ir viņu viedoklis. Es domāju, ka tas ir ļoti svarīgi – ko vēlas bērni, kādas iespējas viņi paši redz.

Paldies, kolēģi.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Atim Zakatistovam.

A. Zakatistovs (KPV LV).

Labdien, kolēģi! Es jūs aicināšu balsot pret šo likumprojektu un paskaidrošu arī – kāpēc. Es pats balsošu "pret" pirmajā lasījumā, es balsošu "pret" arī otrajā lasījumā, ja nonāks... un mēs nevarēsim pārliecināt kā frakciju... un es personīgi savus kolēģus, tad es balsošu "pret" arī trešajā lasījumā. Jo mums kā Saeimai ir jāpamostas un jāaizmirst šis likumprojekts kā murgs. Šis likumprojekts ir vieglprātīga spēlēšanās ar varu, vieglprātīga spēlēšanās ar simbolismu, vieglprātīga spēlēšanās ar nopietnām lietām, kas saistās ar mūsu ārpolitiku.

Ja man būtu jāraksturo ar trīs pazīmēm šis likumprojekts, tad es teiktu, ka šis likumprojekts ir nežēlīgs pret bērniem, šis likumprojekts ir ārpolitiski tuvredzīgs un, iespējams, pat muļķīgs. Un šis likumprojekts sevī ietver patvaļu – visu to sliktāko, ko likumdošanā mēs saucam par "izdzīt cauri". Tas ir iemesls, kāpēc mums šis likumprojekts būtu jānoraida.

Pirmkārt. Sāksim ar jautājumu par nežēlību. Atcerēsimies, ka šis likumprojekts – un skaitļi to pierāda! – skar bērnu dzīvības. Tas ir nežēlīgs, tāpēc ka tas atņem tam bērnam, kuram nav ģimenes, pēdējo lietu – cerību! Katrs bērns, kuram tagad ir cerība iegūt ģimeni, arī ārvalstīs, katru rītu modīsies, skatīsies spogulī un redzēs, ka viņam nav cerības uz kaut ko citu. Mums jāsaprot, ka šis likumprojekts ir tieši par to, ka tas aizliedz adopcijas uz ārzemēm. Judina kungs pieminēja, ka īstenībā tas ir par kaut ko citu, varbūt tas ir – uzlabot kaut kādus iekšējos procesus. Nē, Judina kungs, paskatieties, kas rakstīts likumprojektā. Tas ir aizliegums, moratorijs uz nezināmu laiku, līdz kādam labpatiksies adopcijas uz ārzemēm aizliegt. Tātad likumprojekts ir nežēlīgs, jo tas tiek izmantots kā rīks, nevis lai uzlabotu bērna dzīvi, bet lai parādītu viens otram,

kādā veidā būtu nepieciešams rīkoties noteiktās situācijās. Šis likumprojekts ir kļuvis par rīku, kā pārmācīt citus politiķus, un tiek aizmirsti bērni.

Otrkārt. Tas ir politiski un ārpolitiski ļoti tuvredzīgs. Jo, kā mēs zinām un to saprotam, vairums no ārvalstu adopcijām ir saistīts ar adopcijām uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Un tas ir tuvredzīgi šādā veidā rīkoties. Jo, ja mēs vēsturiski atceramies: kad Amerikas Savienotās Valstis izvirzīja Magņitska sankcijas pret Krieviju, Krievijas atbildes reakcija bija aizliegt adopcijas uz Amerikas Savienotajām Valstīm. Šeit mēs esam tieši tajās pašās kurpēs. Mēs šobrīd *de facto* izvirzām sankcijas pret Amerikas Savienotajām Valstīm. Tas, manuprāt, ir muļķīgi.

Ja mēs skatāmies uz ārpolitisko jautājumu, bieži tiek minēts, ka šis jautājums par adopcijām ir iekšpolitiskais jautājums, Latvijas jautājums. Ne tajā brīdī, kad šis jautājums tiek traktēts kā cilvēktiesību jautājums. Ja tas tiek traktēts kā cilvēktiesību jautājums, bērna jautājums, tad tur robežas pazūd. Manuprāt, Amerikas Savienoto Valstu intereses šeit nav, šeit ir cilvēktiesību jautājumi, un mēs pavisam drīz sagaidīsim, ka šis jautājums tiks pacelts pavisam citā līmenī.

Visbeidzot trešā pazīme, kas ir šim likumprojektam, – tā ir patvaļa. Un tiešām Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā šis jautājums tika skatīts selektīvi. Komisijas vadītājs bija rupjš un vulgārs un neļāva izteikties nevienam, kuram ir pretējs viedoklis. Tā demokrātiskās valstīs nedrīkst būt! Tas, ko mēs šeit redzam, – bez diskusijām, bez aprobēšanas tiek dzīts cauri likumprojekts, kas nostāda Latviju ļoti dīvainā ārpolitiskajā situācijā un kas pārbrauc pāri bērnu dzīvēm un atņem viņiem pēdējo cerību. Un kā vārdā?

Šeit mēs pārejam pie tādas kā motīvu sadaļas. Kas iegūst? Šeit ir vieglprātīga izrādīšanās ar varu. Kāds var izgrūst cauri likumprojektu. Šeit ir vieglprātīga spēlēšanās ar simboliem. Šeit ir urrā patriotisms. Vienalga par bērniem, glābsim nāciju! Un šeit visbeidzot tas, ko mēs redzam, ir... nožēlojama varas parādīšana.

Mēs, KPV LV, balsosim "pret" pirmajā lasījumā, "pret" – otrajā, "pret" – trešajā. Šis nav uzlabojams likumprojekts. Kolēģi, es vēršos pie jums sirsnībā un aicinu – neraksim to bedri dziļāku. Ir labi pārtraukt rakt, kad ir pašā bedres apakšā. Ja mēs gribam izrāpties no šīs bedres, vienkārši noliekam šo likumprojektu prom.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Lindai Ozolai.

L. Ozola (JK).

Labdien, godātie kolēģi! Arī klausoties diskusijas... tiktāl debates par šo likumprojektu, mana pārliecība viennozīmīgi ir tāda, ka mēs visi gribam labāko mūsu bērniem, mūsu Latvijas bērniem. Jautājums – kā mēs to sasniedzam... un cik ātri.

Jāņem vērā, ka šie divi likumprojekti, kas ir mūsu priekšā, paredz terminētu, tātad uz laiku, ārzemju adopcijas apturēšanu. Kamēr tiek sakārtoti citi likumprojekti. Tātad mēs runājam par kaut ko, kas notiek uz laiku.

Tad ir šie divi varianti. Vai, reģistrējot noteiktus pārkāpumus... Un neviens no mums nevar to noliegt, jo Saeimā vērsās tiesībsargs ar ziņojumu, norādot uz to, ka pārkāpumi ir. Tātad mēs visi, šodienas sēdē klātesošie, apzināmies, ka ir reģistrēti pārkāpumi ārzemju adopcijas procesā. Un ko

mēs darām, zinot, ka pārkāpumi pastāv? Vai mēs apturam un labojam vai neapturam un arī labojam? Atzīsim, bez tāda laika spiediena... acīmredzot.

Es gribētu mazliet salīdzināt šo situāciju ar vienu piemēru, jo mēs runājam par diezgan liekulīgu attieksmi, ja mēs zinām, ka ir pārkāpumi un ka, piemēram, ir daži bērni, kuri nonāk ārzemju adopcijā, un viss ir kārtībā. Viņi ir tiešām jaukās ģimenēs, un viņi sakārto savu dzīvi. Vienlaikus ar šiem bērniem ir arī daži Latvijas bērni, kas nonāk ārzemju adopcijā, un tā ir neveiksmīga. Un viņu dzīves, iespējams, ir pilnībā sagrautas. Jautājums mums katram pašam sev – vai tā nav liekulīga attieksme, ja uz dažu labu, veiksmīgu stāstu rēķina mēs pieveram acis, ka ir arī daži cietušie, kuru dzīve tiek sagrauta?

Ja mēs, piemēram, salīdzinātu un iedomātos situāciju, ka kādā, piemēram, Latvijas aprūpes iestādē (un tādi gadījumi ir bijuši un medijos plaši izskanējuši) tiek reģistrēti ļoti nopietni pārkāpumi attiecībā uz cilvēku aprūpi. Ko mēs darītu, ja mēs zinām, ka šie pārkāpumi pastāv? Vai mēs liktu vēl citus cilvēkus šajā aprūpes iestādē, kamēr pārkāpumi nav novērsti? Vai tomēr neliktu? Kā mēs rīkotos, ja zinām, ka pārkāpumi ir? Vai no sākuma varbūt novērstu pārkāpumus un tikai tad, zinot, ka iestāde darbojas un viss... viss process un aprūpe tur notiek godprātīgi, turpinātu ievietot šajā iestādē jaunus cilvēkus?

Jo, mazliet arī pieskaroties šiem pārkāpumiem... Kolēģe teica, ka attiecībā uz ārvalstu adopciju – un šeit, protams, mēs zinām, ka lielākā daļa bērnu šobrīd tiek adoptēti uz Amerikas Savienotajām Valstīm, – mēs varētu nodrošināt ilgāku uzraudzību, pēcadopcijas uzraudzību, ka mēs varētu nodrošināt uzraudzību pāradopcijas procesā, ja gadījumā brāļi un māsas tiek šķirti. Bet par ko mēs šeit runājam? Latvijā pāradopcija nav iespējama. Mēs neatļaujam to! Tas nav iespējams! Vēl pie tam privātā kārtā, kur valsts vispār neiesaistās šajā procesā un to vispār neuzrauga. Nav runa par to, ka mēs varētu uzraudzīt pāradopcijas procesu. Atcerēsimies – Latvijā mēs to nepieļaujam! Tāpat arī, protams, brāļu un māsu šķiršanas aspektus.

Tā ka, man liekas, šeit mums katram ir vietā pajautāt, vai gadījumā mēs neesam liekulīgi uz dažu bērnu likteņu rēķina, pret kuriem mēs tomēr pieveram acis... Un mēs to darām kā likumdevējs šobrīd. Nu, vai mums ir iespēja to arī nedarīt.

Tad izskanēja arī uzsvars uz to, ka ir neliels skaits to ģimeņu, kas vēlas adoptēt pusaudžus. Tas... un tas ir fakts. Labklājības ministre, deputātes statusā debatējot, teica, ka, nu, protams, pieaug... Mazliet, bet pieaug arī tas vecuma slieksnis, kādā ģimenes ir gatavas adoptēt Latvijas bērnus.

Es uzskatu, ka tas tā tiešām notiek. Bet nevis tāpēc, ka valsts kaut ko ir darījusi lietas labā, bet tikai tāpēc, ka mēs kā sabiedrība nobriestam. Mēs nobriestam un nobriedīsim arī turpmāk – tas ir dabisks process. Bet mums kā likumdevējam un izpildvarai, šinī gadījumā Labklājības ministrijas un arī pašas ministres personā, ir, man liekas, jāatbild sev – kas tieši ir darīts, ja vispār ir kaut kas darīts, lai veicinātu pusaudžu adopciju Latvijā?

Arī jums, Petravičas kundze, man ir šis tiešais jautājums, ko jums daudzkārt ir uzdevuši arī mani kolēģi: "Kuras tieši iniciatīvas jūs jau esat virzījusi, lai stiprinātu ģimenes?" Jo ģimenes adoptēs arī pusaudžus, tikai viņiem vajag atbalsta mehānismus. To var izdarīt! Jo mūsu sabiedrība ir atbildīga sabiedrība. Tā ir! Tikai ir vajadzīgi atbalsta mehānismi. Bet ar kādiem atbalsta mehānismiem jūs esat nākusi klajā un piedāvājusi, lai ģimenes tiešām būtu gatavas, lai tās kaut mazliet kāds atbalstītu šajā procesā?

Domājot, arī varbūt reaģējot uz kolēģes teikto, uzsverot indivīda brīvību... Man svarīgs aspekts ir atbildība, jo, iespējams, reizēm šis indivīds (ja mēs runājam par pusaudžiem), kas vēl nav pilnībā nobriedis, pats neapzinoties, var sevi arī pakļaut briesmām. Un mums kā valstij ir tomēr jānes

atbildība. Mums ir jāspēj ieraudzīt arī potenciālās kļūdas un varbūt preventīvi pasargāt cilvēkus no tām. Tā ka, manuprāt, "atbildība" šeit ir arī atslēgvārds.

Vēl es gribētu vienreiz un par visām reizēm noraidīt šo jautājumu par ārpolitiskā aspekta piesaukšanu. Man liekas, par laimi, Latvijas ārpolitiku un Latvijas divpusējās attiecības ar citām valstīm nenosaka tas, kā mēs rūpējamies par saviem bērniem, jo, ja nu kādam tas ir piemirsies, mēs esam absolūti suverēna, neatkarīga valsts un mēs paši lemjam par to, kā mēs rūpējamies par saviem bērniem. Pat ja mums šobrīd ir jāatzīst, ka to nedarām pietiekamā kārtā, tā ir mūsu atbildība, un tas noteikti nav aspekts, kas veido vai primāri nosaka mūsu attiecības... divpusējās attiecības ar citām valstīm.

Runājot par to, ka šis likumprojekts varētu tikt apturēts uz nezināmu laiku, – nu, šeit, man liekas, ļoti svarīgi ir saprast kontekstu. Tas, uz cik ilgu laiku šis moratorijs varētu būt spēkā, ir vislielākajā mērā atkarīgs arī no Labklājības ministrijas – cik raiti un cik intensīvi jūs esat gatavi strādāt ar nepieciešamo grozījumu pieņemšanu un virzīt uz priekšu nepieciešamās reformas. Kā vienu jūs jau arī minējāt bāriņtiesu reformu. Vēlos uzsvērt, ka deputāti Saeimā ir gatavi aktīvi strādāt pie šā jautājuma, Tieslietu ministrija ir gatava ļoti aktīvi strādāt un līdzdarboties. Atliek vien vērsties pie premjerministra un labklājības ministres, virzīt šo reformu uz priekšu un nekavēties ne mirkli. Es domāju, ka visi sadarbības partneri ir gatavi atbalstīt jūs šajā procesā un pieņemt lēmumus ļoti operatīvi. Tikai nekavējieties jūs savā pusē!

Balsojot par šo likumprojektu un par nākamo likumprojektu, vēlreiz aicinu katram pašam sev pajautāt, vai gadījumā mēs nepieveram acis uz dažu bērnu likteņiem par labu atkal citiem. Vai tā gadījumā nebūs liekulīga attieksme, jo tomēr mēs esam likumdevējs un mums ir jābūt valstiskā līmenī atbildīgiem par visiem saviem iedzīvotājiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Ivetai Benhenai-Bēkenai.

I. Benhena-Bēkena (KPV LV).

Labdien, kolēģi! Es vēlos runāt par atbildību. Un atbildība no divām pozīcijām: viena – par morālo, otra – par sistēmisko. Gribu atgādināt, ka neviens no mums neizvēlas, kādā ģimenē, ar kādiem fiziskiem defektiem vai garīgiem traucējumiem nākt šajā pasaulē. Kādam paveicas un kādam diemžēl ne tik ļoti. Mūsu pienākums ir parūpēties par tiem, kuriem nav paveicies.

Ir jāatzīst, ka ir daudz nepilnību, ka tās ir jārisina, ka par tām ir jārunā, bet mēs nedrīkstam aizliegt laika periodā, kamēr mēs runājam, domājam un skatāmies labākos risinājumus, cilvēkiem labāku iespēju dzīvot.

Ja mēs runājam par sistēmu, tad ir vairāku veidu iestādes – valsts finansētas, pašvaldību, un arī valsts ir izveidojusi audžuģimeņu institūciju –, kas nodrošinātu apstākļus, kas ir tuvāki ģimeniskajiem.

Ja mēs runājam par izskanējušajiem datiem, tad jāatzīst, ka "Rīgā" (kur tika vesti apskatīt...) šie bērni ir visvairāk tieši ar fiziskajiem defektiem un ar garīgajiem traucējumiem. Tas nebūt nav vienkāršs darbs – parādīt un pārliecināt, ka šie bērni būtu rūpju un mīlestības vērti, jo galu galā ir jautājums būtībā tikai viens: cik daudz ir jāmaksā, lai cilvēks kādu mīlētu un par to rūpētos. Manuprāt, vai nu tu spēj mīlēt cilvēkus, vai arī tu to nedari.

Līdz ar to es aicinu padomāt ne tik daudz par sevi, savām politiskajām interesēm vai arī iespējamiem ieguvumiem, bet padomāt par bērniem, par viņu iespējām uz vienlīdzīgu cerību dzīvot labāk un kļūt par pilnvērtīgu pilsoni un pilnvērtīgu daļu no kopējās pasaules.

Lūdzu neatbalstīt šo likumprojektu.

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Jānim Butānam.

J. Butāns (JK).

Sveiki, kolēģi! Uzmanīgi klausījos debatēs par to, kādi tad būtu tie argumenti, kāpēc šo likumprojektu nevajadzētu atbalstīt. Šeit man jāatzīst, ka galvenais arguments man atgādina debates par spēļu zāļu slēgšanu, kāpēc tad šīs spēļu zāles nevajadzētu slēgt. Identisks, līdzīgs arguments tieši šī likumprojekta kontekstā būtu – redziet, spēļu zāles nevajag slēgt, tāpēc ka atradīsies kāds cilvēks, kurš laimēs miljonu. Tas nekas, ka pārējie cilvēki – tiešām ļoti liels skaits cilvēku – šajās spēļu zālēs naudu pazaudē un to miljonu... varbūt uzvar viens.

Tas ir identisks arguments par to, kāpēc šo likumprojektu neatbalstīt, jo, redzi, atradīsies kāds viens, kuram tiešām paveiksies, un viss būs labi. Bet par tiem pārējiem jau neviens nedomā un rūpēties negrib.

Līdz ar to aicinu tomēr nākt pie veselā saprāta un atbalstīt šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Regīnai Ločmelei-Luņovai.

R. Ločmele-Luņova (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi! Es gribētu parunāt par dažām spekulācijām, kuras izskanēja šodien debatēs. Tika pieminēts Ilzes Dzenes, kas ir Valsts sociālās aprūpes centra "Rīga"... vārds. Tika pieminēta informācija, kura it kā izskanēja no Ilzes Dzenes puses. Gribētu uzsvērt, ka šobrīd Valsts sociālās aprūpes centra "Rīga"... jeb Kapseļu ielas bērnunamā atrodas 34 bērni, bet 10 no tiem ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem tur atrodas uz vecāku iesniegumu pamata.

Un tā pati Ilze Dzene uzsver, ka ģimenes, kurās aug bērni ar smagām veselības problēmām, saņem nepietiekamu valsts atbalstu. Trūkst būtiskākā pakalpojuma – asistentu. Izglītoti asistenti ir tieša palīdzība ģimenei, viņi arī emocionāli atbalsta ģimeni un spēj to harmonizēt. Vecāki, protams, būtu ar mieru paņemt savus smagi slimos bērnus, kuriem diemžēl diagnozes dēļ dažiem ir lemts nodzīvot tikai... nu, pavisam maz gadu, bet tomēr vecāki vēlas, lai tie bērniņi būtu mājās. Bet tas nav iespējams, jo – vēlreiz atkārtoju, un tam piekrīt arī Ilze Dzene – atbalsts no valsts tam nav pietiekams.

Nezin kāpēc tieši šis jautājums nebija aktuāls mūsu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai, kura nezin kāpēc ilgus gadus koncentrējās uz mediju problēmām un dažreiz uz tām problēmām, kuras ir aktuālas konkrētām politiskajām partijām.

Gribētu vēlreiz akcentēt par to skaitli, kurš tika šodien pieminēts, ka it kā no Valsts sociālās aprūpes centra "Rīga" pa šiem gadiem tika adoptēts tikai viens vienīgs bērns. Atgādināšu, ka šajā aprūpes centrā atrodas bērni ar ļoti specifiskām diagnozēm. Tāpēc tā informācija, kura izskanēja, atbilst patiesībai tikai ļoti, ļoti daļēji. Jo līdz šim tikai, piemēram, uz Amerikas Savienotajām Valstīm trīs gadu laikā tika adoptēti no Latvijas 40 bērni ar invaliditāti un dažādām saslimšanām. Tie pārsvarā ir bērni, kas vecāki par 10 gadiem, par ko šodien arī tika pieminēts.

Tāpēc manas runas patoss šodien ir, lai politisku apsvērumu dēļ netiktu spekulēts ar cipariem, kuri nav statistiski, es teikšu tā, leģitīmi. Katrs paņem savu daļiņu un ar to spekulē.

Vēl tika pieminēts tas, cik daudz NVO piedalījušās debatēs par šo jautājumu, bet netika pieminēts, vai visas šīs NVO bija "par" komisijas priekšlikumiem. Es gribētu citēt Antoņinu Kravcuni, kura ir biedrības "Latvija bez bāreņiem" valdes locekle un kura šī gada 20. jūnijā uzreiz pēc komisijas sēdes ierakstīja *Facebook*: "Sen neesmu bijusi tik dusmīga... Es nodarbojos ar bērnu audzināšanu, kuri tiek ņemti no bērnunamiem, jau 10 gadus. Šo bērnu vienīgā vēlme – lai viņiem būtu tētis un mamma. Protams, labi, ja tie ir tavi īstie vecāki, kuri atgriežas pie tevis, paņem no bērnunama atpakaļ. Bet diemžēl tas Latvijā ir retums. Vakardien mūsu tautas kalpi nobalsoja [runa ir tieši par Kaimiņa kunga vadīto komisiju] par to, lai bāreņi nevarētu atrast ģimeni ārpus Latvijas robežām. Es nesaprotu šo lēmumu... Šodien 600 bērni ir brīvi un gaida savu ģimeni. Ja jūs man teiksiet, ka tas ir viņu liktenis, es jums atbildēšu – nē, tie ir pieaugušie, kuri padara šo bērnu dzīvi tik drūmu. Bet ir vēl cerība, ka otrajā balsojumā 2. jūlijā viņi apdomāsies. Es ar saviem bērniņiem par to lūgšu Dievu."

Tas arī ir vēl viens moments, kuru es gribētu akcentēt. Dažreiz tiek uzdots jautājums – kādēļ tieši Amerikā ir tik liela interese par bērniem Latvijā? Nav noslēpums, ka tie cilvēki, kuri vēlas adoptēt bērnus no Latvijas, Amerikā ir ticīgie. Bet uzdosim jautājumu, vai tiešām mēs esam pret to, lai mūsu bērni tiktu adoptēti ticīgās ģimenēs? Vai tur ir tā problēma? Kāpēc tas tiek uzskatīts par kaut ko dīvainu?

Un vēl. Par to jau runāja Vita Anda Tērauda šodien. Jā, tiešām tie bērni pārsvarā ir vecāki par 10 gadiem, es pat teiktu – vecāki par 12 gadiem... kuriem nespīd šeit vispār nekas. Es domāju, ka Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai sen vajadzēja pievērsties jautājumam, lai pagarinātu bāreņu statusu Latvijā: nevis līdz 18 gadiem, bet līdz 24 gadiem. Jo no 18 līdz 24 gadiem šie bērni pat pēc audžuģimenēm paliek absolūti... absolūtā vienatnē. Viņi ļoti bieži tiek piemānīti gan no valsts, gan no citiem cilvēkiem, un tie ir tie bērni, par kuriem tiešām ir jārūpējas.

Es domāju, tiesībsargam arī bez viņa rekomendācijām būtu kaut vienreiz jāparūpējas tieši par šiem bērniem – reāli, nevis uz papīra. Un es domāju, cilvēktiesību organizācijai ir jāparūpējas par to, lai tie vecāki, kuri vēlas būt kopā ar saviem bērniem, smagi slimiem bērniem, kuri nonāk aprūpes centrā "Rīga"... lai šie bērniņi tur nebūtu, un lai valstij nevajadzētu tērēties uz kaut kādiem projektiem interesantiem, kas tur notiek, kad Dzenes kundze sauc palīgā kaut kādas "jaunās māmiņas" un "tētiņus" (pēdiņās), kā viņa pati to raksta, bet lai tie vecāki būtu reāli, lai tās ģimenes saņemtu tik lielu atbalstu, ka šie bērni vienkārši būtu mājās. Un tā ir problēma numur 1.

Un es domāju, tieši ar šo problēmu vajadzētu nodarboties Kaimiņa kunga komisijai, nevis lasīt no papīra svešus tekstus.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evai Mārtužai.

E. Mārtuža (JK).

Reiz bija Pirmais pasaules karš, un šajā karā gāja bojā ļoti daudz latviešu, izklīda pasaulē, un Latvijā līdz ar to palika arī ļoti daudz bāreņu, bezpajumtnieku, pamesto bērnu. Tie bija tūkstoši. Valsts tajā brīdī... jaunā valsts uzdeva par uzdevumu bērnu ārstam un profesoram Jēkabam Nīmanim savākt, apzināt un sakārtot šo bērnu dzīvi. Jēkabs Nīmanis to paveica, un apmēram 1937. gadā – šo gadu mēs redzam šajā likumā... augšā nosaukumā – viņš varēja ar lepnumu teikt: "Es esmu izaudzinājis septiņus tūkstošus Latvijai lojālu, garīgi stipru bērnu."

Mēs šobrīd dzīvojam daudz labākā situācijā, daudz, daudzkārt labākā nekā pēc Pirmā pasaules kara. Un mēs ar vieglu roku dodam savus bērnus projām. Vai patiesi bagāta, labāk situēta sabiedrība ir garīgi nabadzīgāka? Arī šeit visus iepriekšējos sasaukumus es redzu nespēju un nevēlēšanos risināt savas valsts, savu pilsoņu dzīvi.

Šajā sakarībā es vēlos pastāstīt, ka nule, 2020. gada maijā, tika aizstāvēts kāds maģistra darbs, kuru var neviennozīmīgi vērtēt, taču tur ir dokumentēti to bērnu stāsti, kuri ir adoptēti Amerikā. Šajos stāstos izkristalizējas trīs ļoti būtiskas problēmas, kuru dēļ mums vienkārši nav tiesību savus bērnus atdot pasaulē.

Pirmā vienmēr ir eiforija, ka bērnam pēkšņi ir ģimene. Prieks. Pēc tam ir valodas vide, kultūras vide, kas tiek mainīta un kura ļoti sāpina bērnus, un viņi jūt diskomfortu. Nākamais ir aizvainojums uz Latviju, un visās šajās sarunās ar bērniem parādījās ārkārtīgi dziļš aizvainojums uz zemi, uz saviem radiem, kuri viņus ir atdevuši projām kaut kur. Tie ir tie iemesli, kas pilnīgi skaidri parāda, ka mums nav tiesību atteikties no saviem bērniem.

Eiropas Savienībā faktiski visas mazās valstis sargā, saudzē un lolo savus bērnus, un būtībā daudzās no tām pat nav bērnunamu. Viņi uzreiz tiek nogādāti ģimenēs. Ģimenes tiek speciāli apmācītas, audzinātas, kā pieņemt, ko darīt un kā strādāt ar bērniem, kam dzīve nav padevusi to labāko un jaukāko rokasspiedienu. Bet viņiem ir iespēja. Iespēja būt savā zemē, savā valodas vidē, savā kultūrā.

Un visbeidzot man jāteic, ka man tiešām ir kauna kauns par tiem deputātiem, kuri šodien teica... un kuri atbalsta savas valsts bērnu izsaimniekošanu uz pasauli. Es nevēlos piedzīvot kauna kaunu arī pasaules acīs, kura var mūsu Latviju uzskatīt par pērkamu zemi.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Evitai Zālītei-Grosai otro reizi.

E. Zālīte-Grosa (JK).

Paldies par vārdu. Visiem iepriekšējiem debatētājiem paldies par šo, var teikt, karsto diskusiju.

Tas, ko es sazīmēju šajā kā problēmu, – ka mēs, pieauguši cilvēki, kā Zakatistova kungs, man liekas, teica, nespējam saredzēt vienu nopietnu problēmu, ka tieši mūsu valsts likumdošanā slēpjas atbildes uz to bērnu drošību, kuru mēs šobrīd nevaram garantēt.

Ja runājam par ķīlniekiem, tad skaidrs, ka var, no vienas puses, teikt, ka... Tēraudas kundze teica, ka ir 10 bērni, kas būs bez ģimenēm. Bet – ko mēs varēsim teikt tiem bērniem, kuriem sākumā būs ģimene, pēc tam tās nebūs, pēc tam viņi klīdīs kaut kur pa ielām, kā tas notiek šobrīd, bez veselības aprūpes, bez naudas, bez nekā, un mēs kā valsts nevaram neko viņiem ne palīdzēt, ne nodrošināt. Daži mēģina arī kontaktēties ar tēvzemi, bet viņiem tas neizdodas, jo atbraukt mājās ir ļoti dārgi vai pat neiespējami.

Tātad mēs, kā jau Lindiņa teica, faktiski esam mazliet liekulīgi šajā sakarā. Mēs esam gatavi upurēt dažus bērnus iepretim citiem, kuriem būs labāk.

Manuprāt, šis likumprojekts beidzot ir ļoti atbildīgs. Šis likumprojekts paredz, ka mēs īsā laikā spiedīsim strādāt Labklājības ministriju un citas ministrijas, lai viņi uzlabotu šo likumdošanu, lai šie bērni arī būtu drošībā, lai visi bērni būtu drošībā. Par to jau šis stāsts ir šobrīd, un mēs to visi gribam. Tas pirmkārt.

Otrkārt. Mēs visu laiku runājam tikai par divām lietām – ārvalsts vai vietējā adopcija. Bet ir vēl citas ārpusģimenes aprūpes formas, kuras nodrošina mīlestības pilnu, labu ģimeni. Un tā ir aizbildniecība, tā ir audžuģimene. Mēs par to vispār nerunājam.

Un trešais, ko es vēlos pateikt. Kāpēc ir vajadzīgs šis likumprojekts? Tāpēc, ka tas piešķirs ātrumu tiem neizdarītajiem darbiem, ļoti daudzajiem neizdarītajiem darbiem, par kuriem mēs vienmēr runājam tādā varbūtības formā – mums ir jādara, mums ir jāveido, mums jānāk klajā ar ziņojumu... Bet pusotru gadu nekas nav noticis.

Tāpēc ir jābūt šādam likumprojektam, šādam likumam, kas iedod ātrumu... kas iedotu ātrumu visām tām darbībām un nodrošinātu drošību bērniem, kuriem nav šīs drošības tikai tāpēc, ka mūsu likumdošana to neparedz. Tikai tāpēc!

Bet mēs visi gribam, lai tiem bērniem ir labi, es vienkārši tam ticu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Andrim Kazinovskim.

A. Kazinovskis (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Cienījamā Saeimas priekšsēdētāja! Cienījamie kolēģi! Noklausoties šīs diskusijas, rodas tāds gana jocīgs noskaņojums...

Faktiski viena daļa deputātu aizstāv kaut kādas savas konkrētas... varbūt pat biznesa intereses.

Es gribētu tomēr aicināt kolēģus deputātus nedaudz padomāt... valstiski padomāt par šo jautājumu. Mēs šobrīd skatām likuma grozījumus jautājumā par to, vai atļaut vai tomēr neatļaut adopciju uz ārzemēm.

Pirmkārt. Bērni – tie arī ir mūsu pilsoņi. Ja daži desmiti, vairāk vai mazāk, tiek nodoti audzināšanā audžuģimenēm ārzemēs, tad... Pirmais jautājums – vai viņi vispār atgriezīsies? Es domāju, ka ne.

Otrais jautājums – vai mēs esam pārapdzīvota valsts, pārapdzīvota teritorija? Arī ne.

Vai mums, par nākotni domājot, nav svarīgs ikviens cilvēks, ikviens iedzīvotājs, ikviens pilsonis, kas šeit dzīvo?

Ļoti kvēli aizstāv šo ideju Saeimas liberālā spārna deputāti. Nu, viņus var saprast – globalizācija un tā tālāk. Bet man ir bažas, jo šīs liberālās partijas šobrīd aizstāv arī seksuālo minoritāšu tiesības un tamlīdzīgi. Man ir bažas, ka, iespējams, vairāki no... daudzi no šiem bērniem var nonākt arī šādās ģimenēs... Vai mums, sabiedrībai kopumā, tas ir pieņemams? Arī par to šaubos.

Nākamais. Par bāriņtiesām. Lūk, būs šī reforma, kura pārveidos bāriņtiesu sistēmu. Es gan gribu atgādināt (jo esmu daudz strādājis pašvaldībās un bāriņtiesas ir darbojušās visās pašvaldībās), ka bāriņtiesas vadās, pirmkārt, no likumiem, kas ir valsts izsludināti, un, otrkārt, no Ministru kabineta noteikumiem, Labklājības ministrijas noteikumiem un pašvaldību noteikumiem. To darbībai ir savs zināms rāmis. Pārveidojot struktūru, nu kaut ko mēģina mainīt, bet vairāk vai mazāk šī likumdošanas bāze nemainīsies. Tātad – arī to darbs... Tā ka atbildības nogrūšana uz bāriņtiesām diez vai izdosies.

Es uzskatu, ka bāriņtiesas tomēr neslikti strādā tām paredzētajā likumdošanas lauciņā. Cits jautājums ir rezultāts. Un rezultāts ir atkarīgs no paša galvenā iemesla, tas ir, no līdzekļiem – no naudas.

Ja runājam par mūsu ģimenēm... par tām, kas ir šeit, Latvijā, un vēlas adoptēt bērnus, lūk, atbilde: ja ir pienācīgs atbalsts, ir nauda, ir līdzekļi, būs arī šīs ģimenes, kuras vēlēsies adoptēt bērnus šeit, Latvijā.

Mēs, Latvija, tomēr strauji tuvojamies Eiropas Savienības vidējam attīstības līmenim, un uz to norāda šie kritēriji – IKP 75 procenti jau sasniegti, pārsniegti; Rīgai – vispār 112 procenti IKP no Eiropas Savienības vidējā... Tas nozīmē, ka mums labklājības līmenis ir pietiekoši augsts.

Un faktiski tas ir mūsu valsts goda un prestiža jautājums – vai mēs šos pārdesmit bērnus spējam paši nodrošināt ar ģimenēm, izskolot un izaudzināt par kārtīgiem, godīgiem Latvijas pilsoņiem. Vai tomēr pārvērtīsimies par bērnu eksportētājvalsti? Vai tiešām mēs esam kā Ķīna? Nu grūti pateikt, uz ko balstās šie apsvērumi. Cilvēktiesības... Saukļi – cilvēktiesības, tolerance... un tā tālāk.

Es tomēr aicinu atbalstīt šo likumprojektu, tas ir pirmais solis. Un otrais solis noteikti būs... noteikti būs runa par finansējuma palielināšanu audžuģimenēm, par ieinteresētību. Es tomēr ceru uz saprātu un uz sabiedrības atbalstu šajā jautājumā.

Starp citu, vēl viena doma. Mēs laika gaitā esam pieļāvuši, manuprāt, ļoti daudzas kļūdas, to skaitā arī kļūdas saistībā ar zemes, mežu īpašumu pārdošanu. Nosaukšu pāris skaitļu: Zilupes novadā 48 procenti nepieder mūsu, Latvijas, pilsoņiem, Ludzas rajonā – 38 procenti.

Tagad mēs eksportēsim bērnus – pieļausim adopciju uz ārzemēm! Kas būs nākamais solis? Varbūt mēs varam iegūt naudu, eksportējot arī darbaspēku un iegūstot naudu par katru, kas aizbrauc no Latvijas?!

Lūdzu atbalstīt šo likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Šis stāsts ir par bērniem, kurus... adoptēt vai neadoptēt uz ārzemēm.

Un tas, ko es jums gribu teikt, – es gribu parunāt par divkosību, par visiem tiem, kuri runāja pirms manis... Patiesībā – galvenokārt par tiem, kuri ir pie varas, kuri ir valdošā koalīcija. Par

Mariju Golubevu, par to pašu Kaimiņu... Par Vitu Andu Tēraudu, Judinu, Zakatistovu, Lindu Ozolu, Ivetu Benhenu-Bēkenu, Jāni Butānu, Evu Mārtužu, Evitu Zālīti-Grosu... Tas viss, ko jūs sakāt, – tā ir divkosība. Jūs tagad rūpējaties par bērniem. Pēkšņi.

Šajā Saeimā par bērniem ir bijuši diezgan daudzi balsojumi gan Covid-19 krīzes laikā, gan pirms tam. Es tos uzskaitīšu.

Piemēram, balsojums par bērnu pusdienām skolās. Tādi ir bijuši vairāki – gan pirms Covid-19 krīzes, gan krīzes laikā. Mīļie draugi, jūs balsojāt "pret"!

Jums rūp bērnu intereses?! Jūs balsojāt pret to, lai bērni būtu paēduši par valsts naudu.

Jūs balsojāt "pret" (šajā sasaukumā), kad bija balsojums par to, lai daudzbērnu ģimenēm... lai vienai mašīnai, kurai ir mazliet lielāks tilpums, piešķirtu atlaidi...

Jūs balsojāt pret demogrāfijas apakškomisijas izveidošanu.

Jūs balsojāt pret PVN samazināšanu specializētajiem bērnu autokrēsliem... tas ir, tiem, kas paredzēti bērniem invalīdiem.

Jūs vispār balsojāt "pret", kad krīzes laikā bija balsojums par palīdzību bērniem ar invaliditāti.

Un tagad, šodien, jūs runājat, ka jūs par bērnu interesēm iestājaties?! Ka jūs esat lielākie bērnu interešu aizstāvji?!

Starp citu, es atgādināšu, ka 2020. gadā tika piešķirts finansējums nevalstiskajam sektoram. No "Attīstībai/Par!" Marija Golubeva kūrēja šo sektoru... Sabiedrības integrācijas fondā, kur... Pūces sieva tur galvenā, jūs tur viņu apstiprinājāt.

Es skatos, kam jūs esat piešķīruši naudu: biedrībai "Providus", Latvijas Peldēšanas federācijai... Es tur neizlasu, ka jūs būtu piešķīruši naudu bērniem, kas ir bērnunamos, vai tiem, kas vēlētos viņus adoptēt. Nevienu centu!

Un tālāk. Es skatos, cik priekšlikumu jūs esat iesnieguši par bērniem. Visi tie, kas te runāja pirms manis, lielie bērnu aizstāvji... Jūs neesat iesnieguši līdz pat šai dienai nevienu priekšlikumu, kas būtu par bērniem... saistībā ar adopciju. Par to, kā palīdzēt ģimenēm, kas adoptē bērnus. Nekad jūs neesat interesējušies par bērniem. Un jūs, kas saņemat pietiekami daudz līdzekļu, tāpat kā mēs visi, atrodoties parlamentā, vismaz tie, kuriem nav bērnu, – jūs esat bijuši piemērs? Un, ja jau jūs tā rūpējaties par tiem bērniem, jūs esat adoptējuši kādu no tiem? Varbūt vajag beigt divkosību!

Un šeit es gribu pieminēt dažus no tiem, kas runāja.

Visvairāk man ausīs iekrita tas, ko teica Atis Zakatistovs. Zakatistova kungs sūdzējās, ka Kaimiņš esot rupjš – Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā neļaujot izteikties tiem, kam ir citāds viedoklis. To saka Zakatistovs, kurš regulāri ir ļāvis savai frakcijai parakstīt dokumentus, kas neļauj izteikties citiem, opozīcijai! Tagad viņu abižojot Kaimiņš! Es atgādināšu, Zakatistova kungs, ka no jūsu partijas un frakcijas neviena pārstāvja nav Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, lai gan jums pienākas šīs komisijas vadība Kaimiņa vietā. Bet jums ir vienkārši bail viņu nomainīt, jo tad varbūt var sašķobīties šī koalīcija. Un stabilitātes vārdā jūs piecietīsiet Kaimiņu tajā komisijā, lai pēc tam pasūdzētos, ka viņš jums neļauj runāt.

Kaimiņš, kurš ir lielais bērnu aizstāvis. Cik viņš savā dzīvē bērnus ir aizstāvējis – viņš, kurš virza šo projektu?

Tādas divkosības, par kuru jūs tagad runājat, patiesībā ir nenormāli daudz. Visa šī sasaukuma laikā ir viena liela divkosība. Nevienu no jums neinteresē tie bērni. Jūs neesat iesnieguši nevienu likumprojektu šādu bērnu atbalstam, nedz viņu izglītības atbalstam.

JKP, jūsu pārstāve ir izglītības un zinātnes ministre. Cik priekšlikumu jūsu ministre ir iesniegusi, lai palīdzētu bērniem, kuri atrodas bērnunamos, vai bērniem, kuriem ir veselības problēmas?

Attīstībai/Par!. Marija Golubeva un Vita Anda Tērauda, jūsu partijas pārstāve ir veselības ministre! Cik liela ir bijusi palīdzība šādiem cilvēkiem? Vai ir vismaz bijuši mēģinājumi palīdzēt? Un es jums varu atbildēt: nav bijis neviena... Nulle! Precīzi nulle!

Un jūs šodien runājat par to, ka jūs gribat bērniem labāku nākotni. Bet varbūt mums vajadzētu beidzot parunāt par citām, globālākām, lietām, nevis par populistisku tēzi... gan no vienas, gan no otras puses, jo abas puses jau uzsver, ka rūpējas par bērniem... bet par faktu kā tādu: kāpēc Latvijā vispār ir bērnunami? Kāpēc mūsu politika pieļauj to, ka mums ir bērnunami?

Es atgādināšu, kura ir pati spēcīgākā nācija pasaulē. Tie ir ebreji. Un viņiem nav bērnunamu. Viņiem ir tā, ka tas ir pienākums radiem vai sabiedrībai – izaudzināt savus bērnus, paņemt pie sevis ģimenē. Un tāpēc viņi viens par otru pastāv. Un tāpēc viņi viens otru atbalsta.

Bet šī tendence... ar bērnunamiem, nezinu, ar suņu patversmēm, es atvainojos... un tad tur tirgosies un vēl kaut kā... tas, protams, ir necienīgi pret cilvēkiem, necienīgi pret sabiedrību. Tas ir mūsu vājums. Un ar to mums vajadzētu sākt – atzīt, ka mums ir vājums rūpēties par vājāko sabiedrības daļu, kas ir bērni. Atzīt, ka mums nav intereses rūpēties par šo sabiedrības daļu, kas ir bērni.

Mēs pat nezinām, kas rudenī notiks ar izglītību, kur nu vēl to, kas notiks ar tiem bērniem, kuri no bērnunamiem iznāk. Kur viņi paliks? Kā viņi dzīvos? Kas viņiem palīdzēs 18 gadu vecumā? Vai viņiem uzreiz pa taisno ar pirmo lidmašīnu vai ar pirmo nostopēto automašīnu ir jādodas uz Angliju – par to nekad nav bijusi diskusija parlamentā.

Un jums, Nacionālā apvienība... Šodien gan nav runājusi Nacionālā apvienība... Jūsu pārstāvis ir premjera padomnieks demogrāfijas jautājumos, kuram būtu vajadzējis varbūt par šo tematu parunāt un celt to gaismā.

Šodien mēs esam norūpējušies, vai par tiem bērniem rūpēsies vai nerūpēsies citur. Bet varbūt mums nevajadzētu uztraukties par to, vai kāds cits rūpēsies par mūsu bērniem, bet vajadzētu sākt uztraukties par to, kāpēc mūsu politika un mūsu sabiedrība negrib rūpēties par bērniem? Kāpēc mūsu sabiedrībā tik ļoti nemīl bērnus? Kāpēc mūsu sabiedrībā bērni nav pirmajā vietā? Kāpēc visi likumi nav pakārtoti visupirms bērnu interesēm? Nevar vis tā – tagad pēkšņi izvilkt vienu likumu un domāt, ka ar to varēs nopelnīt kādus politiskos plusus vienā vai otrā pusē! Es domāju, ka tā ir tā lielākā problēma.

Un jums, Zakatistova kungs, vajag nevis sūdzēties par Kaimiņu, ka viņš ir rupjš, bet vajag pielikt viņam to punktu, ko, kā jūs presē sakāt, jūs viņam esat pielicis. Pielieciet to punktu un nomainiet viņu tās komisijas vadībā, jo jums tā komisija pienākas! Bet jūs to nevarat, jo tad varbūt jums personīgi nebūs Finanšu ministrijas parlamentārā sekretāra amats. Jo šeit nav runa par bērniem. Šeit ir runa par amatiem. Šeit ir runa par to, vai jūs pārvēlēs vai nepārvēlēs. Un par to, cik ilgi jums būs vai nebūs amati.

Jo, ja runa būtu par bērniem, jūs krīzes laikā viņiem visiem būtu piešķīruši brīvpusdienas. Jūs krīzes laikā būtu atbalstījuši bērnus ar invaliditāti, jūs būtu atbalstījuši bērnus, kuriem vajag specializētos bērnu krēsliņus, kas neko nemaksātu, jo būtu uz valsts rēķina.

Jums ir četri miljardi, un jūs varat iepirkt maskas pa paaugstinātām cenām, miljons tur, miljons šur. Bet bērni... 10, 20, 30, varbūt 100 tūkstoši... Jums nav – jums nekad nav! – līdzekļu tiem, kuriem vajag. Jums ir tikai sev, savām politiskajām interesēm. Jums ir savām partijām, tam jums ir – pieci miljoni jums ir uzreiz. Bet varbūt tos piecus miljonus, pirms jūs runājat par bērniem, jums vajadzētu bērnunamu bērniem atdot. Un tad jums būtu tiesības runāt par bērnu tiesību aizsardzību (tā vietā, lai nodarbotos ar divkosību). Bet jūs to nedarāt. Jūs to nedarāt, jo tad jums, lūk, nesanāks kaut kam – reklāmām, atmazgāšanai... vai vēl nezin kam... jaunam uzvalkam, *BMW X5* vai kam citam nesanāks, jo būs bērniem.

Taču atbilstoši kristīgajām vērtībām ir pirmām kārtām jārūpējas par vājāko. Ir jārūpējas par bērniem! Un ne tikai šodien, bet visos balsojumos – visos balsojumos, kas Saeimā ir bijuši un būs nākotnē. Ir jābalso "par" bērniem!

Un šodien mums nevajadzēja šo likumprojektu izskatīt, ja mēs to neskatām komplektā ar jautājumu, kāpēc mums vispār ir bērnunami.

Man ļoti nepatīk divkosība. Un jūs zināt, ka es vienmēr runāju taisnību. Es uzslavēju, ja ir pamats uzslavēt, un saku taisnīgi kritiskas lietas, ja ir pamats teikt taisnīgi kritiskas lietas.

Man nepatīk jūsu divkosība, JKP.

Man nepatīk jūsu divkosība, Attīstībai/Par!.

Man nepatīk jūsu divkosība, "KPV LV".

Ja jūsu pozīcija ir nevis "par", bet "pret" (un jums tāda var būt, tās ir jūsu tiesības), nevajag šeit stāstīt, ka jūs iestājaties par bērniem! Jūs nevienā balsojumā... nekad šī parlamenta sasaukuma laikā līdz šim neesat to darījuši. Jums viņi neinteresē. Taču, es ceru, drīz viņi sāks jūs interesēt, jo drīz jūs sapratīsiet, ka jūsu reitingi krīt (visiem jums tie krīt!); jums nebūs variantu, jums būs jāsāk domāt, būs pēkšņi jāsāk atcerēties, ka ir sabiedrība, ka ir tauta, ka ir bērni, pensionāri, trūcīgi cilvēki. Ka nav tikai iepirkumi bez konkursiem, pa kluso... noslepenoti. Ka nav tikai jūsu polittūrisma ceļojumi.

Padomājiet par to.

Es zinu, ka es jums nepatīku tāpēc, ka es runāju tiešu valodu. Bet godīgi atbildiet: kurš no vārdiem, ko es šīs runas laikā pateicu, nav taisnība? Kurš tieši nav taisnība?

Paldies.

Sēdes vadītāja. Dombrovska kungs, vai jums pietiktu ar astoņām minūtēm līdz pārtraukumam?

V. Dombrovskis (SASKAŅA).

Jā, man pietiks.

Sēdes vadītāja. Pietiktu.

Tātad vārds deputātam Vjačeslavam Dombrovskim.

V. Dombrovskis. Augsti godātie kolēģi! Tagad, pēc tik garas Gobzema kunga uzstāšanās, nav īpaši daudz, ko pateikt. Es sākotnēji nebiju plānojis runāt, jo... nu, tas, ka Latvijas populisms... par to, lai... labāk noraidīt bez kaut kādiem liekiem vārdiem, nepievērst tam nekādu lieku uzmanību...

Tomēr... Te klausoties visas tās runas, ko es nosauktu par tādu emocionālu liekulību no daudzu deputātu puses, es tomēr gribētu jums uzdot dažus jautājumus.

Ko jūs konkrēti pēdējā laikā esat izdarījuši un ko izdarīsiet turpmāk, lai tieši Latvijas ģimenēm būtu iespējas adoptēt visus šos bērnus?

Jūs esat palielinājuši valsts finansējumu politiskajām partijām septiņas reizes. Liepājas cietuma būvniecība... Vai tas palīdzēs to kaut kādā veidā panākt? Akustiskā koncertzāle, ēku nojaukšana? Kas tad vēl būs, pasakiet, lūdzu!

Vai tas, ka jūsu pārstāve, izglītības un zinātnes ministre, tagad spriež par kosmosu, kaut kādā veidā palīdzēs visiem tiem bērniem un tām ģimenēm, Latvijas ģimenēm, kas varētu viņus adoptēt?

Jūs, Kazinovska kungs, tagad runājat par kaut kādu strauji augošu labklājību – tādu, kas strauji tuvojas Eiropas līmenim. Kazinovska kungs, vai jums vispār zināms, ka desmitgadē pēc krīzes Latvijas iekšzemes kopprodukts praktiski ir stāvējis uz vietas, praktiski nav mainījies? Vai jums, Kazinovska kungs, vispār ir zināms, ka Latvija arvien vairāk atpaliek ne tikai no Igaunijas, bet arī no Lietuvas? Kazinovska kungs, jūs droši vien skolā mācījāties matemātiku. Iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju var pieaugt arī tāpēc, ka iedzīvotāju skaits samazinās. Lūk, tieši tāpēc iekšzemes kopprodukts uz vienu iedzīvotāju pieaudzis tik strauji, kā jūs sakāt. Tieši tāpēc, ka iedzīvotāju skaits, Kazinovska kungs, samazinās – un samazinās ļoti strauji. Jūs šādi redzat šo straujo tuvošanos Eiropas Savienības līmenim, Kazinovska kungs?

Tagad man būtu tāds priekšlikums, kolēģi. Es domāju, ka droši vien vajag iesniegt uz otro lasījumu priekšlikumu, ka visiem tiem deputātiem, kas tagad tik emocionāli un liekulīgi runājuši par kādu bērnu pārdošanu un eksportēšanu... es domāju, ka vajag iesniegt priekšlikumu, lai Saeimas deputātiem būtu pirmtiesības uz tiem bērniem, kurus adoptēs uz ārzemēm. Lai jūs, kolēģi, varētu parādīt ar savu personīgo piemēru, ka jūs varētu tiem bērniem... jūs varētu tos paņemt un varētu tiem nodrošināt labāku nākotni nekā tad, ja viņus adoptēs uz ārzemēm. Parādiet to, kolēģi, ar savu personīgo piemēru, nevis ar šo emocionālo liekulību!

Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Komisijas vārdā...?

A. Kaimiņš. Izskanēja daudz dažādu viedokļu. Cilvēki ir runājuši, izteikušies par visām tēmām, kādas vien var būt saistībā ar *homo sapiens* – maziņu... Bet nākamais likumprojekts ir tikpat svarīgs kā šis. Komisijas vārdā es nevēlos neko piebilst; teikšu vienīgi to, ka pēc pārtraukuma mēs skatīsim nākamo, kas ir tandēmā ar šo likumprojektu.

Komisijas vārdā lūdzu atbalstīt likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību"" pirmajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 51, pret – 36, atturas – 5. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem.

A. Kaimiņš. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir 2020. gada 8. augusts, tātad viens mēnesis.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Tātad priekšlikumu iesniegšanas termiņš – šā gada 8. augusts.

Kolēģi, laiks pārtraukumam.

Notiek deputātu reģistrācija. Tā ir veiksmīgi noslēgusies.

Pārtraukums līdz pulksten 16.00.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpināsim Saeimas sēdi pēc pārtraukuma.

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"**, pirmais lasījums.

Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vārdā – deputāts Artuss Kaimiņš.

A. Kaimiņš (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Labdien vēlreiz, kolēģi! Paldies par iepriekšējā likumprojekta atbalstīšanu.

Šobrīd mēs skatām likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 736/Lp13). Kā jau minēju, šis likumprojekts iet kopā ar iepriekšējo – jau izskatīto.

Ir paredzēts papildināt 6. panta pirmo daļu ar otro teikumu šādā redakcijā: "Bērna labāko interešu noteikšanas metodiku noteic Ministru kabinets."

Ir paredzēts arī papildināt pārejas noteikumus ar 41. punktu šādā redakcijā: "41. Šā likuma 31. panta trešo daļu nepiemēro no 2020. gada 1. septembra līdz dienai, kad stājas spēkā grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā un citos normatīvajos aktos par bērnu adopciju uz ārvalsti, izņemot gadījumus, ja

1) uzsāktas adopcijas procesa lietas, kurās sniegta informācija par adoptējamo bērnu;

2) tiek adoptēts otra laulātā bērns;

3) bērnu adoptē viņa radinieki.

Uzsāktās adopcijas procesa lietās piemērojami normatīvie akti, kas bija spēkā uz adopcijas procesa uzsākšanas brīdi."

Kolēģi, komisijas vārdā es aicinu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Debates... debates...

Vārds deputātei Evitai Zālītei-Grosai.

E. Zālīte-Grosa (JK).

Labdien, kolēģi, vēlreiz! Komisijas vadītājs Artuss Kaimiņš jau iezīmēja tās lietas, kas būtu vajadzīgas, lai turpinātu darbu... vai, pareizāk sakot, to, kāds darbs būtu jāiegulda, lai bērna labākās intereses... lai izveidotu šo regulējumu. Un patiesībā tas ir pats galvenais, ja mums jārunā par visām šīm pārmaiņām... uz ko visas šīs pārmaiņas ved... Tātad – nodefinēt bērna labākās intereses.

Un piemēri ir, mums nemaz nav tālu jāmeklē. Piemēram, tas, kā strādā Igaunijas kolēģi. Kā tas notiek Igaunijā? Igaunijā skaidri definēts, ka jebkurā adopcijas procesā bērna intereses ir prioritāras iepretim to ģimeņu interesēm, kuras meklē bērnu adopcijai. Saskaņā ar Igaunijas ģimenes tiesību likumu bērnu var adoptēt no Igaunijas uz ārvalsti tikai izņēmuma gadījumā – ja ir pierādīts, ka konkrētajam bērnam nekādā veidā nav iespējams nodrošināt aprūpi Igaunijā.

Vēsture. Igauņu bērnus ir bijis iespējams adoptēt uz ārvalstīm no 1990. gada, un galvenās valstis, uz kurām adopcija ir notikusi, ir bijušas ASV, Somija, Zviedrija. Un sadarbības līgumi ar ASV un Somiju jau beigušies – attiecīgi 2013. un 2016. gadā. Patlaban Igaunijai ir sadarbības līgumi ar Apvienoto Karalisti un Zviedriju.

Un... un Igaunijā tātad aizvien mazāk bērnu ir institūcijās – praktiski ļoti, ļoti maz.

Es domāju, ka mums nav jābaidās sekot labiem piemēriem, ir jāatrota piedurknes un jāsāk strādāt. Es pat domāju, ka, tā kā mūsu bērnus pārsvarā adoptē uz ASV, tad... Covid-19 laiks katrā ziņā ir diezgan traks, lai šobrīd veiktu tādu procesu kā adopcija. Es domāju, ka, ja mēs čakli strādāsim, tad šīs pārmaiņas gan tiesību aktos, gan vietējā sociālās palīdzības jomā mēs varēsim izdarīt ātri un labi. Es ticu, ka mēs visu varam izdarīt labi un bērni var būt drošībā.

Un par mūsu pašu darbiem, par to, ko mēs šeit darām, mēs varam vienkārši, nu, lepoties. Nevajag vienam otru apsaukāt un teikt, ka mēs kaut ko neesam izdarījuši. Strādāsim kopā! Es ticu, ka mums izdosies.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Artusam Kaimiņam.

A. Kaimiņš (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Kolēģi! Runājot par Bērnu tiesību aizsardzības likuma grozījumiem, kuri šodien ir darba kārtībā, man ir jāpastāsta, kā tad īsti gāja. Es šobrīd runāju savā vārdā – Artusa Kaimiņa vārdā. Šobrīd nerunāju kā komisijas vadītājs, nerunāju komisijas vārdā.

Proti, ir tā, ka... Es domāju, ka... Kā jūs, kolēģi, būtu manā vietā rīkojušies, ja jūs pirms pusotra gada... ja kāds no jums būtu saņēmis oficiālu informāciju no tiesībsarga, no Valsts kontroles...

revīzijas... par to, ka ir konstatēti ārkārtīgi pārkāpumi... principā tādi kā... Nu, tad būtu uzmanīgi... nekavējoties ir kaut kas jādara. Šis vārds – "nekavējoties"... Tas, kas bija jāveic nekavējoties, ir izstiepts pusotra gada garumā.

Man kā komisijas vadītājam bija principā divi varianti, ko darīt. Pirmais variants – nedarīt neko un izlikties par beigtu zivi. Un otrs variants – darīt, šo jautājumu izskatīt un... un mēģināt rast labāko risinājumu, lai šādu pārkāpumu vairs nebūtu.

Proti, par kādiem pārkāpumiem bija runa? Dabā, praksē bija tā, ka no audžuģimenēm tiek izņemti bērni un nogādāti atpakaļ šajā instancē. Un tad no turienes tas bērns tiek dots uz adopciju – uz ārzemēm. Vai tas ir normāli? Nē, tas nav normāli. Vai kaut ko vajadzētu darīt? Jā, vajadzētu darīt. Kad to sākt darīt? 2049. gadā? Cik ilgi šis jautājums jau tiek muļļāts?

Pārmetumi man bija... arī iepriekšējie runātāji runāja par to, ka es esmu rupjš un neiejūtīgs, un kāds tik vēl... ka es esmu slikts komisijas vadītājs. Nu, lai nu tā būtu! Es saprotu, ka šis ir ļoti sensitīvs jautājums un... Vienam nepatīk, ka, komisijas vārdā runājot, es no lapiņas lasu, otram vispār nepatīk, ka es runāju... Vienam – meita, otram – kleita... Lai nu tā būtu, tas viss pieder pie lietas.

Un, runājot par pašu komisijas darbu, jāteic, ka šie jautājumi bija tādi, ka... Mums bija attālinātās sēdes diemžēl... jā, tās bija attālinātās sēdes, lai gan klātienes efekts ir daudz, daudz labāks... Nu, man liekas, klātienē runāt ir gan drošāk, gan arī vienkāršāk. Taču mums bija attālinātās sēdes, kurās bija 50 dalībnieku! Un... jā, es esmu arī tiem cilvēkiem... arī tie, kas ir runājuši, atkārtojušies vienā komisijas sēdē... Es esmu novadījis arī šādu sēdi... Tā ka viedokļi tika uzklausīti. Man ir jāvada sēde, un tas, kā es to daru... tā es to arī daru. Ja kādam kas nepatīk – lūdzu, ir Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija... un tā tālāk. Uz priekšu! Katrā ziņā es domāju, ka tas ir labi, ka šīs diskusijas šeit ir.

Un par terminu lietošanu. Ir ļoti svarīgi saprast, ka... es lūgtu jūs, kolēģi, saprast, ka mēs nerunājam par moratoriju. Mūsu valstī moratoriju var noteikt tikai divas personas: pirmā persona ir Valsts prezidents, un otrā persona ir Ministru prezidents. Un mūsu valstī, Latvijā, ir tikai viens moratorijs. Un tas ir attiecībā uz nāves sodu. Viss! Citu moratoriju valstī nav.

Mēs šeit, šajā likumprojektā, runājam par laika rāmi liegumam bērnu adopcijai uz ārzemēm. Par laika rāmja plašumu un lielumu atbildīga šobrīd ir labklājības ministre Ramona Petraviča, jo Ramona Petraviča ir tā persona, kas vada attīstības sanāksmi, kurā ir iesaistītas... jā, opozīcija, atvainojiet, bet tur ir iesaistītas... koalīcijas partiju pārstāvji. Un šajās sanāksmēs tiek meklēti, ja es pareizi saprotu, risinājumi, lai šādu jautājumu nebūtu.

Bet man ir ļoti dīvaini redzēt to, ka... Es visu laiku dzirdu: naudas nav, naudas nav! Un tad pēkšņi... teiksim, vakardien... dīvainas sakritības pēc es redzu apmaksātu rakstu, kur... Rakstīts ir, ka tas ir apmaksāts raksts saistībā ar Labklājības ministriju... TVNET, tātad – komercmedijā... Tieši par šo tēmu – par bērnu adopciju uz ārzemēm... Tātad tiek maksāti Labklājības ministrijas līdzekļi par sava viedokļa paušanu... Tur ir, protams, pausts tas, cik tas ir patiesībā nepareizi, ka tiem bērniņiem ir jābūt šajās ģimenēs ārpus Latvijas. Tas vēl nav viss! Tad pati Ramona Petraviča stāsta... nevis stāsta, bet liek ziņas tviterī par to, ka, redziet, Labklājības ministrija – un ne par Ramonas Petravičas naudu, bet par nodokļu maksātāju naudu! – ir veidojusi socioloģisko aptauju SKDS, kur, ja es pareizi atceros, apmēram 90 procenti aptaujāto ir teikuši, ka, jā, šādai adopcijai būtu jābūt – uz ārzemēm. Bet es nesaprotu... un, manuprāt, tā ir pilnīgi nelietderīga naudas izlietošana... par to, lai šādu tēmu sagatavotu pirms mūsu šodienas sēdes, 9. jūlija sēdes, darba kārtības jautājuma izskatīšanas... Es redzu šeit korelāciju ar šo...

Labklājības ministrijas mājaslapā mēs redzam ministres Ramonas Petravičas darba kārtību kalendāra formā – kādi darbi ir ministrei jādara. Es atveru šo lapu un redzu, ka pirmdien, 6. jūlijā, Ramonas Petravičas darba diena sākās pulksten 11.00. Un pulksten 11.00 Ramonai bija "KPV LV" valdes sēde. Kāds tam sakars ar labklājības ministres darbu – nezinu. Pulksten 13.30 Ramonai Petravičai bija intervija televīzijai. Pulksten 14.30 Ramonai Petravičai bija Sadarbības sanāksme.

Cienījamie kolēģi! Tie, kas Sadarbības sanāksmē parasti ir, – tie ir tie, kas ir arī koalīcijā. Mums nenotika 6. jūlijā Sadarbības sanāksme. Tātad principā šo laiku Ramona Petraviča varēja pavadīt, risinot šo jautājumu.

Ņemam otrdienu – 7. jūliju. Pulksten 11.00 Ramonai ir intervija radio. Pulksten 13.00 – *OECD* ministru videokonference.

Trešdien, 8. jūlijā, Ramonai pulksten 11.00 no rīta ir attīstības padomes sēde jautājumā par bērnu adopciju uz ārvalstīm. Un pie šī jautājuma es gribētu pieskarties mazliet skrupulozāk.

Tātad, kā jau minēju... ja šī attīstības padomes sēde tā ir notikusi... Vakar tā ilga 40 minūtes... Un pirms trim nedēļām bija vēl viena sēde... Kopā ir bijušas divas sēdes tieši par šo jautājumu. Un iepriekšējā sēde bija 35 minūtes. Kopā tās ir 75 minūtes, kas ir pavadītas ar visiem resoriem, ar Pārresoru koordinācijas centru... Lai gan arī Valsts prezidenta kanceleja vēlējās iesaistīties šajā te... attīstības sanāksmē, šāda iespēja viņiem joprojām nav dota.

Šis likumprojekts neattiecas ne uz kāda veida aizliegumiem, bet uz to, kādā veidā un kad Ramona Petraviča beidzot sāks pildīt ministres uzdevumus, nevis fotografēsies un filmēsies (tas, manuprāt, Ramonai Petravičai patīk daudz labāk nekā strādāt par ministri).

Laika rāmis būs tāds pats kā iepriekšējam likumprojektam. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš būs viens mēnesis. Es domāju, šīs attīstības sanāksmes var veidot daudz vairāk, intensīvāk, un patiešām līdz 8. augustam mēs komisijā ceram sagaidīt vienkārši lieliskus, grandiozus priekšlikumus, jo šis nav pēkšņi no debesīm novēlies jautājums, par kuru mēs neko nezinājām. Pusotru gadu mēs par šo jautājumu runājam! Un es esmu pateicīgs saviem kolēģiem, kas balsoja "par" un kas atbalstīja šā jautājuma iekļaušanu darba kārtībā. Jo kas tad to risinās, ja labklājības ministre to nedara? Iepriekšējais ministrs to darīja.

Tālāk. Par to, par ko jau arī prasīja, – kas ir darīts... kas ir darīts, lai novērstu šo situāciju. Es īsti nedzirdēju atbildes.

Tas, ko es redzu, – ka... ka, nu, tāds sausais atlikums... Varbūt nav pieklājīgi tā darīt, bet... Nu, ko nu vairs! Es, protams, apsveicu Ramonu Petraviču ar jauna *Lexus NX 300 Hybrid* iegādi ģimenē. Tas tiešām... varbūt principā arī kaut kā korelē ar šo darba kārtības jautājumu, es nezinu.

Ja runājam par labklājību, – es redzu arī to, ka Ramonai Petravičai principā ir, manuprāt, visjaunākā automašīna... par visu ministru mašīnām visjaunākā... piešķirta darba vajadzībām. Tas gan ir ar ziliem numuriem... pilnīgs elektroauto... Es tā saprotu – lai būtu labklājīgi... Nu, tas ir arī pareizi, un tā noteikti ir laba zīme, jo valstij ir jāsāk ar sevi un tikai piemērs māca.

Šeit es šādus piemērus neredzu, es tos redzu tiešām otrādākā veidā...

Tātad, lūk, kolēģi, sausais atlikums ir tāds, ka... Lūdzu Labklājības ministriju – visu!– pieslēgties pie šī jautājuma, nevis uzlikt verdiktu, ka viss šis ir tāds, ka jābalso "pret" un ka šim jautājumam nav jābūt... ka par to nav jārunā... un tā tālāk.

Es nevēlos to dzirdēt! Šī attīstības sanāksme ir taisīta tādēļ, lai jūs dotu mums risinājumu. Komisijā deputātiem būs sagatavots priekšlikums, par kuru... par kuriem mēs runāsim jau otrajā lasījumā... Nevis uzlikt uzreiz verdiktu par to: "Nē, te nekas nebūs, tas nav vajadzīgs! Tā tas nav domāts! Tā ir laika izšķiešana!"

Tad netērējiet savu laiku! Tad deputāti paši dos savus priekšlikumus.

Es domāju, ka mēs esam pilnīgi pareizi rīkojušies, atsaucoties un redzot šo signalizāciju... šīs signālugunis, kuras ir ieslēdzis tiesībsargs un Valsts kontrole. Tas ir pareizi, ka komisija ir atsaukusies, nevis nav atsaukusies un ka šis jautājums tiek risināts.

Un iesim uz priekšu! Mums vēl būs daudzas un dziļas diskusijas par šo tēmu.

Man ir patīkami redzēt tiešām šo atbalstu no deputātiem. Tātad mēs esam uz pareizā ceļa.

Lūdzu, atbalstiet šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Borisam Cilevičam.

B. Cilevičs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Es ar lielu interesi noklausījos komisijas priekšsēdētāja stāstu par to, kas un kā notika komisijā, un uzzināju daudz interesanta, kaut gan es piedalījos visās komisijas sēdēs, kas bija veltītas šim jautājumam.

Redziet... Protams, šādus ziņojumus ignorēt nevar, bet... Jā, mēs esam informēti par nopietniem bērnu tiesību pārkāpumiem. Tātad acīmredzot jāiesaista pirmām kārtām tiesībsargājošie orgāni. To var darīt, ja mēs zinām vismaz kaut kādus konkrētus gadījumus, kuros kāds ir vainīgs.

Tas turpinās arī tagad, Saeimas sēdē, ne tikai komisijas sēdēs, – kaut kādi miglaini mājieni, ka bērni tiekot pārdoti... Šodien mēs arī dzirdējām tādus klaji homofobiskus izteicienus, ka tie ar nolūku tikšot pārdoti viendzimuma ģimenēm... un tā tālāk, un tā tālāk. Ka bāriņtiesas esot pērkamas... un tā tālāk.

Neviena konkrēta gadījuma, nevienas konkrētas institūcijas, neviena konkrēta uzvārda!

Kā uz to jāreaģē? Uzreiz ar likuma grozījumiem? Jo patiešām, ja ir pārkāpumi... Bērnu tiesību pārkāpums ir nopietns noziegums. Kāpēc mēs nolēmām nevērsties prokuratūrā un citās tiesībsargājošās iestādēs, lai veiktu izmeklēšanu? Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijai nav izmeklēšanas tiesību. Mēs runājam vispārēji, un tā tas joprojām... izpaužas arī šodien – šīsdienas diskusijās.

Otrs jautājums – par moratoriju. Nu, godātais Kaimiņa kungs, tas, ko jūs piedāvājat, ir moratorijs, nekas cits! No tīri juridiskā viedokļa moratorijs ir lēmums, kas paredz, ka kaut kāda likuma norma netiks piemērota praksē, kamēr likumā šī norma vēl tiek saglabāta. Tā tas notiek, piemēram, ar nāves soda atcelšanu. Pirms tam, kad vispār atceļ nāves sodu, tai normai, kura paredz nāves sodu, likumos tika uzlikts moratorijs. Un tā ir tāda parasta prakse. Šobrīd nekāda moratorija attiecībā uz nāves soda izpildi nav, jo mūsu likumdošana vienkārši neparedz tādu soda veidu kā nāves sods.

Tā ka jūsu pozīcija diemžēl ir ļoti eklektiska. No vienas puses, jūs piedāvājat tieši moratoriju, tātad – apturēt kaut kādu rīcību, kas ir paredzēta likumos, līdz noteiktam termiņam... pareizāk sakot, nevis līdz kādam konkrētam datumam, bet līdz brīdim, kad tiks izstrādāts jauns regulējums. No otras puses, jūs apgalvojat, ka tas nav moratorijs. Nu, tomēr būsim juridiskajā ziņā korekti!

Un man arī gribētos iebilst pret to, ko teica vairāki debatēs piedalījušies deputāti, – ka komisija piedāvā to vai to... Komisijā nekādas vienprātības nebija, un komisija izšķīrās par labu šim variantam ar vienas balss pārsvaru. Tātad tur notika nopietnas diskusijas, un es teiktu, ka tās bija vairāk par būtību nekā tās, ko mēs dzirdam šodien. Ļoti garas debates, bet... Godīgi sakot, kolēģi, neņemiet ļaunā, bet man nav interesanta attiecību skaidrošana koalīcijas partiju starpā. Un vēl mazāk mani interesē savstarpējo rēķinu kārtošana esošo un bijušo KPV LV biedru starpā. Kaimiņa kungs runāja ļoti ilgi, bet... Tie savstarpējie uzbrukumi – nu, es nedomāju, ka tas ir tas, ko vajadzētu klausīties nopietna parlamenta deputātiem, piedaloties sēdē, par kuru maksā nodokļu maksātāji. Kolēģi, patiešām izbeigsim to vienreiz!

Ir nopietni pārkāpumi, un to esot teicis tiesībsargs... *Okay*, kādi pārkāpumi? Ir kādi konkrēti cilvēki, kuri ir tie ļaundari, kas grib tur samaksāt kaut kādus kukuļus, nopirkt Latvijas bērnus un atdot tos Amerikā dzīvojošiem viendzimuma pāriem? Nu, dodiet konkrētāku informāciju!

Šobrīd man šķiet, ka faktiski tiek īstenota tā pati koncepcija, par kuru daudzi debatētāji šodien jau runāja, – ka tie bērni ir mūsu resurss, ko neatdosim citiem. Un man īpaši "patika" tas, ko teica Kazinovska kungs, – lai viņi paliek šeit, jo pēc tam viņi strādās, maksās nodokļus un tā tālāk. Diemžēl nebūt ne vienmēr tie bērni, kas aug apstākļos, kuri nav piemēroti normālai bērna izaugsmei, pēc tam kļūst par pilnvērtīgiem sabiedrības locekļiem. Lai to nodrošinātu, mums patiešām jānodrošina tā ģimeniskā aprūpe... Un bērni nav resurss! Vēlreiz jāatgādina par to galveno mērķi, ka mums jārīkojas tā, lai tas atbilstu bērna labākajām interesēm.

Un pats pēdējais. Ziniet, tā ir ļoti laba doma, jo patiešām... Pieņemsim to moratoriju, lai piespiestu ministriju strādāt. Jūs gribat teikt, ka ministrija bez šādiem ārkārtas pasākumiem nestrādā pietiekoši labi? Piedodiet, tā ir jūsu valdības problēma. Un patiešām mums ir ļoti daudz neatrisinātu jautājumu nodokļu jomā un tā tālāk. Varbūt uzliksim moratoriju arī nodokļu maksāšanai, kamēr Finanšu ministrija nepiedāvās adekvātu regulējumu nodokļu sistēmai?

Un tā var turpināt diezgan ilgi. Man tiešām ļoti skumīgi klausīties šīs debates.

Un es aicinu jūs neatbalstīt šo piedāvāto likumprojektu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Andrejam Judinam.

A. Judins (JV).

Kolēģi! Man ir tiešām žēl, ka laiku, kas ir domāts debatēm, mēs izmantojam, lai kārtotu attiecības, lai audzinātu viens otru. Tas nav pareizi.

Paskatīsimies uz likumprojektu! Tur ir divi panti. Viens pants paredz, ka valdībai ir jāizstrādā metodika bērna labāko interešu noteikšanai. Saistībā ar šo normu zināmas bažas bija Juridiskajam birojam, un noteikti komisijas sēdē mums būs jāturpina diskusija.

Kas ir svarīgi, kas ir jāievēro saistībā ar šo normu? Nav paredzēts, ka valdība noteiks, kas ir labas vai labākas bērna intereses. Ir paredzēts, ka būtībā valdība izstrādās tādu kā ceļazīmi – norādīs, kādā veidā var noskaidrot, atklāt, kādas intereses ir labākās. Tā ir viena lieta.

Nākamā. Likumprojektā ir vēl viens pants, kas paredz moratoriju. Proti, līdz brīdim, kad būs izstrādāta jauna kārtība adopcijai uz ārvalstīm, neuzsākt jaunas lietas. Tās lietas, kas ir uzsāktas, tiks turpinātas. Jaunas neuzsākt! Un tas ir viss. Un visas pārējās debates vienkārši nav vajadzīgas. Tās ir sarunas par kaut ko citu, bet ne par likumprojektu.

Ņemot vērā, ka mēs atbalstījām iepriekšējo likumprojektu, lūdzu atbalstīt arī šo... un turpināt darbu ar nākamajiem likumprojektiem.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Dagmārai Beitnerei-Le Gallai.

D. Beitnere-Le Galla (JK).

Labdien, kolēģi! Es ar ļoti lielu interesi sekoju līdzi debatēm par iepriekšējo likumprojektu, un es gribu runāt par šo likumprojektu un aicināt jūs to atbalstīt. Jo es strādāju Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā, kur mēs tiešām ļoti ilgā laika periodā šo jautājumu skatījām. Es pati personiski esmu savā birojā tikusies ar vairākiem cilvēkiem, kas ir ieinteresēti – no abām pusēm – šo jautājumu risinājumā, un es uzskatu, ka mans pienākums ir noteikti runāt arī šajās debatēs.

Protams, bez politiskas retorikas arī tas nav iespējams, jo... Es gribu pievienoties manai kolēģei Evitai Zālītei-Grosai, jo mums patiešām ir jābūt sociāli atbildīgai valstij. Tā ir rakstīts mūsu Satversmes preambulā, un mums ir jāturpina virzīties sociāli atbildīgas valsts virzienā.

Šie likuma grozījumi patiešām ir vajadzīgi, tie ir mūsu bērnu interesēs un visas sabiedrības interesēs.

Konvencijā par bērna tiesībām ir ietverta viena ļoti svarīga norma, ka bērnu interesēs ir bērniem dzīvot viņu dzimtenē, viņu piedzimšanas vietā. Tātad, ja ir adopcija, tad tuvu bijušajai ģimenei vai tuvāk attiecīgajai dzimtai. Tā ir svarīga norma.

Es domāju, ka, ja Latvija virzīsies tiesiskuma un sociāli atbildīgas valsts virzienā, mums būs iespēja mainīt modeli... atbildību tā, lai sabiedrība uzņemas bērnu aizsardzību. Un es gribu teikt, ka mūsu partijā, Jaunajā konservatīvajā partijā, ir divas ģimenes, kuras ir adoptējušas bērnus. Un manas kolēģes, kas runāja par šo jautājumu, ļoti labi to pārzina.

Ir ļoti svarīgi šo jautājumu skatīt tieši tagad, Covid-19 situācijas laikā, jo ir jāņem vērā apstāklis, ka valsts, kura ir gandrīz vienīgā valsts, uz kuru patlaban notiek adopcija, nav ratificējusi šo konvenciju. Tas ir ļoti svarīgi, ņemot vērā, ka tur nav vienas konkrētas valstiskas institūcijas, ar kuru Latvija varētu uzturēt attiecības. Un Latvijas valsts uzdevums ir sakārtot pārraudzību, sekot līdzi tam, kas notiek ar šiem bērniem, kad viņi ir jau nokļuvuši Amerikas Savienotajās Valstīs. Tā ir patiešām ļoti neērta, politiski ļoti nepatīkama situācija. Mēs ieraugām, ka Latvija faktiski ir viena no tām retajām valstīm, kuras neuztur ilgstošu pārraudzību pār to, kas notiek ar bērniem viņu adopcijas ģimenēs. Es domāju, arī ārpolitiski, protams, tas ir ļoti jūtīgs, sensitīvs jautājums. Bet noteikti jāņem vērā, ka *OECD*... EDSO valstis faktiski savus bērnus neatdod adopcijai. Jo... Te tika piesaukta arī Krievija. Mums nevajag sevi salīdzināt ar Krieviju, mums ir jāskatās, kā to

dara tajā valstu klubā, kurā mēs esam lepni būt. Un tas nozīmē, ka mums pašiem šeit ir ļoti jāpiestrādā pie šī jautājuma.

Gatavojoties šodienas debatēm, es iepazinos arī ar pieminēto... mana kolēģe Eva Mārtuža jau minēja, un es gribu nosaukt šo pētnieci... Maģistra darbs, ko izstrādāja Dace Rence, – tas ir ļoti pretrunīgs darbs, teiksim, no metodoloģijas pētījuma viedokļa, bet darbā ir brīnišķīga... darba kvalitatīvā puse – tādā nozīmē, ka šeit ir kvalitatīvi pētījumi, intervijas ar adoptētiem bērniem Amerikas Savienotajās Valstīs un ar viņu adoptētājiem, viņu ģimenēm. Ir ļoti žēl, ka tādas intervijas nav veiktas ar ģimenēm šeit, Latvijā, un ka ir tikai šīs – Amerikas – intervijas. Un, izlasot tās, es domāju, ka tas būtu ļoti vērtīgi, ja ar tām iepazītos tieši tie mūsu kolēģi, kuri šajās debatēs runā pret šo likumprojektu. Tas būtu ļoti nozīmīgi, jo šeit ir tik daudzas nianses un lietas, kuras vienkārši šajā politiskajā platformā mēs nevaram izcelt, bet cilvēkiem, kas jūt naratīvu, kas jūt cilvēku stāstus... un tie ir ļoti sūri stāsti ne tikai bērniem, kuri maina kultūru, valodu... Jā, protams, viņi ir ļoti veiksmīgi vienā ziņā – viņi ir nokļuvuši vienā no pasaules bagātākajām valstīm. Bet to sāpi skaudro, ko minēja mana kolēģe Eva Mārtuža, – to nevar kompensēt. Un kur nu vēl situācija, kāda parādās intervijās ar vecākiem, kuri šos bērnus ir adoptējuši!

Kā norādīja Tieslietu ministrijas pārstāvji, Latvijas bērniem ir raksturīga ļoti komplicēta sociālā uzvedība, un tas paver mums kā sabiedrībai ļoti daudz jautājumu. Ne velti šeit vairāki debatētāji uzsvēra, ka faktiski šis jautājums izgaismo lielā mērā mūs kā sabiedrību un liek mums vairāk domāt par to, kur rodas šādi cilvēki, kuriem nav pilna dzīves... kompetence un kuri vispār nespēj atbildīgi savu dzīvi veidot un atbildēt par saviem bērniem.

Es domāju, ka atbildības demonstrēšana sākas tomēr no valsts.

Šis likums – tā nav patvaļa, kā te tika minēts. Tad jau mēs katru likumu varētu minēt... un nosaukt par patvaļu. Šis likums – tā ir ļoti atbildīga attieksme pret saviem bērniem, pret savu sabiedrību. Un es vēlreiz gribu uzsvērt: tā ir iespēja mainīt mūsu valsts paradigmu tādējādi, ka mēs kļūstam sociāli atbildīga valsts.

Es gribu izteikt pateicību visiem kolēģiem, kuri saprot šo jautājumu un balsoja "par" šo likumprojektu. Un aicinu to atbalstīt arī turpmāk, lai mēs varētu strādāt pie šī jautājuma visi kopā, lai pamazām, palēnām šos jautājumus valstī atrisinātu un šīs lietas sakārtotu.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Vārds deputātei Regīnai Ločmelei-Luņovai.

R. Ločmele-Luņova (SASKAŅA).

Labdien, kolēģi, vēlreiz! Manuprāt, balsojums par iepriekšējo likumprojektu skaidri un gaiši parādīja, ka mūsu Saeimā, 13. Saeimā, deputāti sadalās liberāļos un nacionālkonservatīvajos. Tieši šis jautājums ir kā lakmusa papīrs, kas liecina par to, vai cilvēki apjēdz, kas ir cilvēktiesības. Īstenībā bērns ir arī cilvēks.

Un tieši no nacionālkonservatīvo puses parādās tāda terminoloģija, kas izskanēja iepriekšējās debatēs... tādi vārdi kā "izsaimniekošana", runājot par bērniem... "bērnu eksportētājvalsts"... Un pat Kazinovska kungs atļāvās pateikt, ka tas novedīs pie tā, ka drīzumā Latvija eksportēs cilvēkus. Gribētos norādīt uz to, ka tas jau arī notiek. Tā ir viena no Latvijas ienesīgākajām eksporta, teiksim tā, sadaļām. Mēs pelnām... tāpēc ka mūsu cilvēki no mūsu valsts brauc prom

kopā ar visiem bērniem. Tie bērni, kuri varēja piedzimt Latvijā, piedzimst tur. Un ļoti daudzi no šiem bērniem nekad neatgriezīsies Latvijā, nekad nerunās latviski un nekad neiekļausies mūsu kultūrā. Un tam nav nekāda sakara ar moratoriju, kuru grib pasludināt Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija, uzurpējot varu pār šiem bērniem.

Par to, uz ko norādīja Kaimiņa kungs, – ka, ak Dievs, kas notiek... Lai notiktu adopcija uz ASV, bērnus izņem no audžuģimenēm un uz laiku ievieto iestādēs. Jā, tas notiek tikai viena iemesla dēļ – ka ir šie bērni, kuri ir jau ar mieru, lai viņus adoptē uz ASV. Tādēļ, ka iepriekšējais labklājības ministrs Reira kungs, pirms pamest savu amatu, parakstīja vienu papīru, kas liedz... liedza tolaik šiem bērniem būt adoptētiem, – tieši tādēļ radās šī shēma. Un šī shēma ir – bija un ir – bērnu interesēs. Atšķirībā no tā, ko jūs darāt pašlaik ar to īsto moratoriju.

Un, ja runājam par klubiņiem, pie kuriem varētu piederēt Latvija, – nu, diemžēl būsim mēs vienā klubiņā ar Krieviju, ar Dimas Jakovļeva likumu, ja atbalstīsim tagad arī šo likumprojektu. Nu, būsim! Ne ar kādu citu valsti, normālu, bet ar Krieviju būsim vienā klubiņā.

Par citu klubiņu – mūsu valdību. Kaimiņa kungs uzdeva jautājumu – ko jūs darītu...? Es jums varētu uzskaitīt veselu plānu – visu to, ko jūs varējāt darīt pusotru gadu. Likumprojekti, lēmumu projekti, uzdevumi valdībai, ietekmes soļi... Pirmdienās, kad jūs apspriežat visu kaut ko (izņēmums ir šo bērnu liktenis), jūs varētu sasaukt kopīgas sēdes ar Sociālo un darba lietu komisiju, lai izskatītu šo problēmu sistēmiski – kopā ar visām sociālās aizsardzības programmām –, lai Latvija, kā pareizi teica Beitneres-Le Gallas kundze, būtu tomēr – atbilstoši Satversmes preambulai! – sociāli atbildīga valsts, kura... nu, laikam nav tāda, ja ir nepieciešams likums, kurš ievadīs Latviju vienā klubiņā ar Krieviju.

Es aicinu neatbalstīt šo likumprojektu. Es aicinu jūs apdomāties un domāt par tiešām aktuālajām problēmām, nevis par vienas partijas politisko ambīciju virzīšanu uz priekšu.

Un vēl. Gribu atgādināt, ka cilvēki, kuri tagad rūpējas it kā par bērniem, kādu laiku pirms tam vadīja, piemēram, Bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, kuras lietderību vispār vajadzēja jau sen izskatīt – ko dara šī organizācija un kā tā rūpējas par bērnu interešu ievērošanu Latvijā.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Ērikam Pucenam.

Ē. Pucens (KPV LV).

Labdien, kolēģi! Par šo jautājumu diskusijas ir ļoti karstas. Un ļoti žēl, ka patiešām Latvija nonāks vienā klubiņā ar Krieviju – gan Krievija, gan Latvija neļaus adoptēt bērnus uz ārzemēm. Nu, Nacionālajai apvienībai būtu arī par šo jānokaunas – ka mēs nonākam kopā ar Krieviju vienā sarakstā.

Bet es gribētu izstāstīt stāstu, kas... kas arī mani aizskar šajā jautājumā. Pirms 15 gadiem es biju Tērvetē (tur ir Tērvetes bērnunams) un satiku vienu šādu jaunieti, par kuriem mēs runājam. Un viņu arī adoptēja uz ārzemēm. Un pavisam nesen viņš man stāstīja... Viņš man stāsta un raksta par to, kā viņam iet Amerikā. Viņš ir ieguvis Amerikas pilsonību, viņš ir apprecējies, viņš ir laimīgs, viņam ir ģimene. Viņam ir bērni, kas... varbūt Latvijā viņam nemaz nebūtu sanācis... Un viņš strādā ASV armijā, un viņš ir nevis vairs kā karavīrs, bet jau kaprālis. Lūk, viņam ir tāds veiksmes stāsts. Viņš ir izdzīvojis šo stāstu, un viņš ir patiešām laimīgs. Viņš tik un tā par savu dzimteni uzskata Latviju. Tas nekas, ka viņš dzīvo Amerikā.

Un komisijas vadītāju Artusu es aicinu – Artus, adoptē kaut tu vienu bērnu! Kaut vienu! Bet – ir viena problēma. Ir viena problēma – padotās institūcijas, Artus, tev nekad neļaus adoptēt nevienu bērnu, jo tavas atkarības ir pārākas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Sergejam Dolgopolovam.

S. Dolgopolovs (SASKAŅA).

Cienījamie kolēģi! Klausoties šo diezgan dīvaino diskusiju, rodas iespaids, ka mums lielākā problēma ir varbūt ne bērnu adopcijas problēma, bet parlamentārisma krīze Latvijā. Jo tiešām, man liekas, visi zina jau ļoti sen, ka adopcijas lietās pastāv vairākas problēmas; daļu no tām ir izskatījis mūsu tiesībsargs, pamatojoties... arī ar Valsts kontroles palīdzību, jo tas bija ieskicējums, ka pastāv šīs problēmas.

Ir pagājis pusotrs gads. Tā vietā, lai runātu par tiem ceļiem, kā to problēmu risināt, kādiem jābūt mehānismiem, kādiem jābūt likuma grozījumiem, lai izveidotu sistēmu, kas strādātu, kas tiešām aizsargātu katra bērna intereses un tiesības, mēs nonācām – pie kā? Mēs nonācām pie tā, ka, lūk, vajadzētu uzdot valdībai padomāt par to, kā risināt šo lietu. Tas ir pusotra gada darba rezultāts! Jo abi divi likumprojekti, par kuriem bija un ir debates, risina tikai vienu jautājumu – dod uzdevumu valdībai: izdari to, nezin ko, atnes to, nezin ko. Šeit nav ne laika grafika, ne saturiskās daļas... Nav nekā, izņemot moratorija ieviešanu. Pirmais jautājums – cik garš būs tas moratorijs? Cik laika ir nepieciešams? Kas būtu darāms? Lai visas šīs lietas ieskicētu vienā dokumentā, vajadzētu sagatavot varbūt... pēc tam, kad bija saņemts tiesībsarga raksts... sagatavot Saeimas lēmuma projektu ar konkrētu uzdevumu – laika rāmi. Un tad mēs šodien nevis mēģinātu pārliecināt viens otru, kurš vairāk mīl bērnus un kurš labāk aizsargā un aizstāv bērnu intereses, bet runātu par konkrētiem rīcības mehānismiem.

Tāpēc šis piedāvātais likumprojekts neatrisina nevienu no tiem jautājumiem, kuri ir, un tie diemžēl paliek.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Jūlijai Stepaņenko.

J. Stepaņenko (pie frakcijām nepiederoša deputāte).

Godātie kolēģi! Vismazāk šajās debatēs es gaidīju dzirdēt tādus terminus kā "homofobija" un "*Lexus*".

Pirmkārt. Sāksim ar homofobiju. Es saprotu, ka Cileviča kungs allaž tur rūpi par šo jautājumu un viņam tas ir ļoti svarīgi. Bet mēs šobrīd runājam par bērnu tiesībām. Mēs nerunājam par divu pieaugušu cilvēku vēlmi adoptēt bērnu kādā citā valstī. Mēs runājam par Latvijas likumdošanu, mēs runājam par Hāgas konvenciju, kas nosaka arī ārvalstu adopciju, un mēs runājam par to, ka Latvijā šī adopcija viendzimuma pāriem nav atļauta. Likums to neparedz.

Un Kazinovska kungs nepateica neko nepareizu, sacīdams, ka mēs negribam, lai kaut kādā veidā mūsu likumi tiktu pārkāpti. Saskatīt tajā homofobiju un cīnīties par to, lai nekādā gadījumā neaizvainotu kādus aizokeāna pārus, viendzimuma pārus, runājot par bērnu tiesībām šeit, Latvijā, par bērnu adopciju, – tā ir vairāk nekā liekulība.

Tā ka savu homofobiju vai homofiliju (es nezinu, kā to sauc), lūdzu, lieciet pie citiem jautājumiem, bet ne šeit!

Ja runājam tālāk par leksusiem, tad es vēlos vēlreiz atgādināt godātajiem kolēģiem no Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas... Es domāju, ka kolēģa Kaimiņa kunga uzstāšanās šodien, runājot par šo likumprojektu, vēlreiz ilustrē to, ka viņš nav piemērots kā komisijas vadītājs. Kāpēc? Tāpēc, ka viņš nevar atrisināt jautājumu, neaizskarot personīgi cilvēkus. Viņš nevar atrisināt jautājumu, nemēģinot kaut kādā veidā aizvainot un polarizēt šo situāciju.

Es ticu, ka tik sensitīvus jautājumus – tādus kā bērnu tiesību aizsardzība, bērnu adopcijas aizliegums vai regulēšana stingrākos rāmjos – ir iespējams atrisināt cieņpilnā diskusijā, nemēģinot aizbāzt muti, nemēģinot mazgāt netīro veļu, stāstot... šeit, Saeimas debatēs, stāstot par kaut kādiem ienākumiem, par kaut kādām fotogrāfijām... Redzam to, ka jums tiešām ļoti nepatīk jūsu bijusī kolēģe. Kāpēc mums tas viss ir jādzird? Izkaujieties kaut kur ārā! Nevajag šeit, kad diskutējam par Bērnu tiesību aizsardzības likumu, šīs lietas risināt.

Es vēlos tiešām pateikt atbalsta vārdus Petravičas kundzei. Es saprotu, ka viņai šobrīd ir sabrukuši virsū visi par to, ka viņa cenšas aizstāvēt to kārtību, kas ir pastāvējusi līdz šim.

Un ir saprotams, ka vienā gadā nevar sakārtot visu sistēmu tā, lai tiešām adoptētāji šeit, Latvijā, varētu justies droši, pasargāti no valsts puses un... nu, tādā ziņā arī aprūpēti no valsts puses, visu pateicību saņēmuši... Petravičas kundze bija viena no tiem, kuri parakstīja likumprojektu par adoptētāja papildatvaļinājumu neatkarīgi no vecuma. Tā ka paldies viņai par to. Un paldies Labklājības ministrijai, ka Labklājības ministrija šo priekšlikumu atbalstīja. Tas ir viens.

Otrs. Mēs runājam par dažādām valstīm, kurās ir šādi aizliegumi, pieminam Krieviju, varbūt arī Etiopiju, bet nerunājam par tādām valstīm, kurās šāds aizliegums nav nepieciešams. Piemēram, Spānijā vienkārši nav bērnunamu, nav bērnu, kuri būtu jāadoptē, jo visi adoptētāji tos bērnus jau sen ir izķēruši. Un, ja notiek kāda nelaime un bērns paliek bez vecākiem, tad momentāli tas tiek atrisināts, jo adoptētāji Spānijā bauda valsts atbalstu vislielākajā mērā.

Es ceru, ka mēs iesim uz to, ka mēs... ka mums nebūs jācīnās ar aizliegumu palīdzību, bet ka mēs tomēr beidzot varēsim nodrošināt adoptētājiem atbalstu.

Es atbalstīšu šo likumprojektu tikai tāpēc... un tikai ar tādu nosacījumu, ka pa šo laika posmu... Ļoti slikti, ka jūs tomēr esat ielikuši ļoti īsu termiņu priekšlikumu iesniegšanai – pretēji tam, ka es biju lūgusi, lai būtu viens mēnesis. Tas ir ļoti maz. Es atbalstīšu šo likumprojektu ar tādu nosacījumu, ka pa šo laika sprīdi mēs varēsim kopā... Un lai šeit, lūdzu, nebūtu nekādu opozīcijas–koalīcijas spēlīšu! Mēs tad varēsim atbalstīt atbalsta mehānismu adoptētājiem... Viņi to jau sen ir pelnījuši.

Un tikai tad, ja mēs to atbalstīsim pirmajā lasījumā, – tikai tad es došu savu atbalstu arī turpmāk. Un varbūt arī pārējie mani kolēģi dos savu atbalstu šai idejai uz otro un trešo lasījumu. Tas ir konceptuāls atbalsts... tikai tādēļ, lai nebūtu, kur sprukt jautājumā par adoptētāju atbalstu šeit, Latvijā.

Tas ir viss.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Viktoram Valainim.

V. Valainis (ZZS).

Labdien, kolēģi! Šīs debates – tās, kas ir šobrīd par šo likumprojektu, un arī tās, kas bija par iepriekšējo, – protams, ir savstarpēji saistītas. Šeit dalās viedokļi gan par procesu, gan par saturu. Un es arī šodien gribētu runāt par abām divām lietām.

Pirmā lieta – par saturu. Manuprāt, šis ir diezgan agresīvs solis – tas veids, kādā likumdevējs iecerējis risināt problēmu. Anotācijā ir minēts, ka ir šis tiesībsarga aicinājums. Es gribētu vērst uzmanību uz to, ka tiesībsargs ir aicinājis Saeimu pieņemt lēmumus arī par citām lietām. Un jau šodien... un arī jau iepriekš... pēdējā... šī mēneša laikā ir jau divi Satversmes tiesas spriedumi lietās, kur... Tiesībsargs jau iepriekš ir vērsies pie Saeimas ar aicinājumu risināt tās, taču tas nav ticis atrisināts... Ir runa tieši par problēmu sociālajā jomā.

Manuprāt, pats lielākais jautājums, kas šeit ir tīri saturiski, – kā mēs šobrīd tiekam galā ar šiem bērniem, kādi ir viņu dzīves apstākļi šodien un ko mēs jau šodien varētu darīt labāk? Un tas ir tas jautājums, kas... Ar šo likumprojektu nekādā veidā netiek atbildēts, kāda tad būs tā rītdiena, – vai tiešām tā būs tik saulaina, kā to sola.

Es gribu teikt, ka mums vajadzētu tam jautājumam pievērsties ne tikai šī likumprojekta izskatīšanas gaitā, bet arī daudz svarīgāka likumprojekta izskatīšanas gaitā – proti, budžeta likuma projekta izskatīšanas gaitā. Jo budžeta likums – tieši tas ir tas likums, kurā politiķi var paust savu attieksmi pret to vai citu jautājumu, parādot, kādā veidā un cik ļoti viņi to atbalsta finansiāli. Lūk, tas ir tas, par ko šeit tiek runāts vismazāk, bet vajadzētu runāt visvairāk. Un tāpēc, manuprāt, bez šāda finansiāla atbalsta šis risinājums, kas tiek piedāvāts šeit, nekādā veidā šo bērnu dzīvi neuzlabos.

Nākamā lieta. Par procesu. Par attālināto sēdi. Par to, kādā veidā mēs esam nonākuši pie šī lēmuma. Protams, ir skaidrs, ka jautājums nav izdiskutēts... Kā jau iepriekš Judina kungs minēja, mēs te varam tikai paust savu viedokli, bet nekādā gadījumā nevaram pārliecināt viens otru. Es gribētu pievienoties šai tēzei, jo *e-Saeimas* platformā tas tik tiešām tā arī ir. Mēs varam paust viedokli, bet diez vai varam viens otru pārliecināt. Tas diez vai šeit ir iespējams.

Bet, lai būtu tomēr diskusijas un lai kaut cik novērstu šos neatbildētos jautājumus... Kā jau minēju, manuprāt, šī ir tiešām ļoti jūtīga sociāla problēma, un šeit ir vienlīdz svarīgi abi šie aspekti – gan cilvēktiesību aspekts, bērnu cilvēktiesību aspekts, gan arī sociālais aspekts. Un tāpēc es aicinu noteikt par šo likumprojektu līdzatbildīgo komisiju... vismaz atrast veidu, kādā formātā... Tā varētu būt Sociālo un darba lietu komisija. Un lai šīs diskusijas par tik svarīgu jautājumu tiešām notiktu maksimāli plaši, iesaistot vairākas Saeimas komisijas, ne tikai vienu komisiju – Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisiju... Par to jau šeit tīri no procesa viedokļa... daudzi runātāji jau ir izteikuši šaubas par to, kā šis process ir noticis.

Tādējādi mēs, manuprāt, rastu lielāku skaidrību šajā jautājumā. Jo vairāk skaidrības, jo labāk.

Un, protams, es nevaru nepievienoties... Un komisijas vadītājam... Protams, arī man bija interesanti dzirdēt visus tos argumentus, kāpēc šis likumprojekts ir jāatbalsta... no jūsu skatpunkta. Protams, šie argumenti bija tik tiešām ļoti interesanti. Un es saprotu, ka jums ir ļoti lielas simpātijas pret labklājības ministri... Un tas ir normāli, ka komisijas vadītājs izrāda savas simpātijas pret ministri, bet varbūt šos dziļi personiskos jautājumus... varbūt izvēlieties tādu tradicionālāku metodi, kā to darīt! Varbūt aizejiet uz kafejnīcu, aprunājieties un tādā veidā izrādiet savu patiku pret kādu citu kolēģi, nevis izmantojiet šo platformu – *e-Saeimas* platformu! Te tas nebūtu jādara. Un, ja jūs tā biežāk tiktos un aprunātos, varbūt arī šajos jautājumos jūs iegūtu citu redzējumu un viens otru labāk saprastu.

Šobrīd ir pilnīgi skaidrs: lai arī jūs esat neseni kolēģi, cīņu biedri, šobrīd jūsu viedokļi šajā jautājumā... izskatās, ka jūs viens otru neesat... kardināli neesat saklausījuši.

Aicinu kolēģus deputātus balsot pēc sirdsapziņas.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātam Aldim Gobzemam.

A. Gobzems (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Jā, kolēģi! Šis jautājums pēc būtības ir sarežģīts, un šajā jautājumā nav tā, ka ir viens pareizais un viens nepareizais viedoklis. Šajā jautājumā taisnība ir gan vienai, gan otrai pusei, bet konsekvences, protams, arī ir gan vienā, gan otrā gadījumā.

Pirmām kārtām jāteic, ka es nevaru piekrist tam argumentam, ka mums būtu jāskatās, ko par mums padomās kādas citas valstis. Mēs neesam vasaļvalsts, mēs neesam kāds 52. štats! Mēs esam neatkarīga valsts! Tātad tas noteikti nevar būt kā arguments.

Mēs neesam arī analizējuši, kāds ir tas – sauksim, atvainojos, tādā vulgārā vārdā – bizness tepat uz vietas, Latvijā, ne tikai ārzemēs. Un neesam analizējuši arī ļoti daudzus citus jautājumus.

Šis jautājums ir būtisks tikai vienā aspektā: ko pēc būtības ir izdarījis Latvijas Republikas parlaments un valdība, tajā skaitā valdības zelta balss – Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītājs Kaimiņš. Ko vairāk nekā pusotra gada laikā ir izdarījis Latvijas bērnu labā pēc būtības, nevis saukļos? Cik balsojumos ar savu zelta balsi ir nobalsojis, lai Latvijas bērniem, pilnīgi visiem, visās kategorijās – gan ar vecākiem, gan bez vecākiem, gan veseliem, gan slimiem – būtu labāki dzīves apstākļi, lai viņi saņemtu labāku veselības aprūpi, labāku izglītību un visu pārējo? Es varu atbildēt: pilnīgi neko. Pilnīgi neko!

Un tāpēc šodienas apstākļos izmantot Saeimas vebināru, kas, protams, arī nav formāts, kurā būtu jārunā par bērniem... Visa sabiedrība saprot, ka šis formāts ir izsmiekls par Latvijas parlamentu. Bet, runājot pat šajā izsmiekla vebinārā par tik nopietnu jautājumu, es gribētu Kaimiņa kungam kā Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītājam pastāstīt, ka... Lai arī es esmu opozīcijā un neatbalstu Kariņa valdību (un līdz ar to objektīvi neatbalstu visus ministrus, kas ir piekrituši būt šajā valdībā), es varu pateikt, ka Ramona Petraviča kā labklājības ministre nekad, nevienu reizi, nav atteikusi iesaistīties un vienmēr savu iespēju robežās centusies palīdzēt atrisināt tās cilvēku problēmas, kuras ir attiecīgajā jomā. Gan tās, kuras es esmu lūdzis risināt, gan kāds cits mans kolēģis ir lūdzis... Es nezinu tādu gadījumu, ka Ramona Petraviča būtu bijusi neieinteresēta.

Un tas, ka Kaimiņa kungs nespēj kā komisijas vadītājs šo jautājumu nolikt malā, – tas liecina, ka ir diezgan bēdīgs skats uz to, kāda kvalitāte mums ir komisiju vadībā.

Es domāju, ka te vajadzētu citādāk to jautājumu risināt. Vajadzētu uzdot jautājumu – cik enerģijas Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijas vadītājs ir ieguldījis, lai Labklājības ministrijai, kas ir atbildīga par atbalstu cilvēkiem, īpaši trūcīgākiem cilvēkiem, gan bērniem, gan mazturīgām ģimenēm, gan pensionāriem... Cik naudas ir izsitis, lai Petravičas kundze varētu realizēt visas nepieciešamās funkcijas, kas ministrijai ir jāizdara? Cik palīdzējis savai valdībai ar savu zelta balsi? Un atkal man ir jāatbild – necik. Nulle! Precīzi nulle! Un tad viņš runā par kaut kādām muļķībām.

Šis ir tik būtisks temats – par bērniem! Tik būtisks temats, ka šī diskusija ir nevis par to, vai tas ir pareizi vai nepareizi – adoptēt bērnus un sūtīt vai nesūtīt projām –, bet gan par to, kāpēc Latvijā mēs paši, Latvijas Republikas pilsoņi, Latvijas Republikas Saeimas deputāti, neesam panākuši arī izpratnes maiņu (ne tikai naudu, bet arī izpratnes maiņu!), lai mums neviens bērns nebūtu bērnunamos vispār, nevienu dienu, nekad. Lūk, par to mums vajadzēja diskutēt. Tas ir jautājums, kas ir daudz svarīgāks, ja mēs runājam par parlamenta darbu un likumdošanas darbu un par domu spēku, kas īstenojas.

Tas ir uzstādījums, ar kuru būtu jāstrādā šai zelta balsij.

Un es vēlreiz gribu pateikt paldies Petravičas kundzei par katru gadījumu, kad pie manis kā pie deputāta ir vērsušies cilvēki ar savu problēmu. Petravičas kundze nekad nav atteikusi savu iespēju robežās palīdzēt.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds deputātei Ramonai Petravičai.

R. Petraviča (KPV LV).

Šī neapšaubāmi ir Kaimiņa kunga publicitātes paraugprāva. Bet vislabākā publicitāte būtu Kaimiņa kungam jau rīt doties uz kādu no atbalsta centriem un pieteikties adoptētāju kursos. Un, ja vien izdodas veiksmīgi šos kursus pabeigt, tad doties uz kādu no bērnu namiem un vismaz pāris bērniņus adoptēt.

Šobrīd tas, kas tiek darīts, – tiek sēdēts baltā zirgā un bradāts pa bērnu dvēselēm, dzīvēm un likteņiem, bradāts pa to bērnu dzīvēm, kuri cerēja, ka viņiem reiz būs ģimene.

Paldies.

Sēdes vadītāja. Debates slēdzu.

Komisijas vārdā vai ir kas piebilstams?

A. Kaimiņš. Jā, kolēģi, diemžēl es neesmu 50 eiro banknote, un es nevaru patikt visiem.

Sēdes vadītāja. Vai komisijas vārdā...? Tikai komisijas vārdā!

A. Kaimiņš. Jā, Mūrnieces kundze... Mūrnieces kundze, arī komisijas vārdā es vēlos teikt, ka es neesmu 50 eiro banknote un es...

Sēdes vadītāja. Komisijā mēs par to nespriedām, Kaimiņa kungs.

Paldies.

A. Kaimiņš. Tā ir... Tātad komisijas...

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 736/Lp13) pirmajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 49, pret – 31, atturas – 7. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai.

A. Kaimiņš. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš ir šī gada 8. augusts.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Līdz ar to priekšlikumu iesniegšanas termiņš – šā gada 8. augusts.

Darba kārtībā – likumprojekts **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"** (Nr. 341/Lp13), otrais lasījums.

Sociālo un darba lietu komisijas vārdā – deputāts Ilmārs Dūrītis.

I. Dūrītis (AP!).

Labdien, ļoti cienījamā Saeimas priekšsēdētājas kundze! Augsti godātie deputāti! Sociālo un darba lietu komisija ir izskatījusi pirms otrā lasījuma likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 341/Lp13).

Uz otro lasījumu komisijā tika saņemti 13 priekšlikumi.

1. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikums. Paredz papildināt 11. panta pirmo daļu ar teikumu šādā redakcijā: "Valsts un pašvaldība nodrošina visiem bērniem speciālo vajadzību izvērtējumu, uzsākot obligāto izglītību, un nodrošina bērna vajadzībām atbilstošus individuālus pedagoģiskā un psiholoģiskā atbalsta pasākumus valsts, pašvaldības un privātajās mācību iestādēs." Komisijā šis priekšlikums tika atbalstīts. Tāpēc aicinu komisijas vārdā atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – Sociālo un darba lietu komisijas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 81, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

I. Dūrītis. 2. – deputātes Marijas Golubevas priekšlikums. Papildināt likuma 11. panta otro daļu ar teikumu šādā redakcijā: "(2) Valsts un pašvaldība nodrošina visiem bērniem speciālo vajadzību izvērtējumu, uzsākot obligāto izglītību, un nodrošina bērna vajadzībām atbilstošus individuālus pedagoģiskā un psiholoģiskā atbalsta pasākumus pašvaldības un valsts mācību iestādēs." Priekšlikums daļēji atbalstīts un iekļauts 1. – komisijas priekšlikumā. Komisijas vārdā...

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – deputātes Golubevas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 16, pret – 37, atturas – 16. Priekšlikums nav atbalstīts.

I. Dūrītis. 3. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikums. Paredz papildināt 12. panta otro daļu ar teikumu šādā redakcijā: "Valsts nodrošina agrīnu attīstības izvērtējumu visiem bērniem no pusotra gada līdz triju gadu vecumam, lai sekmētu attīstības traucējumu un iespējamu speciālo vajadzību savlaicīgu atpazīšanu." Komisijā šis priekšlikums tika atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Sākam debates.

Vārds deputātei Marijai Golubevai.

M. Golubeva (AP!).

Godātie kolēģi! Atgādināšu, ko nozīmē šis priekšlikums – valsts nodrošina agrīnu attīstības izvērtējumu visiem bērniem –, ko ierosināja vairāk nekā pirms gada kopā ar dažiem kolēģiem no

Jaunās VIENOTĪBAS, Nacionālās apvienības un SASKAŅAS. Tas nozīmē, ka beidzot Latvijā tiks izveidota sistēma jeb pasākumu kopums, kuram jānodrošina attīstības traucējumu savlaicīga atpazīšana. Nu, protams, gadījumos, ja ir identificēti attīstības traucējumi, tai skaitā psihoemocionālas vai kognitīvas attīstības traucējumi, piemēram, autiskā spektra traucējumi, tas ļaus savlaicīgāk un daudz efektīvāk nodrošināt atbalsta pasākumus, terapiju, atbalstu mācībās, kā arī iespējamu atbalstu ģimenei, kur šie bērni aug. Jo agrāk tiek identificētas nopietnas attīstības problēmas, jo efektīvāka var būt speciālistu palīdzība.

Protams, tas prasīs gan ģimenes ārstu apmācību, lai veiktu izvērtējumu, gan arī citu speciālistu pieejamību, bet tā ir viena reāla iespēja uzlabot dzīves kvalitāti bērniem ar īpašajām vajadzībām, palīdzēt viņiem tikt pie labākas dzīves kvalitātes un autonomijas un maksimāli realizēt savu potenciālu.

Aicinu balsot "par" komisijas priekšlikumu, kas redakcionāli uzlaboja manu priekšlikumu, un pateicos komisijai par atbalstu.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Debates slēdzu.

Vai par 3. priekšlikumu vēl kas piebilstams?

I. Dūrītis. Komisijas vārdā aicinu atbalstīt 3. priekšlikumu.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. 4. – deputātes Marijas Golubevas priekšlikums. Paredz papildināt likuma 12. pantu ar piekto daļu šādā redakcijā: "(5) Valsts nodrošina agrīnu attīstības izvērtējumu visiem bērniem no pusotra gada līdz triju gadu vecumam, lai sekmētu attīstības traucējumu un iespējamu speciālo vajadzību savlaicīgu atpazīšanu." Šis priekšlikums daļēji atbalstīts un iekļauts 3. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 4. – deputātes Golubevas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 7, pret – 43, atturas – 24. Priekšlikums nav atbalstīts.

I. Dūrītis. 5. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikums. Paredz aizstāt 24. panta otrajā daļā vārdu "tieksmes" ar vārdu "intereses". Komisijā šis priekšlikums tika atbalstīts. Lūdzu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 5. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. 6. – deputātes Lindas Ozolas priekšlikums. Paredz izteikt 32. pantu jaunā redakcijā: "Ārpusģimenes aprūpes mērķis ir radīt bērnam aizsargātības sajūtu, nodrošināt apstākļus viņa attīstībai un labklājībai, sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti, ievērojot spējas un tieksmes." Priekšlikums daļēji atbalstīts un iekļauts 7. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 6. – deputātes Lindas Ozolas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 3, pret – 49, atturas – 15. Priekšlikums nav atbalstīts.

I. Dūrītis. 7. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikums. Paredz aizstāt 32. panta tekstā vārdus "atbalstīt bērna centienus būt patstāvīgam" ar vārdiem "sagatavot bērnu patstāvīgai dzīvei sabiedrībā, pēc iespējas respektējot viņa individualitāti un ievērojot viņa spējas un intereses". Komisijā šis priekšlikums tika atbalstīts. Aicinu arī deputātus atbalstīt un balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 7. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. 8. – Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izteikt likumprojektā piedāvāto 55. panta otrās daļas otro teikumu kā likuma 12. panta otrās daļas pēdējo teikumu. Atbalstīts 3. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 8. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 53, pret – 2, atturas – 10. Priekšlikums atbalstīts.

I. Dūrītis. 9. – arī Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izteikt likumprojektā piedāvāto 55. panta otrās daļas trešo teikumu kā likuma 11. panta pirmās daļas pēdējo teikumu. Komisijā atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 9. – Juridiskā biroja iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 70, pret – nav, atturas – 1. Priekšlikums atbalstīts.

I. Dūrītis. 10. – Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izslēgt likumprojekta 1. pantu. Komisijā atbalstīts. Aicinu deputātus atbalstīt, balsojot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 10. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. 11. – arī Juridiskā biroja priekšlikums. Paredz izslēgt likumprojekta 2. pantu. Komisijā atbalstīts. Aicinu deputātus balsot "par".

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 10. – Juridiskā biroja priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 74, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. 12. – deputātes Marijas Golubevas priekšlikums. Paredz papildināt pārejas noteikumus ar 37. un 38. punktu šādā redakcijā: "37. Grozījumi šā likuma 11. panta otrajā daļā par visu bērnu speciālo vajadzību izvērtējumu stājas spēkā 2021. gada 1. janvārī. 38. Šā likuma grozījumi, kas paredz papildināt 12. pantu ar piekto daļu, stājas spēkā 2020. gada 1. jūlijā." Komisijā daļēji atbalstīts un iekļauts 13. – komisijas priekšlikumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 12. – deputātes Golubevas iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 6, pret – 38, atturas – 24. Priekšlikums nav atbalstīts.

I. Dūrītis. Un noslēdzot 13. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikums. Paredz papildināt pārejas noteikumus ar 40. un 41. punktu šādā redakcijā: "40. Grozījums šā likuma 11. panta otrajā daļā par visu bērnu speciālo vajadzību izvērtējumu stājas spēkā 2021. gada 1. septembrī. 41. Grozījums šā likuma 12. panta otrajā daļā stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā." Komisijā atbalstīts. Aicinu atbalstīt.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 13. – Sociālo un darba lietu komisijas priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 78, pret un atturas – nav. Priekšlikums ir atbalstīts.

I. Dūrītis. Godātie kolēģi! Sociālo un darba lietu komisijas vārdā es aicinu likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 341/Lp13) atbalstīt otrajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā" (Nr. 341/Lp13) otrajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 83, pret un atturas – nav. Likumprojekts otrajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem.

I. Dūrītis. Komisija lūdz noteikt termiņu priekšlikumiem – šā gada 24. jūlijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Līdz ar to priekšlikumu iesniegšanas termiņš – šā gada 24. jūlijs.

Godātie kolēģi! Deputāti Golubeva, Šteins, Baumane, Agešins un Lībiņa-Egnere lūdz izsludināt stundu garu pārtraukumu pēc likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā" izskatīšanas.

Kolēģi, es vēlos jūs informēt, ka Prezidijs šajā laikā, šajā stundas pārtraukumā, gatavojas sasaukt Prezidija sēdi un izsludināt Saeimas sēdi. Tātad pārtraukumā tiek plānota Saeimas sēde, kurā mēs izskatīsim likumprojektu, kas saistīts ar Latvijas dalību Eiropas Kosmosa aģentūrā. Par to mums ir jābalso.

Lūdzu zvanu! Balsosim par to, lai tiktu izsludināts stundu garš pārtraukums pēc likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā" izskatīšanas! Lūdzu, balsosim! Par – 73, pret – 2, atturas – nav. Lēmums pieņemts.

Kolēģi, tātad stundu ilgs pārtraukums pēc likumprojekta "Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā" izskatīšanas.

Turpinām darbu.

Likumprojekts **"Grozījumi Krimināllikumā"**, otrais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā – deputāts Juris Jurašs.

J. Jurašs (JK).

Labdien, cienījamie kolēģi! Otrajā lasījumā šodien skatām likumprojektu "Grozījumi Krimināllikumā" (Nr. 712/Lp13).

Juridiskajā komisijā saņemti un izskatīti trīs priekšlikumi.

1. – tieslietu ministra Jāņa Bordāna priekšlikums. Paredz paplašināt 133.[1] panta "Inficēšana ar bīstamu infekcijas slimības izraisītāju" sastāvu, ietverot smagas sekas kā objektīvās puses pazīmi. Priekšlikums Juridiskajā komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 1. – tieslietu ministra Bordāna iesniegto priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 69, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

J. Jurašs. 2. – tieslietu ministra Jāņa Bordāna priekšlikums. Paredz grozīt 140. panta "Sanitāri higiēniskās un epidemioloģiskās drošības noteikumu pārkāpšana" dispozīciju, aizstājot saikli "un" ar saikli "vai", attiecīgi paredzot atbildību gan par sanitāri higiēniskās, gan epidemioloģiskās drošības noteikumu pārkāpšanu, kā arī rosina papildus jau minētajām sekām – izraisīta epidēmija – noteikt smagas sekas kā objektīvās puses pazīmes. Priekšlikums Juridiskajā komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 2. – tieslietu ministra Bordāna priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 71, pret un atturas – nav. Priekšlikums atbalstīts.

J. Jurašs. 3. – arīdzan tieslietu ministra Jāņa Bordāna priekšlikums. Rosina palielināt 140. panta sankciju, paredzot brīvības atņemšanu līdz pieciem gadiem par sanitāri higiēniskās un epidemioloģiskās drošības noteikumu pārkāpšanu, nosakot to līdzvērtīgu tai sankcijai, kāda paredzēta 133.[1] pantā par inficēšanu ar bīstamas infekcijas slimības izraisītāju. Priekšlikums Juridiskajā komisijā ir atbalstīts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par 3. – tieslietu ministra Bordāna priekšlikumu! Lūdzu, balsosim! Par – 72, pret un atturas – nav. Līdz ar to priekšlikums atbalstīts.

J. Jurašs. Aicinu deputātus atbalstīt likumprojektu "Grozījumi Krimināllikumā" (Nr. 712/Lp13) otrajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Krimināllikumā" otrajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 80, pret un atturas – nav. Likumprojekts otrajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem.

J. Jurašs. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – piecas dienas... šā gada 14. jūlijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – šā gada 14. jūlijs.

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību""**, otrais lasījums.

Juridiskās komisijas vārdā – deputāts Juris Jurašs.

J. Jurašs (JK).

Otrajā lasījumā izskatām likumprojektu "Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību"" (Nr. 713/Lp13). Likumprojekts saistīts ar tikko atbalstīto likumprojektu "Grozījumi Krimināllikumā".

Juridiskajā komisijā Saeimas kārtības ruļļa 95. panta kārtībā priekšlikumi likumprojektam netika iesniegti.

Aicinu deputātus atbalstīt likumprojektu otrajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību"" otrajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 79, pret – nav, atturas – 1. Līdz ar to likumprojekts otrajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem.

J. Jurašs. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – piecas dienas... šā gada 14. jūlijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Termiņš priekšlikumiem – šā gada 14. jūlijs.

Likumprojekts **"Grozījumi Militārā dienesta likumā"**, pirmais lasījums.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas vārdā – deputāts Edvīns Šnore.

E. Šnore (NA).

Labdien, kolēģi! Strādājam ar likumprojektu "Grozījumi Militārā dienesta likumā" (Nr. 739/Lp13).

Likumprojekts paredz atcelt absolūto aizliegumu pildīt militāro dienestu personām, kas ir sodītas par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem. Tā vietā ir rosināts veikt individuālu izvērtējumu atbilstoši Satversmes tiesas judikatūrai un praksē konstatētajai problemātikai.

Komisijas vārdā aicinu atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Militārā dienesta likumā" pirmajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumiem.

E. Šnore. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – 23. jūlijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – šā gada 23. jūlijs.

Likumprojekts **"Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā"**, pirmais lasījums.

Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas vārdā – deputāts Edvīns Šnore.

E. Šnore (NA).

Labdien, kolēģi, vēlreiz! Strādājam ar likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā" (Nr. 740/Lp13).

Arī šajā likumprojektā, līdzīgi kā nupat atbalstītajā, ir rosināts atcelt absolūto aizliegumu pildīt militāro dienestu Zemessardzē personām, kas ir sodītas par konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem. Rosināts piemērot individuālu izvērtējumu.

Komisijas vārdā aicinu atbalstīt pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsosim par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā" pirmajā lasījumā! Lūdzu, balsosim! Par – 77, pret un atturas – nav. Līdz ar to likumprojekts pirmajā lasījumā atbalstīts.

Lūdzu noteikt termiņu priekšlikumu iesniegšanai.

E. Šnore. Priekšlikumu iesniegšanas termiņš – 23. jūlijs.

Sēdes vadītāja. Paldies.

Termiņš priekšlikumiem – šā gada 23. jūlijs.

Godātie kolēģi, mēs nobalsojām, ka dodamies pārtraukumā, bet vēlreiz es atgādinu – tagad Prezidijs sanāk uz sēdi. Esiet gatavi pulcēties uz Saeimas sēdi pēc 10–15 minūtēm.
Paldies.

Tātad vēl deputātu reģistrācija. Tā veiksmīgi noslēgusies.

Godātie kolēģi, lūdzu, izejiet no sistēmas, jo tiks ievadīta jau citas sēdes darba kārtība.
Tātad pārtraukums.

(Pārtraukums.)

Sēdi vada Latvijas Republikas 13. Saeimas priekšsēdētāja
Ināra Mūrniece.

Sēdes vadītāja. Godātie kolēģi! Turpināsim šā gada 9. jūlija pirmās ārkārtas sesijas attālināto sēdi.

Deputāti Ribakovs, Baumane, Šteins, Agešins, Ločmele-Luņova lūdz izsludināt pārtraukumu līdz turpmākajam Saeimas Prezidija lēmumam par sēdes turpināšanu.

Lūdzu atvērt procedūru sadaļu. Varam balsot.

Lūdzu zvanu! Balsosim par pārtraukumu šā gada 9. jūlija pirmās ārkārtas sesijas attālinātajā sēdē līdz turpmākajam Saeimas Prezidija lēmumam par sēdes turpināšanu! Lūdzu, balsosim! Par – 53, pret – 5, atturas – nav. Līdz ar to lēmums pieņemts.

Pārtraukums līdz turpmākajam Prezidija lēmumam par sēdes turpināšanu.

Godātie kolēģi, jūs tiksiet par šo lēmumu informēti ar īsziņas palīdzību. Tas notiks laikus... par nākamo sēdi un par sēdes turpināšanu.

Vēl deputātu reģistrācija. Tā sekmīgi noslēgusies.

Tātad pārtraukums līdz turpmākajam Prezidija lēmumam.

Paldies visiem šodien par darbu.

(Pārtraukums.)

SATURA RĀDĪTĀJS
13. Saeimas ārkārtas (attālinātā) sesija
2020. gada 9. jūlijā (pulksten 11.50)

Par likumprojektu **"Grozījums Ventspils brīvostas likumā"** *(Nr. 741/Lp13)*
(Dok. Nr. 2745, 2745A, 2745B)

Par likumprojektu **"Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu"** *(Nr. 745/Lp13)*
(Dok. Nr. 2760, 2760A)

Par likumprojektu **"Grozījumi Enerģētikas likumā"** *(Nr. 746/Lp13)*
(Dok. Nr. 2761, 2761A)

Par likumprojektu **"Grozījumi Ģerboņu likumā"** *(Nr. 747/Lp13)*
(Dok. Nr. 2762, 2762A)

Par likumprojektu **"Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā"** *(Nr. 748/Lp13)*
(Dok. Nr. 2763, 2763A)

Priekšlikums - dep. V. Agešins (pret)

Par likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par zemes dzīlēm""** *(Nr. 749/Lp13)*
(Dok. Nr. 2764, 2764A)

Likumprojekts **"Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā"** *(Nr. 640/Lp13)* (3.lasījums)
(Dok. Nr. 2754)
- Ziņo - dep. J. Cielēns

Likumprojekts **"Grozījumi Iepakojuma likumā"** *(Nr. 641/Lp13)* (3.lasījums)
(Dok. Nr. 2757)
- Ziņo - dep. D. Pavļuts

Likumprojekts **"Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā"** *(Nr. 680/Lp13)* (3.lasījums)
(Dok. Nr. 2758)
- Ziņo - dep. D. Pavļuts

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli""** *(Nr. 667/Lp13)*
(3.lasījums)
(Dok. Nr. 2755)
- Ziņo - dep. M. Šteins

Debates - dep. M. Šteins

Likumprojekts **"Grozījumi Kredītiestāžu likumā"** *(Nr. 668/Lp13)* (3.lasījums)
(Dok. Nr. 2756)
- Ziņo - dep. M. Šteins

Likumprojekts **"Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā"** *(Nr. 587/Lp13)*

(3.lasījums)
(Dok. Nr. 2759)
- Ziņo - dep. R. Kols

Likumprojekts **"Grozījums likumā "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību""** *(Nr. 735/Lp13)* (1.lasījums)
(Dok. Nr. 2730)
- Ziņo - dep. A. Kaimiņš

Debates - dep. E. Zālīte-Grosa

Paziņojums
- dep. R. Kols

Debašu turpinājums
- dep. V. A. Tērauda
- dep. R. Petraviča
- dep. M. Golubeva
- dep. A. Judins
- dep. J. Stepaņenko
- dep. A. Zakatistovs
- dep. L. Ozola
- dep. I. Benhena-Bēkena
- dep. J. Butāns
- dep. R. Ločmele-Luņova
- dep. E. Mārtuža
- dep. E. Zālīte-Grosa
- dep. A. Kazinovskis
- dep. A. Gobzems
- dep. V. Dombrovskis

Likumprojekts **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"** *(Nr. 736/Lp13)* (1.lasījums)
(Dok. Nr. 2731)
- Ziņo - dep. A. Kaimiņš

Debates
- dep. E. Zālīte-Grosa
- dep. A. Kaimiņš
- dep. B. Cilevičs
- dep. A. Judins
- dep. D. Beitnere-Le Galla
- dep. R. Ločmele-Luņova
- dep. Ē. Pucēns
- dep. S. Dolgopolovs
- dep. J. Stepaņenko
- dep. V. Valainis
- dep. A. Gobzems
- dep. R. Petraviča

Likumprojekts **"Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā"** *(Nr. 341/Lp13)* (2.lasījums)
(Dok. Nr. 2733)
- Ziņo - dep. I. Dūrītis

Debates - dep. M. Golubeva

Likumprojekts **"Grozījumi Krimināllikumā"** *(Nr. 712/Lp13)* (2.lasījums)
(Dok. Nr. 2741)
- Ziņo - dep. J. Jurašs

Likumprojekts **"Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību""** *(Nr. 713/Lp13)* (2.lasījums)
(Dok. Nr. 2742)
- Ziņo - dep. J. Jurašs

Likumprojekts **"Grozījumi Militārā dienesta likumā"** *(Nr. 739/Lp13)* (1.lasījums)
(Dok. Nr. 2743)
- Ziņo - dep. E. Šnore

Likumprojekts **"Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā"** *(Nr. 740/Lp13)*
(1.lasījums)
(Dok. Nr. 2744)
- Ziņo - dep. E. Šnore

Informācija par ārkārtas sēdi

Par pārtraukuma izsludināšanu

Sēdes video translācija

09as1.07.2020. 11.50 14.00 16.00

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

09.07.2020. 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

Sēdes videotranslācija	**09.07.2020**	10.00	11.50	14.00	16.00	18.00	18.55

1. *pl. 10:00 - 1 h 19 min stg 2103 sēde Nr.A-ārkārtas-sesija-no2-jul Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709114401_saeima.lv.1_0_0

2. *pl. 11:55 - 1 h 27 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-1-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200430133201_saeima.lv.1_0

3. *pl. 14:00 - 1 h 23 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-2-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709154301_saeima.lv.1_0_0

4. *pl. 16:00 - 1 h 34 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-3-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709174901_saeima.lv.1_0_0

5. *pl. 18:00 - 45 min stg 2105 sēde Nr.A2-ārkārtas-sesija-1-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709185401_saeima.lv.1_0_0

6. *pl. 18:55 - 2 min stg 2104 sēde Nr.A1-ārkārtas-sesija-4-daļa Mūrniece*
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20200709190101_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Sēdes video translācija 09.07.2020 10.00 11.50 14.00 16.00 18.00 18.55

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2104
https://titania.saeima.lv/LIVS13/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=75fef9dc-149f-47b8-b19d-6e74bb37fc3f&stage=5

09.07.2020. 13.Saeima pirmā sēde-vasaras ārkārtas, attālināti (A1) *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Ināra Mūrniece*

2020.gada 9. jūlija sēde (pirmā) sākas pl. 11:55
sēde slēgta pl. 18:57, sēdes ilgums- 4 h 26 minūtes -darbs sēdē pārtraukums uz nenoteiktu laiku, lems Prezidijs

PIEBILDE: 9. jūlijā notiek trīs sēdes: nr.A0, nr.A1, nr.A2 (ārkārtas vasaras). Sēde A2 notiek starplaikā starp sēdes A1 daļām

Latvijas Republikas Saeimas
2020.gada 9.jūlija ārkārtas sesijas
attālinātās sēdes darba kārtība 11:50

	I. Prezidija ziņojumi		
	1. Par iesniegtajiem likumprojektiem		
	1.	1. Likumprojekts **Grozījums Ventspils brīvostas likumā** *(741/Lp13)* (Dok. Nr. 2745, 2745A, 2745B)Balsojums: par 72, pret 0, atturas 0 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija(atbildīgā	
	2.	2. Likumprojekts **Par Latvijas Republikas valdības un Eiropas Kosmosa aģentūras asociētās dalībvalsts līgumu** *(745/Lp13)* (Dok. Nr. 2760, 2760A)Balsojums: par 76, pret 0, atturas 0 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Ārlietu komisija(atbildīgā)	
	3.	3. Likumprojekts **Grozījumi Enerģētikas likumā** *(746/Lp13)* (Dok. Nr. 2761, 2761A)Balsojums: par 76, pret 0, atturas 0 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija(atbildīgā)	
	4.	4. Likumprojekts **Grozījumi Ģerboņu likumā** *(747/Lp13)* (Dok. Nr. 2762, 2762A)Balsojums: par 77, pret 0, atturas 0 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Juridiskā komisija(atbildīgā)	
	5.	5. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas Republikas Advokatūras likumā** *(748/Lp13)* (Dok. Nr. 2763, 2763A)Balsojums: par 60, pret 18, atturas 1 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Juridiskā komisija(atbildīgā) ↗ Debates	
	6.	6. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par zemes dzīlēm"** *(749/Lp13)* (Dok. Nr. 2764, 2764A)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Nod. kom.** Ministru kabinets **Nodots komisijai:** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija(atbildīgā)	
	II. Likumprojektu izskatīšana		
	7.	1. Likumprojekts **Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā** *(640/Lp13)* (3. lasījums) (1 priekšlikums) (Dok. Nr. 2754)Balsojums: par 84, pret 0, atturas 1 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Jānis Cielēns) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	8.	. Likumprojekts **Grozījumi Iepakojuma likumā** *(641/Lp13)* (3. lasījums) (2 priekšlikumi)	

		(Dok. Nr. 2757)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Daniels Pavļuts) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	9.	3. Likumprojekts **Grozījumi Atkritumu apsaimniekošanas likumā** *(680/Lp13)* (3. lasījums) (12 priekšlikumi) (Dok. Nr. 2758)Balsojums: par 83, pret 0, atturas 0 **Likums** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija (Referents: Daniels Pavļuts) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	10.	4. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"** *(667/Lp13)* (3. lasījums) (5 priekšlikumi) (Dok. Nr. 2755)Balsojums: par 81, pret 0, atturas 0 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Mārtiņš Šteins) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	11.	5. Likumprojekts **Grozījumi Kredītiestāžu likumā** *(668/Lp13)* (3. lasījums) (12 priekšlikumi) (Dok. Nr. 2756)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Likums** Budžeta un finanšu (nodokļu) komisija (Referents: Mārtiņš Šteins) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	12.	6. Likumprojekts **Grozījumi Stratēģiskas nozīmes preču aprites likumā** *(587/Lp13)* (3. lasījums) (Nav priekšlikumu) (Dok. Nr. 2759)Balsojums: par 78, pret 0, atturas 0 **Likums** Ārlietu komisija (Referents: Rihards Kols)	
	13.	7. Likumprojekts Grozījums likumā "**Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937. gada Civillikuma ģimenes tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību**" *(735/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 2730, 2730)Balsojums: par 51, pret 36, atturas 5 Pieņemts Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Artuss Kaimiņš) ↗ Debates ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	14.	8. Likumprojekts **Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā** *(736/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 2731, 2731)Balsojums: par 49, pret 31, atturas 7 **Pieņemts** Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisija (Referents: Artuss Kaimiņš) ↗ Debates	
	15.	9. Likumprojekts **Grozījumi Bērnu tiesību aizsardzības likumā** *(341/Lp13)* (2. lasījums) (13 priekšlikumi) (Dok. Nr. 2733)Balsojums: par 83, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Sociālo un darba lietu komisija (Referents: Ilmārs Dūrītis) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	16.	10. Likumprojekts **Grozījumi Krimināllikumā** *(712/Lp13)* (2. lasījums) (3 priekšlikumi) (Dok. Nr. 2741)Balsojums: par 80, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Juris Jurašs) ↗ DKP izskatīšanas gaita	
	17.	11. Likumprojekts **Grozījumi likumā "Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību"** *(713/Lp13)* (2. lasījums) (Nav priekšlikumu)	

		(Dok. Nr. 2742)Balsojums: par 79, pret 0, atturas 1 **Pieņemts** Juridiskā komisija (Referents: Juris Jurašs)	
	18.	12. Likumprojekts **Grozījumi Militārā dienesta likumā** *(739/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 2743, 2743)Balsojums: par 77, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Edvīns Šnore)	
	19.	3. Likumprojekts **Grozījumi Latvijas Republikas Zemessardzes likumā** *(740/Lp13)* (1. lasījums) (Dok. Nr. 2744, 2744)Balsojums: par 77, pret 0, atturas 0 **Pieņemts** Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisija (Referents: Edvīns Šnore)	
		Pl. 18:55 pārtraukums līdz turpmākam Saeimas Prezidija lēmumam par sēdes turpināšanu	
		Ar sēdes norisi saistīti jautājumi	
	20.	14. Likumprojekts **Dzīvojamo telpu īres likums** *(144/Lp13)* (2. lasījums) (71 priekšlikums) (Dok. Nr. 2751) Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija (Referents: Uldis Budriķis) DKP izskatīšanas gaita	
	Sēde beigusies 09.07.2020 18:55 *(slēgta, pārtraukums uz nenoteiktu laiku)*		

---

* * * *